

Regeringen

Danmarks Nationale Reformprogram 2023

MAJ 2023

Indhold

1. Indledning	5
2. Den økonomiske ramme.....	9
2.1 Udsigterne for dansk økonomi.....	9
2.2 Reformmålsætninger og makroøkonomisk virkning af strukturreformer	10
3. Reforme og investeringer	15
3.1 Vækst og produktivitet	15
3.2 Undervisning og uddannelse	18
3.3 Beskæftigelses- og socialområdet.....	21
3.3.1 Den europæiske sociale søjle og de nationale 2030-mål på social- og beskæftigelsesområdet.....	24
3.4 Sundhed.....	26
3.5 Digitalisering	28
3.6 Klima, miljø og cirkulær økonomi	30
3.7 Boligmarked	35
3.8 Energiforsyning	37
3.9 Frisættelse af den offentlige sektor	40
4. Danmarks arbejde med Verdensmålene	43
5. EU-fonde	51
6. Institutionelle spørgsmål og interessentinddragelse	55
Bilag 1. Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022, 2021, 2020 og 2019	59
Bilag 2. Status på milepæle og mål i genopretningsplanen	89

1. Indledning

Dansk økonomi står grundlæggende med et stærkt udgangspunkt med meget høj beskæftigelse. Økonomien er kommet godt igennem coronapandemien og har været modstandsdygtig over for stor usikkerhed afledt af Ruslands invasion af Ukraine, høj inflation og bekymring for recession i Europa. Der var således fortsat fremgang i dansk økonomi gennem hovedparten af 2022, om end fremgangen var knap så stor som i 2021, hvor politiktiltag og stærk efterspørgsel efter coronapandemien førte til markant vækst i BNP.

Der er imidlertid flere tegn på, at en opbremsning i dansk økonomi er undervejs. Husholdningerne har reduceret deres forbrug, og virksomhederne melder om mangel på efterspørgsel. Efter pæn vækst de seneste to år skønnes BNP at vokse beskædet i 2023 og stige moderat i 2024, mens inflationen forventes at falde gradvist. Udsigten til en periode med svagere vækst sker fra et højt aktivitetsniveau og en historisk høj beskæftigelse. Selv med den ventede afdæmpning må der regnes med et vist kapacitetspres i økonomien og et forholdsvis stramt arbejdsmarked.

Regeringen har planlagt en række ambitiøse reformer de kommende år. Det gælder ikke mindst *Vel-færd 2.0 – et reformprogram der udvikler Danmark*, der består af otte spor, som på forskellige områder skal bidrage til at udvikle og fremtidssikre Danmark og det danske velfærdssamfund. Reformerne skal styrke beskæftigelsen og tilvejebringe ny finansiering til investeringer i blandt andet sundhed, trivsel, sikkerhed, tryghed, klima og vækst. Regeringens mål er bl.a. at gennemføre reformer, som skal bidrage til at øge beskæftigelsen med 45.000 fuldtidspersoner i 2030.

Den danske EU-genopretningsplan blev indleveret til EU-Kommissionen den 30. april 2021 og senere godkendt i Rådet den 13. juli 2021. Genopretningsplanen indeholder initiativer for i alt ca. 11,6 mia. kr. og bidrager med finansiering til en lang række af de grønne aftaler, som den daværende regering og et flertal af Folketingets partier indgik i slutningen af 2020. Det gælder blandt andet aftalen om grøn skattereforms første fase, aftalen om grøn vejtransport og aftalen om stimuli og grøn genopretning. Planen indeholder ligeledes investeringer i digitalisering, fx gennem initiativet SVM:Digital og den daværende regerings digitaliseringsstrategi, som bygger på digitaliseringspartnerskabets anbefalinger. Genopretningsplanen har således et særligt fokus på grønne og digitale reformer og investeringer og består af de følgende syv komponenter:

1. COVID-19 myndighedsindsatser på sundhedsområdet
2. Grøn omstilling af landbrug og miljø
3. Energieffektiviseringer mv.
4. Grøn skattereform
5. Grøn omstilling af vejtransport
6. Digitalisering
7. Grøn forskning og udvikling

Implementeringen af den danske genopretningsplan er påbegyndt og forløber planmæssigt. Danmark indgik den 4. august 2022 den operationelle aftale med Kommissionen, som indeholder de tekniske vilkår for opfyldelse af planens 77 mål og milepæle. Opfyldelsen af mål og milepæle er en forudsætning for, at Danmark får udbetalt genopretningsmidlerne via betalingsanmodninger, hvor målopfyldelsen skal dokumenteres over for Kommissionen.

Den første betalingsanmodning til den danske genopretningsplan blev indsendt til Kommissionen den 16. december 2022 og vedtaget den 13. april 2023. Den 27. april modtog Danmark ca. 2,2 mia. kr. Den første betalingsanmodning beror på opfyldelsen af 25 ud af i alt 77 mål og milepæle i den danske genopretningsplan. De resterende mål og milepæle skal opfyldes i kommende betalingsanmodninger frem mod 2026.

Danmarks Nationale Reformprogram redegør blandt andet for de tiltag, Danmark har taget for at efterleve de nye landespecifikke anbefalinger fra EU-Kommissionen, som Danmark modtog i juni 2022, men også tidligere landespecifikke anbefalinger til Danmark fra Kommissionen i 2019-2021. Derudover præsenteres den overordnede økonomiske ramme for den danske økonomi.

Endelig redegøres der for reformer og investeringer, Danmark har foretaget og forventes at foretage inden for en række centrale områder.

Strukturen i Danmarks Nationale Reformprogram 2023 er som følger:

- Kapitel 2 beskriver den overordnede økonomiske ramme for Danmark, herunder den samfundsøkonomiske udvikling og den makroøkonomiske virkning af strukturreformer.
- Kapitel 3 afrapporterer på reformer og investeringer inden for temaerne vækst og produktivitet, undervisning og uddannelse, beskæftigelses- og socialområdet, sundhed, digitalisering, klima, miljø og cirkulær økonomi, boligmarked, energiforsyning samt frisættelse af den offentlige sektor.
- Kapitel 4 omhandler en række tiltag, som Danmark har taget og vil tage for at bidrage til opfyldelsen af FN's Verdensmål.
- Kapitel 5 beskriver Partnerskabsaftalen mellem Danmark og EU-Kommissionen vedrørende de europæiske struktur- og investeringsfonde i 2021-2027 samt sammenhængen og komplementaritet med initiativerne i den danske genopretningsplan.
- Kapitel 6 redegør for inddragelsen af Folketinget og interesseorganisationer i arbejdet med udarbejdelsen af Danmarks Nationale Reformprogram.
- Bilag 1 indeholder en tabel med status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019, 2020, 2021 samt 2022.
- Bilag 2 gør status på mål og milepæle i den danske genopretningsplan.

2. Den økonomiske ramme

2.1 Udsigterne for dansk økonomi

Dansk økonomi har længe vist sig meget stærk og været modstandsdygtig over for stor usikkerhed afledt af Ruslands invasion af Ukraine, høj inflation og bekymring for recession i Europa. Der var således fortsat fremgang i dansk økonomi gennem hovedparten af 2022, om end fremgangen var knap så stor som i 2021, hvor politiktiltag og stærk efterspørgsel efter coronapandemien førte til markant vækst i BNP.

En række forhold er imidlertid med til at trække fart ud af økonomien herhjemme og i udlandet. Selvom prisstigningerne ser ud til at have toppet på tværs af lande, er inflationen fortsat høj, og det påvirker familiernes købekraft. De pengepolitiske stramninger, der er gennemført eller ventes at blive det for at bringe inflationen på niveau med de pengepolitiske målsætninger, har ført til markant højere markedsrenter. Det gør det dyrere at låne til forbrug og boligkøb, og det gør det dyrere for virksomheder at låne til investeringer.

Der er allerede flere tegn på, at en opbremsning er undervejs herhjemme. Husholdningerne har reduceret deres forbrug, og virksomhederne melder i stigende grad om mangel på efterspørgsel. Efter pæn vækst de seneste to år ventes BNP at vokse mere beskedent i år og stige moderat i 2024, mens inflationen forventes at falde gradvist. Udsigten til en periode med svagere vækst sker fra et højt aktivitetsniveau og en historisk høj beskæftigelse. Selv med den ventede afdæmpning må der regnes med et vist kapacitetspres i økonomien og et forholdsvis stramt arbejdsmarked.

Opbremsningen i den økonomiske fremgang er grundlæggende udtryk for, at husholdningernes og virksomhedernes efterspørgsel tilpasser sig de højere priser, der blandt andet er en konsekvens af ændringer i energiforsyningen og andre udbudsforhold. En lavere efterspørgsel er en afgørende tilpasningsmekanisme og en væsentlig forudsætning for, at inflationen kan komme ned igen. Normalisering af forhold på udbudssiden kan også bidrage hertil. Eksempelvis er de høje fragtrater på søtransport kommet ned igen efter forstyrrelser i de globale forsyningskæder under coronanedlukningerne.

Boligmarkedet er allerede nu i klar tilbagegang. Således er omfanget af bolighandler faldet betydeligt det seneste år. Omslaget skal ses i sammenhæng med markante rentestigninger samt det høje aktivitetsniveau på boligmarkedet under coronapandemien.

Der er flere tegn på, at en vending på arbejdsmarkedet er i gang. Den faldende tendens i ledigheden siden midten af 2020 er ophørt, og stigningen i ledigheden siden maj 2022 er fortsat ind i 2023. Samtidig er antallet af ledige stillinger faldet fra et højt niveau. Endvidere er fremgangen i beskæftigelsen bremset lidt op i sidste del af 2022 og ind i 2023 efter næsten et årti med stigende beskæftigelse, når der ses bort fra perioder med udsving under coronapandemien. Den lange periode med stigende beskæftigelse skal blandt andet ses i sammenhæng med tilgang af udenlandsk arbejdskraft, senere til-

bagetrækning, og at flere indvandrere er kommet ind på arbejdsmarkedet. Det har bidraget til et balanceret opsving inden pandemien og hurtig økonomisk genopretning efter pandemien. Konjunkturvendingen slår imidlertid igennem nu, og i flere brancher, herunder i handel og transport samt bygge og anlæg, har der allerede været væsentlige fald i lønmodtagerbeskæftigelsen i løbet af 2022.

Vendingen på arbejdsmarkedet sker fra en situation med meget høj beskæftigelse, og der er fortsat forholdsvis mange ledige stillinger pr. ledig. Det kan afføde et lønpres. Hidtil har lønvæksten været moderat i forhold til presset på arbejdsmarkedet. I de konjunkturfølsomme bygge- og anlægserhverv var der ligefrem et lille fald i lønstigningstakten i slutningen af året. De aftalte lønstigninger i forbindelse med overenskomstforhandlingerne trækker i retning af tydeligt højere lønstigningstakter i 2023 og 2024, hvilket isoleret set kan lede til et yderligere prispres. I prognosen er det lagt til grund, at det ikke fører til en selvforstærkende udvikling, hvor pris- og lønstigninger gensidigt forstærker hinanden.

2.2 Reformmålsætninger og makroøkonomisk virkning af strukturreformer

Regeringen har i regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark* fra december 2022 og med planen *Velfærd 2.0 – et reformprogram der udvikler Danmark* udstukket en ambitiøs reformretning, som blandt andet har til formål at styrke beskæftigelsen og tilvejebringe ny finansiering til målrettede investeringer i blandt andet sundhed, trivsel, sikkerhed, tryghed, klima og vækst.

Regeringens mål er at gennemføre reformer, som skal bidrage til at øge beskæftigelsen med 45.000 fuldtidspersoner i 2030, jf. *tabel 2.1*. Med afsæt i regeringsgrundlaget og *Velfærd 2.0 – et reformprogram der udvikler Danmark* vil regeringen træffe konkrete politiske beslutninger, der i 2030 øger den strukturelle beskæftigelse med i størrelsesordenen 31.500 fuldtidspersoner, hvoraf de 4.000 fuldtidspersoner skal tilvejebringes fra en ny prioritering i erhvervsstøtten.

Tabel 2.1**Virkning på strukturel beskæftigelse og BNP af gennemførte og planlagte reformer**

	2030
Virkning på strukturel beskæftigelse, fuldtidspersoner	
Gennemførte reformer (A)	8.500
Afskaffelse af en helligdag	8.500
Planlagte reformer i regeringsgrundlag (B)	19.000
Velfærd 2.0 mv. ¹⁾ (uddannelser, skat, tilbagetrækning, ydelser mv.)	19.000
Øvrige (C)	17.500
Måltal for erhvervsstøtte	4.000
Heraf potentiale for at øge strukturel beskæftigelse	13.500
Memo: Samlet beskæftigelsesmål i regeringsgrundlag (A+B+C)	45.000
Virkning på strukturelt BNP mia. kr., 2023-niveau	
Gennemført (A)	9
Planlagt (B)	17
Virkning i alt	26
Virkning i alt i pct. af BNP	1,0

- 1) Inkl. udvidelse af IGU (3-part), 37-timers arbejdspligt, flyafgift mv.
 Strukturel beskæftigelse er afrundet til nærmeste 500 fuldtidspersoner på delinitiativer.
 Kilde: Egne beregninger.

Siden regeringen tiltrådte i december 2022, har regeringen og Folketinget gennemført initiativer, der skønnes at bidrage til at styrke den strukturelle beskæftigelse med 8.500 fuldtidspersoner i 2030. Det afspejler, at Folketinget fra og med 2024 har afskaffet store bededag. Det øger det normale antal arbejdsdage på et år og bidrager derfor til at øge timearbejdsudbuddet. Desuden er aftale om styrket international rekruttering (som blandt andet indeholder en sænkelse af beløbsgrænsen i beløbsordningen) gjort permanent, ligesom der er foretaget enkelte øvrige justeringer i den oprindelige aftale. Den permanente gennemførelse af den tidligere aftale om styrket international rekruttering (inkl. justeringer) vil påvirke den strukturelle beskæftigelse positivt, dog er der ikke tilstrækkeligt empirisk grundlag til at kvantificere størrelsen.

Derudover er der planlagt konkrete tiltag i regeringsgrundlaget, som kan bidrage til at øge beskæftigelsen med yderligere 19.000 fuldtidspersoner. Hertil kommer virkningen fra øvrige initiativer, som regeringen løbende vil fremlægge.

Uddannelse

Regeringen har fremlagt forslag til en reform af universitetsområdet, hvor op i mod halvdelen af kandidatuddannelsespladserne fremover udbydes som nye kandidatuddannelser på 1¼ studieår og ved at oprette flere erhvervs kandidatuddannelser. Derudover vil regeringen foreslå, at det på videregående uddannelser fremover alene bliver muligt at modtage SU til normeret studietid og have maksimal SU-klipramme på 58 klip (svarende til 58 måneder). Det vurderes, at en reform af kandidatuddannelserne isoleret set vil øge arbejdsudbuddet med knap 6.000 fuldtidspersoner i 2030, mens SU til normeret studietid med en maksimal SU-klipramme på 58 klip (svarende til 58 måneder) isoleret set vil øge arbejdsudbuddet med 5.500 fuldtidspersoner i 2030.

Skat

Regeringen planlægger at gennemføre en personskattereform, der øger lønmodtagernes rådighedsbeløb og gør det mere attraktivt at arbejde og yde en ekstra indsats. Regeringen vil afsætte 5 mia. kr. til personskattereformen, som blandt andet disponeres ved at hæve beskæftigelsesfradraget (inkl. det særlige beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere), ved at sænke topskatten med 7,5 pct.-point for indkomster (før arbejdsmarkedsbidrag) op til 750.000 kr. og samtidig forhøje topskattesatsen med 5 pct.-point for indkomster (før arbejdsmarkedsbidrag) over 2,5 mio. kr. Samlet set skønnes regeringens personskattereform at øge den strukturelle beskæftigelse med 4.000 fuldtidspersoner i 2030.

Tilbagetrækning

Regeringen planlægger at sammenlægge seniorpension og retten til tidlig pension til én ny ordning med to indgange: En rettighedsbaseret model og en visitationsmodel, der begge kan opnås op til tre år før folkepensionsalderen med mulighed for tildeling af pension i halve år. Dertil afskaffes seniorjobordningen. De skønnede arbejdsudbudsvirkninger på 2.500 fuldtidspersoner afspejler modsatrettede effekter, hvor forbedringen af tidlig pension trækker i retning af lavere arbejdsudbud, mens ændringerne for dem, der fremover ikke skal på seniorpension, men i stedet bliver omfattet af den nye indgang for tidlig pension, trækker i retning af øget arbejdsudbud. Derudover omfatter den opgjorte virkning en positiv arbejdsudbudsvirkning af afskaffelse af seniorjobordningen. Der er tale om et foreløbigt skøn, som vil blive konsolideret yderligere i forbindelse med den endelige udformning af de nye regler.

Ydelser

Skønnet for øget strukturel beskæftigelse på 1.000 fuldtidspersoner fra ydelsesændringer afspejler bl.a. Ydelseskommisionens anbefalinger. Regeringen vil med afsæt heri foreslå ændringer i kontanthjælpssystemet. Regeringen vil samtidig igangsætte et arbejde om mulige løsninger på problemet med manglende pensionsopsparing blandt borgere med løs tilknytning til arbejdsmarkedet, selvstændige m.fl.

Erhvervsstøtte

Ændringerne i erhvervsstøtten skal ske på baggrund af anbefalinger fra Ekspertudvalget for fremtidens erhvervsstøtte og med virkemidler, som giver bedre vilkår for erhvervslivet bredt set. Ekspertgruppens kommende afrapportering vil give mere viden om, hvordan de forskellige ordningerne virker.

Yderligere målsætning for strukturel beskæftigelsesløft

Regeringen vil derudover fremlægge initiativer, der skal bidrage til at øge den strukturelle beskæftigelse med yderligere ca. 13.500 fuldtidspersoner i 2030. Det skal ske ved at indfri potentialer, der er

ved at få flere i arbejde, herunder ikke-vestlige indvandre, at flere får mulighed for at gå fra deltid til fuldtid, og at flere får de rette kompetencer.

Regeringen vil også sikre hurtigere og mere effektiv sagsbehandling i Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) og vil afsætte midler hertil på finansloven.

Regeringen har bedt Reformkommissionen om at færdiggøre sit arbejde og komme med anbefalinger til at øge den strukturelle beskæftigelse. Kommissionen blev nedsat i efteråret 2020 under den daværende regering og udgav sine første anbefalinger – *Nye Reformveje 1* – med fokus på videregående uddannelser, voksen- og efteruddannelse og erhvervsliv i april 2022. Reformkommissionen vil præsentere anbefalinger rettet mod unge med uforløst potentiale og voksne uden fodfæste på arbejdsmarkedet i 1. halvår af 2023.

3. Reforme og investeringer

Historisk er vi i Danmark kommet langt med reformer, der har styrket Danmark. Den kurs vil regeringen bygge videre på. Regeringen vil bl.a. gennemføre reformer med det mål at understøtte fremdriften i dansk økonomi, så der både sikres fortsat holdbarhed af de offentlige finanser, rum til investeringer i offentlig velfærd og uddannelse, klima og miljøbeskyttelse, lettelser af skatter og afgifter for den enkelte dansker og de danske virksomheder samt en rimelig social balance.

I dette kapitel er der gjort rede for en række udvalgte, vedtagne og planlagte reformer og investeringer på en række områder. Det gælder Danmarks indsats for vækst og produktivitet, undervisning og uddannelse, beskæftigelses- og socialområdet, sundhed, digitalisering, klima, miljø og cirkulær økonomi, boligmarked, energiforsyning samt frisættelse af den offentlige sektor. Endvidere belyses status på Danmarks nationale 2030-mål på beskæftigelses- og socialområdet, som er meldt ind til EU-Kommissionen i 2022.

Det bemærkes, at nedenstående delafsnit er opdelt i initiativer, der hhv. indgår som en del af regeringens generelle politik og som en del af genopretningsplanen. Endvidere vil der fremgå tiltag, der er gennemført under tidligere regeringer.

3.1 Vækst og produktivitet

Regeringen har med regeringsgrundlaget og *Velfærd 2.0. – et reformprogram der udvikler Danmark* anvist, hvordan BNP i Danmark kan øges med 1 pct. i 2030, svarende til ca. 26 mia. kr., herunder ved at øge den strukturelle beskæftigelse med 31.500 fuldtidspersoner i 2030, *jf. afsnit 2.2*. Derudover har regeringen sat et mål om at øge den strukturelle beskæftigelse med yderligere 13.500 fuldtidspersoner blandt andet ved at indfri potentialer for at få flere i arbejde, at flere arbejder i flere timer, og at flere får de rette kompetencer. Det vil bidrage til at øge BNP yderligere.

Regeringen vil arbejde for gode vækst- og konkurrencevilkår for erhvervslivet og fremme udenlandske investeringer i Danmark og samtidigt arbejde aktivt for at mindske mængden af byrder på erhvervslivet. Med regeringsgrundlaget har regeringen forpligtet sig til at videre- og gennemføre en række initiativer, der alle har til formål at forbedre vilkårene for virksomhederne i Danmark, *jf. boks 3.1*.

Boks 3.1**Udvalgte planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan inden for vækst og produktivitet***Planlagte initiativer***Iværksætterstrategi**

Regeringen vil fremlægge en iværksætterstrategi, der styrker iværksætteri i hele Danmark og gør det lettere for danskerne at investere i iværksættervirksomheder, mere attraktivt at være iværksætter uanset køn og lettere at tiltrække kapital. Der afsættes 300 mio. kr. til strategien.

Globaliseringsstrategi

Regeringen vil udarbejde en samlet globaliseringsstrategi for dansk erhvervsliv i erkendelse af eksporterhvervenes centrale rolle for det danske samfund.

Digitalisering og Automatisk Erhvervsrapportering

Regeringen vil fortsætte de ambitiøse investeringer i digitalisering og automatisering på tværs af både den offentlige og private sektor. Regeringen vil bl.a. fortsætte arbejdet med Automatisk Erhvervsrapportering, der skal understøtte, at erhvervslivet og samfundet kan realisere det fulde potentiale på op mod 3 mia. kr. ved digitalisering og automatisering af bogførings- og regnskabsprocesser.

Etablere et nyt erhvervsstøttesystem

Regeringen vil etablere et nyt erhvervsstøttesystem, herunder gennemføre en ny prioritering i erhvervsstøtten, der skal tilvejebringe 2 mia. kr., hvoraf 1 mia. kr. bl.a. anvendes til et fradrag for forskning og udvikling. Ændringerne skal ske på baggrund af anbefalinger fra "Ekspertudvalget for fremtidens erhvervsstøtte".

Understøtte og udvikle styrkepositioner

Regeringen vil understøtte og udvikle danske styrkepositioner som fx life science, søfart og forædlede fødevarer – samtidig med at fremme opbygningen af nye styrkepositioner som fx miljø- og velfærdsteknologi. På ryggen af et fundament af gode, generelle rammevilkår skal det ske målrettet gennem brug af vækstplaner.

Mindske mængden af byrder på erhvervslivet

Regeringen vil have fokus på at undgå utilsigtet overimplementering af EU-regler. Derudover vil regeringen arbejde for at sikre endnu bedre samarbejde mellem myndigheder og erhvervsliv. Målet er at udfærdige en konkret plan for at nedbringe antallet af fejl, sikre mindre unødigt bureaukrati og bedre planlægning. En del af dette arbejde skal indebære, at myndigheders kontrol og tilsyn med virksomheder i højere grad målrettes de virksomheder, hvor risikoen for omgåelse af reglerne og snyd vurderes størst. Virksomheder, der efterlever reglerne, skal i langt mindre grad udsættes for kontrol og have vejledende kontrol. Målet er en samlet lettelse af byrderne på erhvervslivet.

Der blev desuden i regi af den danske genopretningsplan igangsat en række initiativer, der understøtter den økonomiske aktivitet på såvel kort som langt sigt samt styrker den grønne omstilling, *jf. boks 3.2.*

Boks 3.2**Initiativer i den danske genopretningsplan med virkning på BNP****Energieffektiviseringer mv.**

Der blev afsat 315 mio. kr. til energieffektiviseringer i offentlige bygninger, 565 mio. kr. til tilskud til grønne boligforbedringer, 200 mio. kr. til tilskud til CO₂-reduktioner og forundersøgelse til CCS-lager mv. Der investeres i alt 1.745 mio. kr. i perioden 2021-2025.

Grøn skattereform

Første fase af den grønne skattereform indeholder et investeringsvindue for i alt 3.905 mio. kr., hvor afskrivningsgrundlaget blev øget med 16 pct. for investeringer i driftsmidler (maskiner, udstyr mv.) i 2020-2022 samt en forhøjelse af beløbsgrænsen for straksafskrivninger til 30.000 kr.

Grøn omstilling af vejtransport

Tiltagene skal bidrage til at øge incitamentet til at købe grønne biler, herunder gennem ændrede skatteregler, og støtte grøn transport og infrastruktur. Der disponeres i alt 1.625 mio. kr. i perioden 2021-2025.

Digitalisering

Der er igangsat initiativer for i alt 665 mio. kr. i perioden 2021-2025 inden for digitalisering. Heraf udgør Digitaliseringsfonden på 500 mio. kr. i perioden den største andel, som skal følge op på Digitaliseringspartnerskabets anbefalinger gennem 10 nye initiativer. Hertil kommer en styrkelse af SMV:Digital og en bredbåndspulje.

Grøn forskning og udvikling

I genopretningsplanen blev i alt afsat 1,8 mia. kr. til grøn forskning og udvikling, herunder et fradrag på 130 pct. for F&U-udgifter i 2020-2022 for 1,1 mia. kr. Dette gav danske virksomheder et større incitament til at investere i forskning i grønne og digitale løsninger.

Anm.: Alle tal er i 2021-priser.

Kilde: Danmarks genopretningsplan, april 2021.

BNP-effekterne af initiativerne i den danske genopretningsplan er især drevet af den grønne skattereform samt grøn forskning og udvikling, *jf. tabel 3.1*. Det skal ses i lyset af, at den grønne skattereform blandt andet indeholder et investeringsvindue og straksafskrivninger, som øgede tilskyndelsen i virksomhederne til at foretage investeringer i 2021 og 2022. Øgede investeringer forøger produktiviteten. Det gælder også for investeringer i forskning og udvikling, hvorfor den øgede mulighed for fradrag for F&U-udgifter i 2022 bidrog til at øge BNP. Investeringer i virksomhedernes kapitalapparat vil også på længere sigt bidrage til at øge BNP.

Den danske genopretningsplan indeholder endvidere offentlige investeringer i energieffektiviseringer mv., som også ventes at styrke den langsigtede produktivitet og strukturelt BNP.

Ved offentliggørelsen af genopretningsplanen vurderede EU-Kommissionen, ved brug af QUEST-modellen, at det samlede Next Generation EU genopretningsinstruments bidrag til dansk BNP – dvs. når der også indregnes spillover-effekter fra andre landes genopretningsplaner – vil udgøre mellem 0,4 og 0,6 pct. i 2024.¹

¹ EU Commission: Quantifying Spillovers of Next Generation EU Investment, juli 2021

Tabel 3.1
Makroøkonomiske effekter af initiativer i den danske genopretningsplan

Pct. af BNP	2021	2022	2023	2024	2025
Kortsigtet effekt på BNP					
1.1 Myndighedsindsatser på sundhedsområdet	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Grøn omstilling af landbrug og miljø	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3 Energieffektiviseringer mv.	0,02	0,03	0,02	0,02	0,00
1.4 Grøn skattereform	0,12	0,22	0,00	-0,07	-0,04
1.5 Grøn omstilling af vejtransport	0,02	0,02	0,02	0,01	0,00
1.6 Digitalisering	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01
1.7 Grøn forskning og udvikling	0,03	0,03	0,01	0,00	0,00
I alt	0,21	0,31	0,07	-0,03	-0,02
Effekt på strukturel produktivitet	0,06	0,10	0,12	0,13	0,14

3.2 Undervisning og uddannelse

Uddannelse er en grundsten i det danske samfund. Gode uddannelser er afgørende for et stærkt vel-færdssamfund. På en række konkrete områder planlægger regeringen at styrke og fremtidssikre de danske undervisningstilbud og uddannelser. Disse indsatsområder beskrives i de følgende afsnit.

Regeringens planlagte indsatsområder, som skal være med til at styrke kvaliteten af de danske undervisningstilbud og uddannelser, fremgår af *boks 3.3*.

Boks 3.3

Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan, der skal styrke kvaliteten af de danske undervisningstilbud og uddannelser

Gennemførte og aftalte initiativer

Tværgående:

Med Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed fra 2022 blev der afsat 250 mio. kr. årligt til et lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge med psykisk mistrivsel og psykiske symptomer.

Grundskole:

På trods af det generelt stigende uddannelsesniveau er der for mange børn og unge, der forlader folkeskolen uden tilstrækkelige kundskaber og færdigheder til at kunne fortsætte direkte på en ungdomsuddannelse. Der er derfor investeret markant i folkeskolen. Bl.a. er der afsat varige midler til at ansætte flere lærere.

Ungdomsuddannelser:

Målsætningen med Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser fra 2014 er, at flere skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse.

Boks 3.3 (fortsat)**Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan, der skal styrke kvaliteten af de danske undervisningstilbud og uddannelser**

Der er indgået en række aftaler for at nå dette mål. Med Aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen fra 2018 og aftalen Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden fra 2018 blev der sat fokus på praksisfaglighed i folkeskolen og udskolingsforløb rettet mod overgang til erhvervsuddannelserne.

Med henblik på at understøtte etableringen af flere lærepladser til elever på erhvervsuddannelserne har tidligere regeringer og arbejdsmarkedets parter indgået en række aftaler. Heriblandt tre større trepartsaftaler i 2020 - Trepartsaftale om ekstraordinær hjælp til elever og lærlinge samt virksomheder (håndtering af ubalance i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag) (2020), Trepartsaftale om flere lærepladser og entydigt ansvar (2020) samt Trepartsaftale om styrket rekruttering til det offentlige arbejdsmarked (2020).

Voksen- og efteruddannelse:

Den daværende regering og arbejdsmarkedets parter indgik i 2017 Aftale om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse. Heri indgik en række tiltag til at styrke voksen- og efteruddannelsessystemet, herunder styrkelse af basale færdigheder og understøttelse af arbejdsmarkedsuddannelser. Aftalen stod oprindeligt til at udløbe ved udgangen af 2021, men er blevet forlænget t.o.m. 2023. I 2023 følges der op på initiativerne med nye trepartsforhandlinger.

*Planlagte initiativer***Tværgående:**

Regeringen vil – på tværs af uddannelsesområder – samlet set investere mere i undervisning og uddannelse. Samtidig vil regeringen arbejde for bedre sammenhænge mellem uddannelsesområder og fagligt stærkere uddannelser.

Regeringens børne- og ungepolitik tager udgangspunkt i trivsel, myndiggørelse og livsmod. Langt de fleste børn og unge har det godt, men der ses en stigning i antallet af børn og unge, der mistrives. Regeringen vil derfor lægge op til en diskussion af, hvordan der skabes et stærkere fundament for børn og unge. Regeringen vil nedsætte en kommission for det gode børne- og ungdomsliv, der skal foreslå anbefalinger til, hvordan mistrivsel og sårbarhed kan forebygges og afhjælpes, hvordan robusthed og myndiggørelse styrkes samt se på indflydelsen fra blandt andet sociale medier og andre større samfundstendenser.

Ca. 42.000 unge er hverken i uddannelse eller job. Regeringen vil indkalde til trepartsforhandlinger for at finde nye løsninger, der kan hjælpe de unge ind på et nyt spor, herunder give flere unge en vej ind i arbejdsfællesskabet eller understøtte, at de kan gennemføre en uddannelse.

Grundskolen:

Regeringen ønsker friere rammer for folkeskolen og en bedre balance mellem bogligt, kreativt og praktisk indhold i folkeskolen. Derudover vil regeringen foreslå, at der etableres mulighed for kortere skoledage i folkeskolen gennem konvertering af timer til understøttende undervisning. Frigjorte midler fra understøttende undervisning geninvesteres i folkeskolen.

Regeringen mener, at folkeskolens udfordringer og mulige løsninger fortsat skal udvikles i samarbejde med de centrale parter i folkeskolen i forummet Sammen om Skolen.

Ungdomsuddannelser:

Regeringen ønsker at styrke erhvervsuddannelserne markant og understøtte, at flere unge fremover vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse frem for at vælge det almene gymnasium.

Boks 3.3 (fortsat)**Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan, der skal styrke kvaliteten af de danske undervisningstilbud og uddannelser**

Regeringen vil se på de økonomiske styringsmodeller på de forskellige ungdomsuddannelser med henblik på at skabe mere lige vilkår mellem fx de almene gymnasier og erhvervsskolerne. Det skal afdækkes, om muligheden for at samplacere en række ungdomsuddannelser kan være et element heri. Regeringen vil se på mulighederne for at skærpe adgangen til de gymnasiale uddannelser. Regeringen ønsker endvidere at investere i, at erhvervsskolerne har det rette udstyr og de rette lærerkompetencer samt sætte fokus på arbejdsmarkedets behov, herunder i forhold til den grønne omstilling.

Videregående uddannelser:

Regeringen vil etablere nye fleksible uddannelsesveje på universiteterne. Det skal ske ved, at op mod halvdelen af kandidatuddannelsespladserne fremover udbydes som nye kandidatuddannelser på 1½ studieår med et tydeligt arbejdsmarkedssigte og ved at oprette flere erhvervskandidatuddannelserne. Samtidig vil regeringen løfte kvaliteten på universitetsuddannelserne med flere undervisningstimer, flere timer på mindre hold, bedre vejledning og sikre gode efteruddannelsesmuligheder for kandidater på 1½ studieår.

Regeringen vil også overveje en dimensionering af udvalgte videregående uddannelser, så de bedre matcher efterspørgslen på arbejdsmarkedet samt give bedre mulighed for merit, hvis man skifter studie til en anden videregående uddannelse.

Regeringen ønsker at øge antallet af internationale studerende inden for områder, hvor danske virksomheder efterspørger højtuddannet arbejdskraft. Med respekt for tidligere indgåede politiske aftaler, herunder på SU-området, foreslår regeringen derfor, at universiteterne kan oprette 1.100 engelsksprogede studiepladser hvert år i perioden 2024-2028 og 2.500 studiepladser årligt fra 2029.

Derudover lægger regeringen op til, at der oprettes erhvervskandidatuddannelser på engelsk inden for områder, hvor der er et potentiale for at rekruttere højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft. Regeringens målsætning er, at 2.500 studerende hvert år på sigt skal tage en erhvervskandidat på en engelsksproget uddannelse.

Regeringen vil yderligere foreslå, at det fremover alene skal være muligt at modtage SU til normeret studietid, og at den maksimale SU-klipramme skal reduceres til 58 klip. Samtidig skal muligheden for SU-slutlån udvides. Det skal desuden undersøges, om der er et behov for at indføre udvidede dispensationsmuligheder for udvalgte grupper, fx enlige forsørgere eller studerende, der modtager SU-handicaptillæg. Regeringen vil parallelt hermed gennemføre en analyse af hele SU-systemet med henblik på at vise veje til at fremtidssikre SU-systemet.

Voksen- og efteruddannelse:

Regeringen vil arbejde for at styrke mulighederne for opkvalificering og efteruddannelse gennem hele arbejdslivet. Det omfatter både, at man skal kunne uddanne, omskole og opkvalificere sig gennem et helt arbejdsliv, herunder at flere ufaglærte voksne skal opkvalificeres.

Regeringen vil undersøge muligheden for at etablere en "uddannelseskonto". Herudover vil regeringen nedsætte et ekspertudvalg, der skal bidrage med viden om barrierer for uddannelse gennem hele livet.

Forskning:

Med finansloven for 2023 afsætter staten 19,8 mia. kr. i 2023 til forskning og udvikling. Dermed udgør det samlede offentlige forskningsbudget i alt ca. 27 mia. kr. Med de politiske aftaler om fordeling af forskningsreserven for 2023 er der øremærket i alt 2,4 mia. kr. til grøn forskning. Endelig vil regeringen på de kommende finanslovsforslag fastholde forskningsmålsætningen om, at offentlige investeringer i forskning og udvikling skal udgøre mindst 1 pct. af BNP.

Reformkommissionen vil i 1. halvår af 2023 præsentere anbefalinger, der bl.a. skal bidrage til at nedbringe antallet af unge mellem 15-24 år uden uddannelse eller job.

Det bemærkes, at der i regi af genopretningsplanen ikke er igangsat konkrete initiativer på undervisnings- og uddannelsesområdet.

3.3 Beskæftigelses- og socialområdet

Det danske arbejdsmarked er kendetegnet ved en høj grad af sikkerhed for arbejdstagere og fleksibilitet for virksomheder. Det har vist sig modstandsdygtigt i lyset af tidens kriser, og beskæftigelsen er i øjeblikket på et højt niveau. Imidlertid er der fortsat udfordringer, som skal håndteres for at understøtte en robust fremtid for arbejdsmarkedet.

Derfor har regeringen fremlagt et ambitiøst regeringsgrundlag med reformer, der styrker beskæftigelsen og hjælper danskere i periferien af arbejdsfællesskabet ind på arbejdsmarkedet. Regeringsgrundlagets initiativer samt udvalgte nylige aftaler på beskæftigelsesområdet er opsummeret i *boks 3.4*.

I tillæg til dette vil regeringen inddrage erfaringer fra kommissioner og ekspertudvalg. Det omfatter fx Reformkommissionens arbejde med voksne på kanten af arbejdsmarkedet og unge med uforløst potentiale. Regeringen vil også nedsætte et ekspertudvalg, der skal bidrage med viden om barrierer for uddannelse gennem hele arbejdslivet for at styrke mulighederne for løbende opkvalificering og efteruddannelse.

Boks 3.4

Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan på beskæftigelsesområdet

Gennemførte og aftalte initiativer

Forbedret arbejdsskadesystem

I 2022 indgik den daværende regering en aftale om at styrke og forbedre arbejdsskadesystemet, særligt med henblik på at forbedre tilskadekomnes tilknytning til arbejdsmarkedet og forkorte sagsbehandlingstider for arbejdsskadesager.

Med aftalen bliver det mere attraktivt for tilskadekomne at tage en kompetencegivende uddannelse, hvis de ikke længere kan varetage deres hidtidige job. I den sammenhæng indføres en ny ordning, hvor tilskadekomne under uddannelsen har en stærk økonomisk sikkerhed med 83 pct. af deres tidligere løn. Det skal skabe bedre rammer for, at man efter en arbejdsskade kan komme tilbage i beskæftigelse og udnytte den arbejdsevne, man stadig har. Aftalen indeholder desuden en række initiativer, der skal forkorte sagsbehandlingstiden for arbejdsskadesagerne.

Anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen

Som led i aftale om ny ret til tidlig pension (2020) er det aftalt, at nytænkningen af beskæftigelsesindsatsen samlet set skal tilvejebringe en besparelse på 300 mio. kr. i 2022, 750 mio. kr. 2023 og en årlig besparelse på 1,1 mia. kr. fra 2024 og frem inden for jobcentrenes samlede indsatsområde (2020-pl). Med første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen (2021) indfries en årlig besparelse på ca. 345 mio. kr. i 2022 og ca. 370 mio. kr. årligt fra 2023. Aftalekredsen indfrier med anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen (2022) den resterende del af besparelsen fra 2023 og frem.

Boks 3.4 (fortsat)**Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan på beskæftigelsesområdet****Afskaffelse af helligdag**

Regeringen har afskaffet en årlig helligdag fra 2024 for at forøge arbejdsudbuddet. Initiativet forventes at øge den strukturelle beskæftigelse med ca. 8.500 fuldtidsbeskæftigede. Forslaget skønnes at styrke den strukturelle offentlige saldo med i omegnen af 3 mia. kr. og øge strukturelt BNP med ca. 9,4 mia. kr.

Styrket international rekruttering

Regeringen ønsker at lette adgangen til udenlandsk arbejdskraft, så længe ledigheden er lav. Derfor har regeringen og aftalepartierne permanentgjort den indgåede aftale om styrket international rekruttering, hvori der etableres en supplerende beløbsordning, der blandt andet indebærer en lavere beløbsgrænse.

*Planlagte initiativer***Reform af beskæftigelsesindsatsen og nedlæggelse af jobcentrene**

I regeringsgrundlaget fremgår det, at regeringen vil nytænke og reformere beskæftigelsesindsatsen, så udgifterne hertil reduceres med 3 mia. kr. i 2030. Det skal blandt andet ske ved at nedlægge jobcentrene, sætte kommunerne fri af statslige proceskrav og prioritere de indsatsen, der hjælper ledige tættere på arbejdsmarkedet. Målet med initiativerne skal være, at de ledige kommer hurtigere i arbejde.

Længere tid på arbejdsmarkedet

Regeringens reformprogram indeholder en ambition om at få flere seniorer til at blive længere på arbejdsmarkedet.

Konkret vil regeringen sammenlægge seniorpension og retten til tidlig pension til én ny ordning med to indgange: En rettighedsbaseret model og en visitationsmodel, der begge kan opnås op til tre år før folkepensionsalderen med mulighed for tildeling af pension i halve år og med et månedligt ydelsesniveau på ca. 15.000 kr. Som led i reformen vil regeringen også afskaffe seniorjobordningen.

Styrket international rekruttering

Regeringen vil indføre en ny ordning med lavere beløbsgrænser for certificerede virksomheder, der er omfattet af ordnede løn og arbejdsvilkår. Dette vil forøge muligheden for at få adgang til international arbejdskraft, men under hensyntagen til ordnede forhold på arbejdsmarkedet.

Arbejdspligt

Regeringen har en ambition om, at endnu flere ikke-vestlige indvandrere får en tilknytning til arbejdsmarkedet. Derfor vil regeringen bl.a. arbejde for at indføre en ny arbejdspligt for borgere i kontanthjælpssystemet med et integrationsbehov, der erstatter passiv forsørgelse med en pligt om at bidrage i op til 37 timer om ugen.

Reform af kontanthjælpssystemet

Regeringen vil sikre et rimeligt sikkerhedsnet for personer med børn, som står uden job, herunder at børnene skal have mulighed for et aktivt fritidsliv. Regeringen vil tage udgangspunkt i Ydelseskommisionens anbefalinger og derpå foreslå ændringer i kontanthjælpssystemet.

På det sociale område har borgerne i Danmark adgang til en række sociale indsatser. Udsatte borgere og borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har mulighed for hjælp og støtte, som skal understøtte borgernes progression og bane vejen for, at borgerne kan mestre eget liv.

Det er en prioritet for regeringen, at samfundet kan rumme de allermest socialt udsatte borgere, så at de kan leve et værdigt liv. Derfor vil regeringen understøtte en bedre socialfaglig indsats for de allermest socialt udsatte borgere og nytænke deres møde med offentlige institutioner og sagsbehandlere, så det i langt højere grad sker på deres egne præmisser.

Regeringsgrundlagets initiativer samt udvalgte nylige aftaler på socialområdet er opsummeret i *boks 3.5*.

Boks 3.5

Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan på socialområdet

Gennemførte og aftalte initiativer

Børnene Først

Den tidligere regering, Enhedslisten, Radikale Venstre, SF, Alternativet, Venstre, Konservative, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne blev i maj 2021 enige om reformen Børnene Først. Reformen skal hjælpe udsatte børn og familier tidligere og bedre end i dag. Aftalen løfter området med 2 mia. kr. i årene 2022-2025 og varigt fuldt indfaset med 734 mio. kr. om året.

Hjemløshed

Det er en regeringsprioritet at bekæmpe hjemløshed, blandt andet ved at udbrede Housing First-tilgangen på hjemløseområdet. Regeringen har fremsat et lovforslag om en markant omlægning af hjemløseindsatsen, så det bedre kan betale sig for kommunerne at hjælpe mennesker i egen bolig, end det er tilfældet i dag. Baggrunden for lovforslaget er Aftalen om fonden for blandede byer. Med aftalen tilvejebringes 4.050 billige boliger, som kan bruges til Housing First-indsats for hjemløse.

Ekspertudvalget på socialområdet

Den daværende regering og KL blev i forbindelse med Aftale om kommunernes økonomi for 2022 enige om, at udgiftspresset på det sociale område også fremadrettet vil forudsætte vanskelige prioriteringer i forhold til de øvrige velfærdsområder i kommunerne. Derfor blev den daværende regering og KL enige om at nedsætte et ekspertudvalg, som får til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan man kan sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet. Ekspertudvalget offentliggør første delrapport med anbefalinger i foråret 2023.

Planlagte initiativer

Ny tilgang til de allermest udsatte

Det er en prioritet for regeringen at lægge grundstenen til en ny politik for de allermest udsatte. En politik, hvor de mødes med værdighed. De mest udsatte skal fremover helt ud af beskæftigelsessystemet og gives en bredt funderet indsats med afsæt i den enkeltes konkrete udfordringer.

Specialeplanlægning

Regeringen vil skabe tryghed for mennesker med handicap, som har behov for et højt specialiseret tilbud, ved at indføre specialeplanlægning på den højt specialiserede del af handicapområdet.

Forlængelse og forbedring af det sociale frikort

Regeringen ønsker at videreføre og forbedre ordningen med et socialt frikort. I forbindelse med *Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds og arbejdsmarkedsområdet 2023-2026* er der derfor afsat midler til at videreføre ordningen i 2023 og 2024 med en forhøjet beløbsgrænse på 40.000 kr. Regeringen vil desuden se på, hvordan ordningen kan videreføres efter 2024.

Boks 3.5 (fortsat)**Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan på socialområdet****Implementering af Barnets Lov**

Derudover vil regeringen fortsætte indsatsen for socialt udsatte familier og børn, blandt andet ved at implementere Barnets Lov, som skal sikre bedre og tidlig hjælp for udsatte børn.

For regeringen er det en vigtig prioritet, at vi som samfund giver bedre muligheder for, at mennesker med handicap og kapacitet til at arbejde, kan være en del af arbejdsmarkedet. Regeringen vil lave en handlingsplan med det formål at skabe bedre muligheder for mennesker med handicap.

Endelig er det en regeringsprioritet at bekæmpe hjemløshed blandt andet ved at udbrede *Housing First*-tilgangen på hjemløseområdet.

Det bemærkes, at den danske genopretningsplan ikke indeholder specifikke initiativer eller reformer vedrørende beskæftigelsespolitikken. Imidlertid indeholder planen investeringer i digitalisering og den grønne omstilling, som kan bidrage til at skabe nye arbejdspladser i Danmark. Genopretningsplanen indeholder heller ikke initiativer inden for socialområdet.

3.3.1 Den europæiske sociale søjle og de nationale 2030-mål på social- og beskæftigelsesområdet

Danmark fastsatte sidste år tre nationale mål inden for beskæftigelse, livslang læring og social inklusion. Baggrunden er tre europæiske 2030-mål, som i 2021 blev præsenteret som en del af Kommissionens handlingsplan for den europæiske sociale søjle.

Den europæiske sociale søjle

Den europæiske søjle for sociale rettigheder er en interinstitutionel erklæring, der blev underskrevet af Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen på det sociale topmøde i Göteborg den 17. november 2017. Søjlen består af 20 principper inden for kapitlerne I) lige muligheder og adgang til arbejdsmarkedet, II) retfærdige og rimelige arbejdsvilkår og III) social beskyttelse og inklusion. Søjlen er ikke juridisk bindende og tilføjer ikke EU nye kompetencer.

Europæiske og nationale 2030-mål

Den 4. marts 2021 præsenterede Kommissionen en meddelelse om en *Handlingsplan for den europæiske søjle for sociale rettigheder*, der indeholder Kommissionens nuværende og kommende initiativer på den sociale dagsorden. Handlingsplanen præsenterede også tre politiske 2030-mål for EU på beskæftigelses- og socialområdet.

På den baggrund fastsatte den daværende regering i Danmark i 2022 tre nationale 2030-mål:

- *Beskæftigelsesmålet*: 80 pct. af befolkningen i alderen 20-64 år skal være i beskæftigelse i 2030 (strukturelt niveau).

- *Læringsaktivitetsmålet*: 60 pct. af befolkningen i alderen 25-64 år skal deltage i en læringsaktivitet hvert år i 2030. Der tages forbehold for, at målet kan revurderes, når der foreligger nye tal for Danmarks nuværende niveau i 2023.
- *Målet for social inklusion*: Antallet af personer i husstande med lav beskæftigelsesgrad (LWI) skal reduceres med 30.000 personer i forhold til 2019-niveauet inden 2030.

Danmarks udgangspunkt

Danmarks nuværende niveau målt på indikatorerne for de tre nationale mål er opgjort nedenfor, jf. tabel 3.2.

Danmarks beskæftigelsesfrekvens for de 20-64 årige lå strukturelt på 80,1 pct. i 2022.

Tabel 3.2
Oversigt over det nuværende niveau og de nationale 2030-mål

	Nuværende niveau	Nationale 2030-mål
Beskæftigelsesmålet (pct.)	80,1 ¹⁾ (2022)	80 ¹⁾
Læringsaktivitetsmålet (pct.)	50,4 (2016)	60
Mål for social inklusion (antal personer)	429.000 ²⁾ (2021)	384.000 ²⁾

1) Det nationale beskæftigelsesmål opgøres strukturelt.

2) Personer i husstande med lav beskæftigelsesgrad (LWI), der er én af de tre underindikatorer i AROPE.

Kilde: Eurostat og Finansministeriets beregninger.

Der er betydelig usikkerhed om Danmarks udgangspunkt for læringsaktivitetsmålet. I 2016, hvor den seneste opgørelse er fra, deltog 50,4 pct. af befolkningen i alderen 25-64 år i en læringsaktivitet. Metoden bag tallet i 2016 er dog ikke den samme, som den måde læringsaktivitetsmålet bliver målt på frem mod 2030. Derfor kendes udgangspunktet først, når der kommer nye tal i 2023.

Målet for social inklusion er fastsat ud fra en underindikator til EU's indikator for "i risiko for fattigdom eller social eksklusion" (AROPE). Underindikatoren måler "personer i husstande med lav beskæftigelsesgrad", og der var i 2021 429.000 personer i den gruppe. Det er 45.000 flere end målet for social inklusion i 2030. Det bemærkes, at indikatoren er defineret ud fra beskæftigelsen fra EU SILC-målingen (Levevilkårsundersøgelsen) og arbejdsmarkedstilknøytning i det foregående kalenderår. De nyeste tilgængelige tal viser derfor en svag stigning i 2021 pga. COVID-19-pandemien. Det forventes, at tal for 2022, der vil basere sig på arbejdsmarkedstilknøytning af SILC-populationen, i mindre omfang vil være påvirket af COVID-19, og at den nuværende positive udvikling på arbejdsmarkedet vil gøre sig fuldt gældende i målingen for 2023.

3.4 Sundhed

Et velfungerende sundhedsvæsen er en hovedprioritet for regeringen. Regeringen har derfor fokus på at sikre de nødvendige beslutninger og grundlæggende forandringer, der på sigt skal understøtte et robust og bæredygtigt sundhedsvæsen.

Det danske sundhedsvæsen leverede en omfattende indsats gennem COVID-19-pandemien med væsentlig betydning for den samlede danske håndtering af pandemien og en begrænsning af de afledte sundhedsmæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Men pandemien viste også behovet for at sikre et robust sundhedsvæsen. Den demografiske udvikling med flere ældre og begrænsede personaleressourcer presser sundhedsvæsenet både på kort og længere sigt. Der er gennemført og planlagt gennemført en række større tiltag på sundhedsområdet, blandt andet med fokus på en styrket robusthed af sundhedsvæsenet, en styrkelse af psykiatrien og den fremtidige organisering af sundhedsområdet, *jf. boks 3.6*.

Boks 3.6

Udvalgte gennemførte og planlagte sundhedsrelaterede initiativer uden for den danske genopretningsplan

Gennemførte og aftalte initiativer

Aftale om en sundhedsreform

I maj 2022 indgik et bredt politisk flertal en aftale om en sundhedsreform. Reformen har særligt fokus på at styrke sammenhængen og nærheden i sundhedsvæsenet gennem en række skridt til at løfte kvaliteten og kapaciteten i det nære sundhedsvæsen, herunder en national kvalitetsplan med krav til kvalitet og kompetencer for det nære sundhedsvæsen, fremme udbredelsen af digitale løsninger i eget hjem og initiativer, der skal bidrage til flere læger og bedre lægedækning i områder med lægemangel mv.

Robusthedskommission

Som led i indgåelsen af aftalen om sundhedsreformen i maj 2022 nedsatte den daværende regering en kommission for robusthed i sundhedsvæsenet. Kommissionen skal komme med anbefalinger til løsninger, som kan håndtere de grundlæggende udfordringer i sundhedsvæsenet, så der sikres robusthed i opgaveløsningen og adgang til uddannet og kompetent personale i hele landet. Kommissionen skal afrapportere i 2023.

10-årsplan for psykiatrien

I september 2022 indgik et bredt flertal i Folketinget en politisk aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed. Planen skal bl.a. sikre den nødvendige behandlingskapacitet i psykiatrien samt styrke området gennem et årligt finansieringsløft på 0,5 mia. kr. Som led i indgåelsen af regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark* fra december 2022 ønsker regeringen at styrke området yderligere gennem prioriteringen af yderligere 3 mia. kr. til indsatser over den samlede 10-årige periode.

Sundhedsstrukturkommission

Regeringen har nedsat en sundhedsstrukturkommission, der skal opstille og belyse modeller for den fremtidige organisering af sundhedsvæsenet. Kommissionen skal bl.a. belyse geografi, organisering og økonomisk styring, kvalitetsstandarder, patientrettigheder og frit valg. Sundhedsstrukturkommissionen forventes at afrapportere i foråret 2024.

Boks 3.6 (fortsat)**Udvalgte gennemførte og planlagte sundhedsrelaterede initiativer uden for den danske genopretningsplan****Akutplan for sygehusvæsenet**

Regeringen og Danske Regioner har den 23. februar 2023 indgået en aftale om akutplanen. Med denne aftale prioriterer regeringen 0,2 mia. kr. i 2022, 0,8 mia. kr. i 2023 og 1 mia. kr. i 2024 til arbejdet med en akutplan for sygehusvæsenet. Akutplanen skal bidrage til at stabilisere og styrke vores sygehuse på den korte bane, herunder robstygge akutmodtagelserne og afvikle ventelister. Med aftalen er regeringen og Danske Regioner enige om at igangsætte en række indsatser, der skal bidrage til at nedbringe ventetiderne og aflaste områder med kapacitetspres. Der er i forlængelse heraf aftalt tre målsætninger for normalisering af situationen, herunder at ventelisterne er nedbragt inden udgangen af 2024.

*Planlagte initiativer***Sundhedsfond**

Regeringen har i regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark* fra december 2022 aftalt at fremlægge et forslag til en sundhedsfond, der skal sikre nem og lige adgang til behandling i sundhedsvæsenet samt afhjælpe arbejdskraftsudfordringen gennem vedligeholdelse og modernisering af sygehuse samt øget anvendelse af teknologi og digitalisering.

Nationalt prioriteringsråd

Regeringen har i regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark* fra december 2022 aftalt at nedsætte et tværgående nationalt prioriteringsråd, der har til formål at reducere overbehandlingen i sundhedsvæsenet samt sikre øget patientinddragelse i behandlingsvalg, hvilket skal sikre mest muligt sundhed for pengene.

Tiltagene skal ses i sammenhæng med både de aktuelle udfordringer i sundhedsvæsenet, herunder rekruttering af sundhedspersonale, og de strukturelle udfordringer sundhedsvæsenet står overfor, herunder den demografiske udvikling, der betyder et stigende behandlingsbehov.

I regi af genopretningsplanen er der sikret finansiering til igangsættelsen af en række tiltag, der har til formål både at styrke beredskabet på bagkant af COVID-19-pandemien samt sikre den fremadrettede robusthed af sundhedsvæsenet i Danmark, *jf. boks 3.7*.

Boks 3.7**Initiativer i den danske genopretningsplan med fokus på sundhed**

- 102 mio. kr. til klinisk studie af COVID-vacciners effekt: Forskningsprojektet er igangsat og inkluderer 6.950 deltagere og undersøger løbende vaccineres effekt og evt. bivirkninger.
- 52 mio. kr. til lægemiddellagre i 2021: Der er opbygget et lager af kritiske lægemidler for sekundærsektoren, som har bidraget til at forhindre eller reducere mulige mangelsituationer på kritiske lægemidler.
- Styrket lægemiddelberedskab for 76 mio. kr.: Lægemiddelberedskabet er generelt blevet styrket blandt andet ved et styrket system til indsigt i apotekeres og grossisters lagerbeholdning, udarbejdelse af liste over kritiske lægemidler i situationer, hvor lægemiddelberedskabet er aktiveret, og styrket bivirkningsovervågning blandt andet ved udvikling af et IT-system, som almen praksis kan anvende til indberetning af bivirkninger.
- Styrket digitalisering i sundhedssektoren for 14 mio. kr.: Der er afsluttet et initiativ vedr. telemedicinsk behandlingstilbud til patienter med COVID-19-udløst helbredsangst. *Kontakt Læge-app'en* er blevet udbredt til flere platforme og kommuner. Praktiserende læger kan nu udsende PRO-spørgeskemaer (Patient Rapporteret Oplysninger) for pneumokok-vaccination og graviditetsområdet samt andre beskeder til patienter gennem *Min Læge-app'en*.

3.5 Digitalisering

Danmark har længe været et digitalt foregangsland, hvor digitalisering skaber værdi for borgere, virksomheder, vores personale i den offentlige sektor og for landet som helhed.

For at fastholde denne position arbejdes der hele tiden ambitiøst med den digitale dagsorden i Danmark, og digitale redskaber udvikles og bringes i spil på tværs af både den offentlige og private sektor. Men når samfundet udvikler sig, og offentlige og private services bliver mere digitale, skal det også understøttes, at alle kan være med, uanset hvilke digitale kompetencer man besidder.

Der er i Danmark gennemført tiltag for at styrke den digitale dagsorden, *jf. boks 3.8*.

Boks 3.8**Udvalgte gennemførte digitale initiativer uden for den danske genopretningsplan***Gennemførte og aftalte initiativer***Danmarks Digitaliseringsstrategi – sammen om den digitale udvikling**

I maj 2022 lancerede den daværende regering en samlet digitaliseringsstrategi for Danmark med 61 initiativer, der sætter retningen for den digitale udvikling af Danmark som digitalt foregangsland og adresserer de udfordringer, der også kan følge med digitaliseringen.

Den fællesoffentlig digitaliseringsstrategi – Digitalisering, der løfter samfundet

Den daværende regering lancerede i juni 2022 en ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for Danmark 2022-2025, der skal gøre digitalisering til en central del af svaret på de store samfundsudfordringer, som Danmark står over for og samtidig tage hånd om de borgere, der finder digitaliseringen udfordrende. Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi sikrer, at der bygges videre på det stærke digitale fundament, der er skabt gennem de sidste 20 års digitale investeringer.

Nedsættelse af digitaliseringsråd til at rådgive regeringen om digitalisering

Med lancering af den tidligere regerings digitaliseringsstrategi besluttede den tidligere regering at nedsætte et digitaliseringsråd bestående af topledere og eksperter på det digitale område, der skal rådgive regeringen på om digitaliseringens potentialer og udfordringer og følge arbejdet med digitaliseringsstrategien.

10-årsplan for ny teknologi og automatisering i den offentlige sektor

Nye teknologiske løsninger og automatisering skal bidrage til at afhjælpe manglen på arbejdskraft ved at frigøre tid og hænder i den offentlige sektor. Den tidligere regering har i samarbejde med KL og Danske Regioner igangsat et langsigtet, målrettet arbejde for udbredelse af ny teknologi i den offentlige sektor, der skal frigøre 10.000 årsværk over 10 år.

Det videre arbejde med digitalisering blev i december 2022 samlet i et nyoprettet ministerium for Digitalisering og Ligestilling, der har ansvaret for den videre strategiske retning for digitalisering i det offentlige og i erhvervslivet.

Den daværende regering præsenterede i maj 2022 en ny samlet digitaliseringsstrategi for Danmark, der fulgte op på Digitaliseringspartnerskabets anbefalinger og præsenterede 61 konkrete initiativer på tværs af en række områder. Som led i det videre arbejde med digitalisering blev der med digitaliseringsstrategien nedsat et digitaliseringsråd bestående af 11 medlemmer, der hver især bidrager med relevante perspektiver på den digitale udvikling og dens påvirkning af samfundet. Digitaliseringsrådet har til opgave at følge implementeringen af digitaliseringsstrategien og rådgive regeringen om nye tendenser og den digitale udvikling.

Herudover indgik den daværende regering i juni 2022 en aftale med stat, kommuner og regioner om en ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi, der sætter den videre retning for den offentlige digitale service.

Derudover igangsatte den daværende regering i juni 2022 en 10-årsplan for ny teknologi og automatisering i den offentlige sektor i et samarbejde mellem stat, kommuner og regioner. 10-årsplanen skal bidrage til at afhjælpe manglen på arbejdskraft i den offentlige sektor og har som ambition at frigøre ressourcer svarende til 10.000 årsværk over 10 år til bl.a. den borgernære velfærd.

Der blev i regi af genopretningsplanen igangsat en række digitale initiativer, herunder en Digitaliseringsfond, der understøtter den offentlige og erhvervsrettede digitale udvikling, *jf. boks 3.9*.

Boks 3.9

Initiativer i den danske genopretningsplan inden for digitalisering

Digitaliseringsfond på 500 mio. kr. i perioden 2022-2025

Med Digitaliseringsfonden blev der afsat 125 mio. kr. årligt i perioden fra 2022 til 2025 til at understøtte digitaliseringen af Danmark i en såkaldt Digitaliseringsfond, som har til formål at følge op på Digitaliseringspartnerskabets anbefalinger. Digitaliseringsfonden, der blev udmøntet på finansloven for 2022, indeholder initiativer med fokus på at understøtte et grønnere og mere digitalt erhvervsliv, øget brug af offentlige data, grønne løsninger og ny teknologi i den offentlige sektor samt et juridisk og etisk fundament i en digital virkelighed. Initiativerne under Digitaliseringsfonden omfatter i alt 10 initiativer og dækker både digitalisering i det offentlige, digitalisering i virksomheder, grønne digitale initiativer og initiativer med fokus på dataetik og lovgivning.

Styrkelse af SMV:Digital

SMV'er investerer ikke i samme grad som større virksomheder i digitalisering, hvilket risikerer at stille dem dårligere i konkurrencen med fx større virksomheder. Med SMV:Digital ydes der hjælp til digital omstilling af virksomheder blandt andet ved tilskud til indkøb af privat rådgivning, kompetenceforløb, sparring og netværk samt vejledning om regulering og konkurrencevilkår, som skal bidrage til at integrere digitalisering, automatisering og e-handel i SMV'erne i Danmark. Med finansloven for 2022 blev der afsat knap 120 mio. kr. til SMV:Digital i perioden 2022-2025. Endvidere er der blevet afsat knap 65 mio. kr. til SMV:Digital i 2021 i regi af genopretningsplanen, som blev udmøntet på finansloven for 2021 og sommer- og erhvervspakken af juni 2021. I alt ventes 550 SMV'er at få del i de 65 mio. kr.

Videreførelse af bredbåndspulje

Bredbåndspuljen sikrer, at flere husstande og virksomheder får adgang til bredbånd med høj hastighed (100/30 Mbit/s). I dag har omkring 4 pct. af alle adresser i Danmark, svarende til 97.000 husstande og virksomheder, ikke adgang hertil. Der blev med genopretningsplanen afsat 100 mio. kr. til at videreføre puljen i 2021. Det har betydet, at ca. 3.500 husstande og virksomheder sikres adgang til højhastighedsbredbånd i områder, hvor markedet ikke leverer af sig selv.

3.6 Klima, miljø og cirkulær økonomi

Et bredt flertal i Folketinget har i klimaloven fastlagt, at Danmark skal være et foregangsland i den internationale klimaindsats, og at klimaindsatsen skal tilrettelægges derefter. Den danske regering sigter efter, at Danmark skal være et grønt foregangsland, der sætter og indfrier ambitiøse klimamål og klima- og miljøindsatser, og på den måde inspirerer andre lande til at følge med. Samtidig vil regeringen arbejde for, at Danmark – og Europa – bliver uafhængig af russisk gas.

Et bredt flertal i Folketinget har vedtaget et bindende mål om at reducere de samlede danske CO₂e-udledninger med 70 pct. frem mod 2030 sammenlignet med udledningerne i 1990. Samtidig er der aftalt et sektormål for landbruget, som står for en betydelig del af de samlede danske udledninger. Regeringen vil dertil indfri målet om 50-54 pct. reduktion i 2025 i forhold til 1990.

I regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark* fra december 2022 har regeringen hævet ambitionerne og vil fremrykke målet om klimaneutralitet til 2045 samt sætte et nyt mål om 110 pct. reduktion i 2050 i

forhold til 1990. Regeringen vil samtidig foreslå et ambitiøst reduktionsmål for 2035 samt vurdere, om reduktionsmålet i 2030 skal opjusteres. Derudover vil regeringen nedbringe klimaaftrykket på de offentlige indkøb, herunder også indkøb af transport og opførelse af offentlige bygninger samt undersøge konsekvenserne af at opsætte et mål for CO₂e-aftrykket for det danske forbrug.

Regeringen vil desuden bl.a. indføre en samlet lov om natur og biodiversitet med mål og virkemidler for et grønnere Danmark. Målet er at bidrage til EU's biodiversitetsstrategi for 2030, som har som mål, at 30 pct. af EU's areal til lands og til havs skal være beskyttet natur, hvoraf 10 pct. skal være strengt beskyttet natur. Regeringen vil derudover tage initiativ til en akut plan for de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) og gennemføre en kortlægning af de 640.000 ha, der i dag er udpeget som indsatsområder for drikkevandsbeskyttelsen. Der skal også gennemføres en plasthandlingsplan med henblik på at nedbringe mængden af plastik i naturen. Regeringen vil se på kravene til rensning af spildevandet, så spredning af miljøskadelige stoffer – herunder PFOS/PFAS – minimeres, og gøre det lettere for vandselskaberne at etablere biogas-, pyrolyse- og kalkrensningsløsninger samt andre grønne løsninger. Regeringen vil tage initiativ til en råstofplan, som understøtter en bæredygtig udvinding af sand og grus samt mere genanvendelse af byggematerialer. Det skal sikres, at vi har tilstrækkelige råstoffer til energisektoren og byggeriet – uden at vi sætter naturen og havnaturen over styr. Samtidig vil regeringen have fokus på at implementere bl.a. affaldssortering i 10 fraktioner som aftalt i *Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* fra 2020 samt udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter.

Et bredt flertal i Folketinget indgik i løbet af 2022 en række grønne aftaler, der vil bidrage til at reducere drivhusgasudledningerne med 5,1 mio. ton i 2030, *jf. boks 3.10*. Med *Klimastatus- og fremskrivning 2023* skønnes det, at der mangler ca. 5,4 mio. tons CO₂e-reduktioner for at nå 70 pct.-målet. I 2021 indgik et bredt flertal i Folketinget *aftale om en grøn omstilling af dansk landbrug*, der skal sikre drivhusgasreduktioner og en reduktion i udledningen af kvælstof til vandmiljøet. Derudover blev der fastsat et bindende reduktionsmål for land- og skovbrugssektoren på 55-65 pct. i 2030 i forhold til udledningerne i 1990.

Boks 3.10

Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan, der vil bidrage til at reducere drivhusgasudledningen

Gennemførte og aftalte initiativer

Aftale om grøn skattereform for industri mv.: Aftalen blev indgået i forlængelse af Ekspertgruppen for grøn skattereforms første delrapport om anbefalinger om regulering af drivhusgasser med udgangspunkt i en højere og mere ensartet CO₂e-afgift. Med aftale om grøn skattereform for industri mv. er det bl.a. aftalt at indføre en mere ensartet CO₂-afgift for drivhusgasudledninger fra industrien, yderligere investeringer i CCS samt øvrige kompenserende tiltag. Med aftalen skønnes Danmarks udledning af CO₂e at blive reduceret med yderligere 4,3 mio. ton frem mod 2030. I ekspertgruppens endelige rapport vil bl.a. landbrugets ikke-energirelaterede udledninger af metan og lattergas blive behandlet. Regeringen vil fremlægge et forslag til klimaafgift på landbruget, når Ekspertgruppen har fremlagt deres konklusioner.

Boks 3.10 (fortsat)**Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan, der vil bidrage til at reducere drivhusgasudledningen**

Aftale om kilometerbaseret vejafgift for lastbiler: Det er aftalt at indføre en ny kilometerbaseret og CO₂-differentieret vejafgift for lastbiler fra 2025, som skal erstatte den eksisterende periodebaserede vejbenyttelsesafgift for lastbiler (Eurovignetten). Derudover omfatter aftalen, at der gennemføres en ændring i de nationale regler om vægt og dimensionering af lastbiler i vejgodstransporten. Det indebærer effektivisering af vejgodstransporten og bidrager med CO₂-reduktioner og mindsker samtidig vejafgiftens erhvervsøkonomiske omkostninger.

Klimaaf tale om grøn strøm og varme 2022: Det er aftalt at sikre rammevilkår, der kan muliggøre en firedobling af produktionen fra VE på land mod 2030. Der skal endvidere udbydes mindst 4 GW havvind til realisering inden udgangen af 2030 under den forudsætning, at havvinden ikke belaster statens finanser negativt over projektperioden, og at der i relevant omfang er plads i elnettet. Det er endvidere aftalt, at der igangsættes et servicetjek og analysearbejde for at fjerne barrierer i lovgivningen samt skabe smidigere sagsbehandling og forkorte godkendelses- og tilladelsesprocesser i forbindelse med havvindmølleparker. Der er aftalt en ambition om, at der ikke skal anvendes gas til opvarmning i husstande i 2035, samt at Danmark senest i 2030 vil være 100 pct. forsynet med grøn gas bl.a. ved at sætte fart på udrulningen af fjernvarme.

Aftale om udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter: Der er indgået aftale om ud-møntning af udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter. Aftalen bidrager til en CO₂-reduktion på 0,12 mio. tons i 2030 og er med til at sikre opnåelse af den forventede CO₂-reduktion på i alt 0,7 mio. tons i 2030, som blev besluttet med Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi fra 2020.

Opfølgning på Aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi: Med aftalen styrkes affaldstilsynet og kontrollen med eksport og import af affald. Samtidig er der sat en ambitiøs frist for kommunernes husstands-nære og særskilte indsamling af tekstilaffald. Aftalen er en opfølgning på *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* og er med til at sikre opnåelse af den forventede CO₂-reduktion på i alt 0,7 mio. tons i 2030.

Etablering af en national energi krisestab (NEKST): Regeringen har nedsat en national energikrisestab (NEKST) efter inspiration fra den nationale operative stab (NOST). NEKST skal sikre hurtigere handling på akutte grønne udfordringer som bl.a. fjernvarmeudrulning og identificere barrierer for de aftalte ambitioner for skalering af sol og vind på land samt havvind og anbefale regeringen eventuelle tiltag, der kan accelerere udbygningen. NEKST skal ligeledes understøtte udbygning af elnettet de steder, hvor der allerede i dag er udfordringer med kapaciteten og bidrage til, at udbygningen er på forkant med elforbruget og produktionen af strøm fra vedvarende energi.

Planlagte initiativer

Skovplan: Regeringen vil fremlægge en ambitiøs skovplan med et mål om etablering af 250.000 hektar ny skov i Danmark. Etablering af ny skov bidrager væsentligt til at nå klimaneutralitet og på sigt nettonegative emissioner. Skovplanen skal sikre størst mulig synergi og afvejning mellem de mange formål med ny skov.

Grøn indenrigsrute i 2025: Regeringen vil gøre det muligt at etablere en grøn indenrigsrute i 2025 og senest i 2030 en fuld grøn indenrigsflyvning finansieret af en passagerafgift.

Der er hertil gennemført en række tiltag for at styrke den grønne omstilling, *jf. boks 3.11*.

Boks 3.11

Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan inden for klima, miljø og cirkulær økonomi

Gennemførte og aftalte initiativer

Aftale om Etablering af en grøn fond: Der er reserveret 1,5 mia. kr. i 2024 og 3,25 mia. kr. årligt fra 2025 til 2040 i det finanspolitiske råderum til etablering af et nyt grøn råderum. Der reserveres således 53,5 mia. kr. (2022-pl) til den grønne omstilling mod 2040. Heraf afsættes i alt 10,6 mia. kr. frem mod 2040 til aftale om grøn skattereform jf. boks 3.10. Det grønne råderum skal prioriteres til større og længerevarende investeringer i klima, grøn energi og miljø.

Aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer (Power-to-X strategi): Med PtX-aftalen tages de første skridt til etablering af rammevilkår, som kan fremme udviklingen af et PtX-marked i Danmark. Med aftalen skal Danmark sigte mod at opbygge en elektrolysekapacitet på 4-6 GW frem mod 2030. Udbygningen med PtX skal så vidt muligt ske på markedsvilkår og under hensynstagen til danskernes forsyningssikkerhed. PtX-aftalen består bl.a. også af en tilskudsordning på 1,25 mia. kr. i form af et statsligt udbud til brintproduktion. Derudover fremgår det også af PtX-aftalen, at der skal skabes de nødvendige rammer for, at det i Danmark bliver muligt at etablere en brintinfrastruktur til transport af brint i rør og til lagring i undergrunden. Endvidere fremgår det, at der afsættes 344 mio. kr. fra REACT-EU midler under EU's strukturfonde og EU's Fond for Retfærdig Omstilling til etablering af en ny investeringsstøtteordning for at accelerere modning og opskalering af innovative grønne teknologier med fokus på især PtX og brint.

Tillægsaftale om Energiø Bornholm 2022: Et bredt flertal i Folketinget besluttede i 2022 at udvide Energiø Bornholm fra de forudsatte 2 GW til 3 GW med forventet realisering i 2030 med fortsat betingelse om, at projektet er rentabelt. I aftalen noterer aftalekredsen sig beslutningen om etablering af udlandsforbindelse mellem Danmark og Tyskland af 26. juli 2022. Udbudsvilkårene for havvinden tilknyttet Energiø Bornholm fastlægges forventeligt i 2023.

Udbudsforberedende aftale for Energiø Nordsøen 2022: Aftalen specificerer rammerne for forberedelsen af udbuddet af Energiø Nordsøen, herunder bl.a. vedrørende teknisk koncept, selskabsform samt krav til privat medejer og til anlægget af energiøen. Det fremgår videre, at aftalekredsen vil tage endelig beslutning om fortsættelse af projektet på baggrund af bl.a. endelig overvæltningssmodel af Energinets nettoomkostninger og opdaterede rentabilitetsberegninger i lyset af betingelsen om, at projektet skal være rentabelt.

Aftale om Sprøjemiddelstrategi 2022-2026: Med aftalen afsættes i alt 368,4 mio. kr. i perioden 2022-2026 med henblik på at reducere sprøjemiddelbelastningen i Danmark. Indsatserne i strategien skal styrke beskyttelsen af vandmiljøet, grundvandet og biodiversiteten samt danskernes sundhed og fødevareresikkerhed.

Aftaler om Kemi- og Biocidindats: Med aftalerne afsættes i alt 304,1 mio. kr. i perioden 2022-2025 til at løfte danske mærkesager i forhandlinger om EU's fremtidige kemikaliereregulering, sikre kontrol af kemikalier, øge viden om og regulering af hormonforstyrrende og allergifremkaldende stoffer. Der sættes samtidig penge af til at klæde forbrugerne bedre på, så de kan undgå at lægge produkter med farlig kemi i indkøbskurven. Med biocidaftalen indføres bl.a. en autorisationsordning for insektbekæmpere.

Aftale om IPCEI-brintprojekter: Med aftalen afsættes 850 mio. kr. til dansk deltagelse i et storskala europæisk projekt, Important Project of Common European Interest (IPCEI) om brint. Der blev udvalgt to projekter, der skal understøtte PtX-udviklingen i Danmark.

Boks 3.11 (fortsat)**Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan inden for klima, miljø og cirkulær økonomi***Planlagte initiativer:*

Ny lov om natur og biodiversitet: Regeringen vil indføre en samlet lov om natur og biodiversitet med mål og virkemidler for et grønnere Danmark. Målet er at bidrage til EU's biodiversitetsstrategi for 2030, som har som mål, at 30 pct. af EU's areal til lands og til havs skal være beskyttet natur, hvoraf 10 pct. skal være strengt beskyttet natur. Målsætningerne skal udarbejdes under hensyntagen til den samlede arealanvendelse i Danmark, herunder sameksistens med landbrug og udbygning med vedvarende energi.

Ny plasthandlingsplan: Regeringen vil gennemføre en plasthandlingsplan med det mål at få nedbragt plastik i den danske natur.

Ny national handlingsplan for PFAS: Regeringen lancerer i 2023 en ny national handlingsplan for PFAS, som sikrer en fremadrettet overvågning og kontrol, og som skal give bud på prioriterede handlinger i Danmark, EU og internationalt.

Havplan: Regeringen vil fremlægge en ny opdateret havplan med en ambition om 10 pct. strengt beskyttet og 20 pct. beskyttet hav. Havplanen vil være økosystembaseret, basere sig på havstrategien og bl.a. indeholde en nærmere definition af de 20 pct. beskyttet hav, hvor regeringen forudsætter, at der er sameksistens mellem havvind, fiskeri og de nødvendige hensyn til natur og biodiversitet.

Fonden for Retfærdig Omstilling: Fonden er målrettet de landsdele, som er mest negativt påvirkede af omstillingsprocessen frem mod en klimaneutral økonomi i 2050. Fonden er målrettet Nordjylland og Sydjylland og stiller ca. 636 mio. kr. til rådighed, der som følge af politiske aftaler bl.a. understøtter teknologi- og forretningsudvikling inden for Power-to-X, bedre vilkår for grøn omstilling i SMV'er, udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse, udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring.

Udviklingen af lokale erhvervsfyrtårne: Der er afsat 1 mia. kr. fra EU's Fond for Retfærdig Omstilling og EU's strukturfonde til at udvikle 8 lokale erhvervsfyrtårne, der skal understøtte udviklingen af eksisterende og nye styrkepositioner, herunder på det grønne område (Power-to-X, vandteknologi, biosolutions, bæredygtigt byggeri og CO₂-fangst). Der er igangsat en række aktiviteter lokalt for at udvikle erhvervsfyrtårnene, herunder en række test- og demonstrationsprojekter inden for grønne teknologier samt tiltag til at understøtte udrulning af den grønne infrastruktur. Erhvervsfyrtårnene videreudvikles i partnerskaber mellem bl.a. staten og lokale aktører, som skal understøtte den langsigtede udvikling af lokale erhvervsfyrtårne.

Vejen mod indfrielsen af 70 pct.-målet har i høj grad været understøttet af initiativerne i den danske genopretningsplan, *jf. boks 3.12*.

Boks 3.12

Initiativer i den danske genopretningsplan inden for klima, miljø og cirkulær økonomi

Grøn skattereform: På skatteområdet er der i december 2020 indgået en bred politisk aftale om en grøn skattereform i flere faser:

- **Første fase af aftale om grøn skattereform** skønnes at medføre en reduktion af Danmarks CO₂-udledninger med 0,5 mio. ton frem mod 2025 som følge af en forhøjelse af energifgiften på fossile brændsler for erhverv, der indføres fra 2023 til 2025. For mineralogiske processer samt landbrug og gartneri indføres afgiftsforhøjelsen først i 2025, da disse brancher er energiintensive og særligt konkurrenceudsatte. I aftalen indgår også tiltag, der har til formål at give danske virksomheder incitament til at forske, investere og udvikle deres produktion i en mere bæredygtig retning. Det omfatter indførelse af et grønt investeringsvindue til og med 2022 samt forlængelse frem til og med 2022 af lempelsen af fradraget for forskning og udvikling på 130 pct. (fra 110 pct.).
- **Grøn omstilling af landbruget:** Genopretningsplanen indeholder en række initiativer inden for landsbrugs- og miljøområdet, hvor der i alt investeres over 1,3 mia. kr. fra genopretningsplanen og samlet estimeres initiativerne at nedbringe udledningerne med 0,1 mio. tons CO₂. Her udgør tiltaget om at udtage kulstofrig jord fra landbruget den største andel på 660 mio. kr.
- **Energieffektiviseringer, lagring mv.:** Der er bl.a. afsat 315 mio. kr. til energieffektiviseringer i offentlige bygninger (primært kommunale og regionale), 565 mio. kr. til tilskud til grønne boligforbedringer, 200 mio. kr. til udviklings- og demonstrationsprojekter for CO₂-lagring i Nordsøen. Der investeres i alt 1.745 mio. kr. i initiativerne, som bidrager til at reducere Danmarks drivhusgasudledninger med 0,1 mio. tons i 2030.

3.7 Boligmarked

Danske husholdningers bruttogæld er høj sammenlignet med andre europæiske lande. Når man tager højde for husholdningernes aktiver, har danske husholdninger dog en høj nettoformue.

Der er i perioden efter finanskrisen gennemført en række regulatoriske tiltag, der skal styrke boligejernes finansielle robusthed, såkaldte makroprudentielle tiltag. Bl.a. er der indført et udbetalingskrav på 5 pct. ved boligkøb og begrænsninger på boligejeres adgang til afdragsfrie og/eller variabelt forrentede boliglån baseret på gældsfaktor og belåningsgrad. Begrænsningerne er mere restriktive for boliglån i København og Århus. Herudover er der indført en række tiltag for at styrke kreditinstitutternes robusthed mv., herunder tilsynsdiamanten for realkreditinstitutter og øgede kapital- og likviditetskrav.

Gældsætningen for husholdninger som procent af BNP ligger aktuelt markant under niveauet op til finanskrisen, og kreditvæksten er på intet tidspunkt siden finanskrisen, og heller ikke de seneste år, nået op i alarmerende vækstrater, hvilket begrænser opbygningen af risici.

Det nye boligskattesystem, der sikrer sammenhæng mellem ejendomsværdi og boligskat træder i kraft med virkning fra 1. januar 2024. Ingen boligejere vil opleve stigende boligskatter ved overgang til nyt system.

Boks 3.13**Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer vedrørende boligmarkedet uden for den danske genopretningsplan***Gennemførte og aftalte initiativer***Makroprudentielle tiltag på boligmarkedet**

Der er gennemført en række regulatoriske tiltag, der skal styrke boligejernes finansielle robusthed, såkaldte makroprudentielle tiltag, herunder bekendtgørelse om god skik for boligkredit fra 2013 med introduktionen af udbetalingskravet på 5 pct. ved boligkøb i 2015, Vækstvejledningen fra 2016 samt introduktionen af en gældsfaktorgrænse, der afgør, hvilke låntyper låntagere kan vælge imellem i bekendtgørelse om god skik for boligkredit i 2018.

*Planlagte initiativer***Boligskattesystem**

Et nyt boligskattesystem træder i kraft med virkning fra 1. januar 2024. Med det nye boligskattesystem vil ejendomsskatterne følge udviklingen i ejendomsværdien. Falder boligpriserne, reduceres ejendomsskatterne tilsvarende. Ved overgangen til det nye system i 2024 vil ingen nuværende boligejere blive beskattet højere end ved det nuværende system. Med det nye boligskattesystem overgår den midlertidige indefrysningsordning til at blive permanent, således at det fortsat vil være muligt at indefryse stigninger i ejendomsskatterne fra 2024. Indefrosne ejendomsskatter skal senest betales, når boligen sælges.

I de senere år har høje priser på ejerboliger og lange ventetider på almene lejeboliger i de store byområder understreget behovet for at øge udbuddet af billige (betalbare) boliger. Den tidligere regering indgik en politisk aftale med en række nye initiativer, der sigter mod et øget nybyggeri af først og fremmest billige almene boliger.

Boks 3.14**Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer vedrørende nybyggeri af boliger uden for den danske genopretningsplan***Gennemførte og aftalte initiativer***Aftale om fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed**

Med aftalen fra 26. november 2021 afsættes der 5 mia. kr. til en række nye initiativer frem til 2031, som mærkbart vil forøge byggeriet af billige boliger. Initiativerne sigter primært mod flere almene boliger i hovedstadsområdet, hvor billige boliger kan være knappe. Lovgivningen, der implementerer de forskellige initiativer, trådte i kraft den 1. juli 2022. Blandt initiativerne kan nævnes:

- Grundkøbslån til nye almene boligbyggerier (1.778 mio. kr.)
- Omdannelse af private lejeboliger og erhvervsbyggeri til almene boliger (1.545 mio. kr.)
- Støtte til etablering af særligt billige almene boliger (900 mio. kr.)
- Støtte til fortætning med nye almene boliger (422 mio. kr.)

Fonden vil få tilført yderligere 5 mia. kr. i perioden 2021-2035, som endnu ikke er allokert til konkrete initiativer.

*Planlagte initiativer***Et samlet boligpolitisk udspil**

Regeringen ønsker et blandet boligmarked, hvor flere kan eje deres egen bolig, og hvor der er et blandet udbud af ejerboliger, almene boliger, andelsboliger og privat udlejning. Regeringen vil fremlægge et samlet boligpolitisk udspil.

3.8 Energiforsyning

En stabil og velfungerende energiforsyning er central for vigtige samfundsfunktioner og for Danmarks velstand. Hvis energiforsyningen er knap, kan det have en væsentlig indvirkning på danskernes hverdag samt vækst og produktivitet. Mere specifikt kan det indebære usikkerhed for husholdningerne, om der er strøm i kontakten og mulighed for at varme hjemmet op. For virksomhederne er det afgørende, om de har tilstrækkeligt med energi til at kunne producere. Samtidig har krigen i Ukraine og den afledte usikkerhed om energiforsyningen understreget behovet for en fortsat grøn omstilling og uafhængighed af fossile brændsler, herunder russisk gas.

Grundlæggende er Danmarks energiforsyningssituation for nuværende stabil for så vidt angår gas, el, olie og træpiller. Trods den nuværende stabile situation kan forsyningen blive udfordret til næste fyringssæson (2023/24), grundet en række risikofaktorer, som fx et total stop for russisk gas til EU, øget global efterspørgsel, hvis gasforbruget stiger pga. kolde vejrforhold som fx udefrakommende hændelser, vejrforhold, markedsindgreb mv., som Danmark ikke er herre over. Den stabile situation skyldes bl.a., at de danske forbrugere har reduceret deres energiforbrug betydeligt. Eksempelvis er danskerne gasforbrug siden januar 2022 t.o.m. december 2022 ca. 19 pct. lavere end det forventede gasforbrug i *Klimastatus og -fremskrivning 2022 (KF22)*. Derudover er der iværksat en række initiativer med henblik på at understøtte en stabil og forøget energiforsyning, *jf. boks 3.15*. Den tidligere regering har herudover præsenteret en række initiativer, som yderligere skal accelerere udbygningen af vedvarende energi og mindske afhængigheder af fossile brændstoffer.

Fra vinteren 2023/24 vil energiforsyningen blive styrket, herunder særligt gas- og olieforbruget, som følge af den gradvise genopretning af Tyrafeltet fra vinteren 2023/24. Når Tyrafeltet igen er oppe og producerer på fuld kapacitet, vil Danmark igen forventeligt være nettoeksportør af gas frem mod 2042.

Endelig forventes udlandsforbindelsen, *Viking Link*, der forbinder England og Danmark at stå færdig ved udgangen af 2023 (vil være i fuld drift i første kvartal 2025) og vil sikre transport af strøm for op til 1,4 mio. husholdninger, ligesom der i 2022 blev indgået aftale mellem Danmark og Tyskland om at etablere en udlandsforbindelse i forbindelse med Energiø Bornholm.

Boks 3.15

Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan, der har styrket eller vil styrke energiforsyningen i de kommende år

Gennemførte og aftalte initiativer

Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik (marts 2022)

Med aftalen var aftalepartierne enige om at iværksætte initiativer, der yderligere udfaser gas, så Danmark bliver uafhængig af russisk gas og undersøge, hvad mulighederne er for midlertidigt at øge gasindvinding i Nordsøen, øge anvendelsen af biogas, fremrykke Baltic Pipe eller lignende, så Danmark ad den vej kan bidrage til at afhjælpe Europas afhængighed af russisk gas.

I forlængelse heraf bemærkes, at Baltic Pipe blev fuldt idriftsat den 30. november 2022, en måned før den planlagte åbning i januar 2023. Ørsted og Andel har indgået kontrakter med Equinor om levering af norsk gas til Danmark via Baltic Pipe, hvilket understøtter dansk forsyningssikkerhed.

For at øge andelen af grøn gas i det danske gasforbrug her og nu, indgik den daværende regering og et flertal i Folketinget *Aftale om midlertidig fastholdelse af energiafgrødegrensene* (april 2022), hvor nuværende energiafgrødegrense på 12 pct. fastholdes i yderligere ét år for at øge biogasproduktionen i 2022 og 2023.

Klimaaftale om grøn strøm og varme (juni 2022)

Aftalen fulgte bl.a. op på Nationalt kompromis (marts 2022), *jf. ovenfor*, og består af to delaftaler, herunder delaftale om mere grøn strøm og delaftale om grøn varme og udfasning af naturgas. Med aftalen sættes der i endnu højere grad skub på den grønne omstilling samtidig, at det sikres, at Danmarks energiforsyning i mindre grad er afhængig af russisk energi. Det indebærer eksempelvis, at der skal sikres rammer for, at produktionen af sol- og vindenergi på land kan fordobles i 2030 samt mulighed for for femdobling af havvindmøllestrøm.

En central forudsætning for den grønne omstilling er et velfungerende og udbygget elnet og fleksibelt forbrug. Der afsættes derfor midler til tiltag og analyser vedrørende mere proaktiv udbygning af elnettet og understøttelse af et mere fleksibelt elforbrug.

Samtidig iværksættes indsatser og forbedrede vilkår for at accelerere udrulningen af grøn varme samt forøge produktionen af biogas, herunder fremrykning af biogasudbud for at mindske antallet af husstande, der opvarmes med naturgas og dermed bl.a. sårbarheden for den danske gasforsyning.

Boks 3.15 (fortsat)**Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan, der har styrket eller vil styrke energiforsyningen i de kommende år****Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne (juni 2022)**

Med aftalen var den daværende regering og Kommunernes Landsforening enige om at sætte fart på udrulningen af fjernvarme. Aftalen indebærer, at kommunerne i 2022 skulle gennemføre en planlægningsindsats og udsende breve om muligheden for omlægning til grøn varme til olie- og gasfyrsejere i de områder, der er gasforsynede. På baggrund heraf skal der udarbejdes konkrete projektforslag i 2023 med henblik på udrulning af fjernvarme inden 2028, hvor dette giver mening.

Tillægsaftale om Energiø Bornholm (august 2022)

Med aftalen om aftalepartierne enige om at udvide Energiø Bornholm fra 2 til 3 GW samtidig med, at den stadig forventes at stå færdig i 2030. I aftalen noterer aftalekredsen sig beslutningen om etablering af udlandsforbindelse mellem Danmark og Tyskland, herunder mere specifikt etablering af et kabel fra energiøen til Tyskland, hvilket betyder, at der kan sendes strøm fra energiøen til det tyske elnet og videre til resten af Europa.

"Fyr dit fyr" (maj 2022)

"Fyr dit fyr" er en aftale om partnerskab mellem den daværende regering og Finans Danmark om attraktive grønne lån til husholdningernes udskiftning af olie- og gasfyr, der ikke kan tilsluttes fjernvarmenettet. Partnerskabet blev bekræftet af aftalepartierne i *Klimaaftale om grøn strøm og varme* (juni 2022). Initiativet er derfor videreført, og der pågår implementering. Inden udgangen af 2024 gøres der status på partnerskabet mellem den nuværende regering og Finans Danmark.

EU-reduktionsmål indført (juli 2022)

EU-reduktionsmål indført i forhold til gasforbruget i perioden fra 1. august 2022 til 31. marts 2023 på mindst 15 pct. sammenlignet med det gennemsnitlige forbrug over de seneste fem år. Målet er frivilligt, men det kan gøres obligatorisk, hvis EU erklærer en såkaldt "Unions Alarm". EU-Kommissionen vil i maj 2023 – i lyset af den generelle europæiske gasforsyningsituation – vurdere, om der er behov for at stille krav til gasforbruget herefter. For elforbruget er der et frivilligt mål på 10 pct. samt bindende mål på 5 pct. i spidsbelastningsperioder.

Energisparekampagnen (juni 2022)

Med Delaftale om disponering af midler fra aftale om måltrettet varmecheck og udfasning af sort varme blev der afsat midler til en række energispareaktiviteter, herunder en energisparekampagne i 2022. Kampagnen er målrettet flere grupper, herunder borgere bredt, gasfyrsejere, erhvervsliv samt offentlige arbejdspladser. Der indgår en særlig indsats rettet mod ejere af gasfyr. Kampagnen var finansieret frem til udgangen af 2022. Kampagnen er videreført i et mere begrænset omfang i 2023 som en del af Energistyrelsens generelle arbejde med Spareenergi.dk.

Levetidsforlængelse af tre kraftværker (oktober 2022)

For at styrke elforsyningsituationen på kort sigt er der givet politisk mandat til midlertidigt at udskyde lukningen af tre kraftværker. Lukningen af værkerne er udskudt til 30. juni 2024. Energistyrelsen er i gang med implementeringen. Den midlertidige udskydelse drejer sig om tre værker ejet af Ørsted; Kyndbyværkets blok 21 (letolie), Studstrupværkets blok 4 (kul) og Esbjergværkets blok 3 (kul).

Boks 3.15 (fortsat)

Udvalgte gennemførte og planlagte initiativer uden for den danske genopretningsplan, der har styrket eller vil styrke energiforsyningen i de kommende år

Bæredygtighedskrav til træpiller til individuel opvarmning (husholdninger) er midlertidigt fjernet (september 2022)

Med denne beslutning øges mulighederne for at importere træpiller, hvilket dermed understøtter, at der er tilstrækkelig forsyning med træpiller. Derudover er der iværksat samarbejde og dialog med branchen om nye muligheder for import. Implementeret ved bekendtgørelsesændring i november 2022. De lempede bæredygtighedskrav udløber 30. april 2024.

Etablering af en national energikrisestab (NEKST)

Efter inspiration fra den nationale operative stab (NOST) har regeringen nedsat en national energikrisestab. NEKST skal med inddragelse af relevante samfundsaktører bl.a.:

- Sikre en national koordinering af udrulningen af grøn varme og andre indsatser, som har til formål hurtigst muligt at nedbringe forbruget af naturgas og erstatte det med vedvarende energi.
- Identificere barrierer for de aftalte ambitioner for skalering af sol og vind på land samt havvind og anbefale regeringen eventuelle tiltag, der kan accelerere udbygningen.
- Understøtte udbygning af elnettet de steder, hvor der allerede i dag er udfordringer med kapaciteten og bidrage til, at udbygningen er på forkant med elforbruget og produktionen af strøm fra vedvarende energi.
- Igangsætte en udbygningsplan af elnettet og afdække tiltag til at understøtte rettidige og effektive investeringer i elnettet. Regeringen vil undersøge, om der er behov for yderligere tiltag til at udnytte elnettet mere effektivt, herunder bl.a. via et mere fleksibelt elforbrug.

Planlagte initiativer

Øge produktionen af biogas

Regeringen ønsker at øge produktionen af biogas, så Danmark hurtigere kan fortrænge russisk naturgas.

Afkorte sagsbehandlingstid og analysere opgavefordeling mellem stat, regioner og kommuner

Regeringen vil afkorte sagsbehandlingstiden for etablering af vedvarende energi, så den ikke sættes på pause på grund af unødigt bureaukrati. Regeringen vil desuden igangsætte analyse af den nuværende opgavefordeling mellem stat, regioner og kommuner for at sikre højt tempo i udbygningen af VE på land.

Inden for den danske genopretningsplan bemærkes det, at der ikke i regi af genopretningsplanen er igangsat konkrete initiativer på energiforsyningsområdet. Den danske genopretningsplan indeholder imidlertid initiativer vedr. energieffektivisering, der imidlertid også understøtter en velfungerende energiforsyning.

3.9 Frisættelse af den offentlige sektor

Den danske regering har i sit regeringsgrundlag *Ansvar for Danmark* fra december 2022 tilkendegivet ambitioner om at gennemføre en omfattende frisættelse af den offentlige sektor. Regeringen ønsker at forandre den måde, velfærden i dag styres, dokumenteres, kontrolleres og leveres på med henblik

på at bevæge Danmark mod at blive et velfærdssamfund kendetegnet ved mindre bureaukrati og mere lokal frihed, ansvar og engagement, og hvor borgeren sættes før systemet. Reformsporet skal bl.a. ses i lyset af den demografiske udvikling, hvor der forventes flere ældre og flere børn. Selvom regeringen vil sikre, at pengene følger med, når der kommer flere børn og ældre, er reformsporet en erkendelse af, at der er behov for nytænkning i den offentlige sektor for at sikre velfærden i fremtiden.

Som led i arbejdet vil regeringen bl.a. arbejde for at styrke det frie valg, så den enkelte borger får flere valgmuligheder og oplever større frihed til at vælge den velfærd og service, der passer bedst til den enkeltes livssituation. Derudover har regeringen ambitioner om at afskaffe al unødigt statslig og kommunal regulering og sanere i antallet af kontrolopgaver med henblik på at øge det lokale ledelsesrum og sikre, at medarbejderne mødes med tillid til deres faglighed og får større frihedsgrader. Endelig vil regeringen styrke civilsamfundsinddragelsen og samarbejdet med den private sektor, bl.a. ved at fremme udvikling og innovation gennem en vifte af forskellige offentlige og private tilbud og egentlige partnerskaber.

Boks 3.16

Udvalgte gennemførte og planlagte frisættelsesrelaterede initiativer uden for den danske genopretningsplan

Gennemførte og aftalte initiativer

Velfærdsaftaler i syv kommuner på folkeskole-, dagtilbuds- og ældreområdet (2021-2024)

Folketinget vedtog i 2021 lovgivning, som frisætter syv kommuner fra størstedelen af den statslige regulering på henholdsvis folkeskole-, dagtilbuds- og ældreområdet i en treårig forsøgsperiode. Samtidig har de syv kommuner forpligtet sig til at fjerne mest mulig kommunal og lokal regulering. Disse gensidigt forpligtende velfærdsaftaler mellem staten og kommunerne har til formål at sætte en ny og ambitiøs retning for udviklingen af den borgernære velfærd med udgangspunkt i større lokal frihed og plads til medarbejdernes faglighed. Forsøgene evalueres løbende, og den endelige evaluering forventes at foreligge ultimo 2024. Erfaringerne fra forsøgene skal indgå konstruktivt i det videre arbejde med frisættelsesordningen.

Planlagte initiativer

Ældreudspil og ny ældrelov

Regeringen ønsker at starte arbejdet med frisættelsen på ældreområdet med fremsættelse af en ny ældrelov med få klare værdier, der skaber bedre rammer for en alderdom med livsglæde og tid til nærvær og omsorg. Pejlemærkerne for arbejdet er bl.a. at give den ældre reel selvbestemmelse, udvide det frie valg, så private leverandører får flere muligheder for at levere ældrepleje, øge kontinuiteten i den pleje den ældre modtager og fjerne unødigt regulering og kontrol.

Udvalg om fremtidens velfærdsinstitutioner

Regeringen har tilkendegivet ambitioner om at nedsætte et udvalg, der skal belyse forskellige former for fremtidens velfærdsinstitutioner. Det indebærer bl.a. modeller, hvor institutionerne er selvstyrende enheder med egen bestyrelse og driftsøkonomi og med samme frihedsgrader som private virksomheder og selvejende institutioner. Udvalget skal starte med at belyse ældreområdet.

Regeringen vil løbende arbejde med at udfolde ambitionerne og præsentere konkrete forslag til udvikling og frisættelse af den offentlige sektor.

4. Danmarks arbejde med Verdensmålene

Verdensmålene skal skabe en fælles vision og retning i arbejdet for en mere lige, retfærdig og bæredygtig verden. Den vision deler Danmark.

Det danske samfund har taget Verdensmålene til sig. Den brede forankring nytter, når det kommer til at løse de udfordringer, som Verdensmålene repræsenterer. Og det er centralt, at vi bliver ved med at stå sammen om at finde de gode løsninger.

Det tidligere regering præsenterede i juni 2021 sin nationale handlingsplan for FN's Verdensmål. Af regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark* fremgår det, at regeringen inden for rammerne af gennemførelsen af FN's verdensmål vil sætte fokus på etablering af sociale velfærdsydelser og sikkerhedsnet og i tilknytning hertil styrkelse af det lokale civilsamfund.

På globalt plan rangerer Danmark blandt de lande, der klarer sig bedst med at realisere Verdensmålene. Det fremgår bl.a. af opgørelserne i *Sustainable development in the European Union – Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2022 edition*, hvor Danmark klarer sig bedre end EU-gennemsnittet inden for en stor del af Verdensmålene. Men selvom Danmark ligger godt placeret i forhold til andre lande, betyder det ikke, at vi er i mål.

I det følgende fremhæves relevante initiativer ud fra en række udvalgte Verdensmål, hvor Danmark vurderes at have udfordringer, jf. tabel 4.1.

Tabel 4.1

Verdensmål, hvor det er vurderet, at Danmark har udfordringer og relevante initiativer

Verdensmål	Relevante initiativer
4 – Kvalitetsuddannelse <u>EU-Kommissionens landerapport (2022)</u> : Andelen af personer mellem 18 og 24 år, som ikke er i uddannelse, er steget fra 2016 til 2021. Andelen af elever, der underpræsterer i naturvidenskab, er steget fra 2015 til 2018.	<ul style="list-style-type: none"> • Reformkommissionen er nedsat bl.a. for at undersøge, om der er behov for en mere systematisk og målrettet indsats for gruppen af unge, der ikke er i uddannelse og som står uden for arbejdsmarkedet. • Danmark har allerede gennem den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU) samt senest den forberedende grunduddannelse (FGU) adresseret målgruppens behov for uddannelse i forlængelse af grundskoleniveau. Uddannelserne

Tabel 4.1

Verdensmål, hvor det er vurderet, at Danmark har udfordringer og relevante initiativer

Verdensmål	Relevante initiativer
12 – Ansvarlig forbrug og produktion	<p data-bbox="863 573 1246 624">tjener som forberedelse til voksenlivet samt til fortsat uddannelse samt beskæftigelse.</p> <ul data-bbox="842 658 1278 1823" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="842 658 1278 875">• Der har siden 2018 været et stort fokus på at løfte kvaliteten af undervisningen i de naturvidenskabelige fag. Blandt andet med tiltag som fx Naturvidenskabsstrategien, hvor initiativer som Naturvidenskabens ABC og oprettelsen i 2020 af den nye kandidatuddannelse målrettet lærere, der underviser i naturfagene og matematik i grundskolen. <li data-bbox="842 909 1278 1048">• 1. juli 2022 blev lov om nye rammer for behandling af genanvendeligt husholdningsaffald vedtaget, som omfatter, at private aktører fremover skal behandle affaldet med henblik på udvikling i nye teknologier og stordriftsfordele. <li data-bbox="842 1081 1278 1296">• Danmark har tilsluttet sig EU's handlingsplan for cirkulær økonomi fra 2020. Handlingsplanen skal implementeres, herunder ecodesignforordningen, transportforordningen, batteriforordningen, emballageforordningen, forordningen om grønne anprisninger, forordning om kritiske råstoffer, jordrammedirektivet og affaldsreduktionsmål i regi af affaldsrammedirektivet. <li data-bbox="842 1330 1278 1603">• Danmarks Handlingsplan for cirkulær økonomi fra 2020, som indeholder 129 initiativer, er vedtaget. Handlingsplanen og den politiske aftale om en Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi skal implementeres. Det indebærer bl.a. et udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter, standardiserede nedrivningsplaner og kompetencekrav til selektiv nedrivning, særskilt og husstands-nær indsamling af tekstilaffald samt et styrket affaldstilsyn. <li data-bbox="842 1637 1278 1713">• Der er indgået en opfølgende aftale om en Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi fra 2022. <li data-bbox="842 1747 1278 1823">• Regeringen vil undersøge konsekvenserne af at opsætte et mål for CO₂e-aftrykket for det danske forbrug.

Tabel 4.1

Verdensmål, hvor det er vurderet, at Danmark har udfordringer og relevante initiativer

Verdensmål	Relevante initiativer
13 – Klimaindsats	<ul style="list-style-type: none"> • Regeringen vil nedbringe klimaafttrykket på de offentlige indkøb, herunder også indkøb af transport og opførelse af offentlige bygninger. • Regeringen vil udarbejde en plastikhandlingsplan. • Danmark vil reducere drivhusgasudledninger med 70 pct. i 2030 i forhold til niveauet i 1990. • Regeringen vil foreslå et ambitiøst reduktionsmål for 2035 samt vurdere, om reduktionsmålet i 2030 skal opjusteres. • Regeringen vil fremrykke målet om klimaneutralitet til 2045 og sætte et nyt mål om 110 pct. reduktion i 2050 i forhold til 1990. • Regeringen vil fremlægge et forslag til klimaafgift på landbruget. • Regeringen vil nedbringe klimaafttrykket på de offentlige indkøb, herunder også indkøb af transport og opførelse af offentlige bygninger. • Regeringen ønsker at hæve ambitionerne for Danmarks aftryk i verden ved at opstille et mål for den danske klimaeffekt forstået som den internationale klimaeffekt, der følger af den danske eksport af energiteknologi og tjenesteydelser. • Regeringen vil indføre en passagerafgift på flyrejser. • Regeringen har nedsat en national energikrisestab (NEKST), der bl.a. skal sikre national koordinering af udrulningen af fjernvarme samt understøtte udbygning af elnettet med det formål at nedbringe forbruget af naturgas og erstatte det med vedvarende energi. • Regeringen vil fremlægge en ambitiøs skovplan med et mål om etablering af 250.000 hektar ny skov i Danmark. Etablering af ny skov bidrager væsentligt til at nå klimaneutralitet og på sigt nettonegative emissioner. Skovplanen skal sikre

EU-Kommissionens landerapport (2022): Danmark ligger højere end EU-gennemsnittet målt på nettoudledning af drivhusgasser pr. indbygger.

Tabel 4.1

Verdensmål, hvor det er vurderet, at Danmark har udfordringer og relevante initiativer

Verdensmål	Relevante initiativer
	<p>størst mulig synergi og afvejning mellem de mange formål med ny skov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danmark har fået sin første statslige satsning på CO₂-fangst. • Der er afsat 10,6 mia. kr. mod 2040 til aftale om grøn skattereform, der skal prioriteres til større og længerevarende investeringer i klima, grøn energi og miljø som fx nye grønne omstillingsteknologier. • Danmark har fået sin første strategi for at udvikle brint og grønne brændstoffer (Power-to-X strategi). • Politisk ambition om via statslige udbud at muliggøre 6 GW havvind i 2030. • Politisk ambition om at muliggøre en firedobling af elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030.
14 – Livet i havet	<p><u>Handlingsplan for FN's Verdensmål (2021)</u>: Der er generelt ikke opnået god miljøtilstand i de danske havområder, og forsuren af havet er stigende.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Som led i implementering af EU's Vandrammedirektiv har tredje generation af vandområdeplanerne, der løber fra 2021-2027 været i høring og afventer endelig offentliggørelse med henblik på bl.a. at sikre opfyldelse af de aftalte mål for kvælstofreduktion i Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug. • I 2023 indmeldes foreløbige tilkendegivelser om bidrag til at nå målsætningerne om beskyttet natur og forbedring af arter under EU's biodiversitetsstrategi for 2030. • Fem stenrev skal placeres i de danske farvande. Stenrevne skal ligge i hhv. Køge Bugt, ved Nivå Strandpark, nord for Hundested og i Lillebælt ved både Helnæshoved Flak og Lyø W Flak. • Danmark skal implementere EU's direktiv 2019/904 af 5. juni 2019 om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning. Direktivet har bl.a. til formål at forebygge og reducere visse

Tabel 4.1

Verdensmål, hvor det er vurderet, at Danmark har udfordringer og relevante initiativer

Verdensmål	Relevante initiativer
	<p>plastprodukters påvirkning på miljøet, navnlig vandmiljøet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regeringen vil fremlægge en ny opdateret havplan med en ambition om 10 pct. strengt beskyttet hav og 20 pct. beskyttet hav. • Regeringen udsender reviderede planer for 250 udpegede Natura 2000-områder. Planerne gælder for perioden 2022-2027. • Regeringen vil indføre en samlet lov om natur og biodiversitet med mål og virkemidler for et grønnere Danmark. Målet er at bidrage til EU's biodiversitetsstrategi for 2030, som har som mål, at 30 pct. af EU's areal til lands og til havs skal være beskyttet natur, hvoraf 10 pct. skal være strengt beskyttet natur. • Regeringen vil udarbejde indsatsprogram under Danmarks Havstrategi II samt udarbejde Danmarks Havstrategi III.
15 – Livet på land	<p>I 2023 indmeldes foreløbige tilkendegivelser om bidrag til at nå målsætningerne om beskyttet natur og forbedring af arter under EU's biodiversitetsstrategi for 2030.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regeringen har besluttet at gennemføre 15 nationalparker. Lokale kommunalbestyrelser/byråd involveres i parkernes gennemførelse og fremtidige drift. Der kan udpeges yderligere op til fem områder, hvor der kan etableres nationalparker. • Regeringen udsender reviderede planer for 250 udpegede Natura 2000-områder. Planerne gælder for perioden 2022-2027. • Regeringen vil indføre en samlet lov om natur og biodiversitet med mål og virkemidler for et grønnere Danmark. Målet er at bidrage til EU's biodiversitetsstrategi for 2030, som har som mål, at 30 pct. af EU's areal til lands og til havs skal være

[EU-Kommissionens landerapport \(2022\)](#): Danmark ligger lavere end EU-gennemsnittet målt på andel skovareal.

[Handlingsplan for FN's Verdensmål \(2021\)](#): En stor del af de danske naturarealer er i ikke-gunstig tilstand. Rødlste-indeksværdien er faldet fra 2010 til 2019.

Tabel 4.1**Verdensmål, hvor det er vurderet, at Danmark har udfordringer og relevante initiativer**

Verdensmål	Relevante initiativer
	<p>beskyttet natur, hvoraf 10 pct. skal være strengt beskyttet natur.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regeringen vil fremlægge en ambitiøs skovplan med et mål om etablering af 250.000 hektar ny skov i Danmark. Etablering af ny skov bidrager væsentligt til at nå klimaneutralitet og på sigt nettonegative emissioner. Skovplanen skal sikre størst mulig synergi og afvejning mellem de mange formål med ny skov.

5. EU-fonde

Kapitlet omhandler Partnerskabsaftalen mellem Danmark og EU-Kommissionen vedrørende de europæiske struktur- og investeringsfonde 2021-2027. Endvidere redegøres der for sammenhængen og komplementaritet med initiativerne i den danske genopretningsplan, herunder særligt komplementaritet i forhold til den grønne og digitale omstilling.

Partnerskabsaftalen mellem Danmark og EU-Kommissionen

Partnerskabsaftalen dækker EU's Regionaludviklingsfond, Socialfond Plus, Fonden for Retfærdig Omstilling samt Hav-, Fiskeri-, og Akvakulturfonden. Aftalen indeholder også information om Interreg og fonde på udlændinge- og integrationsområdet.

Danmark er tildelt i alt 657 mio. euro i perioden 2021-2027 under fonde omfattet af den danske partnerskabsaftale, *jf. tabel 5.1*. Hertil kommer national medfinansiering.

Tabel 5.1

EU-tildeling 2021-2027 til de fonde, som er omfattet af den danske partnerskabsaftale (mio. euro)

	EU-tildeling 2021-2027
EU-fond	
Regionaludviklingsfonden (ERDF)	247
Socialfonden Plus (ESF+)	120
Hav-, fiskeri og Akvakulturfonden (EMFAF)	201
Fonden for Retfærdig Omstilling (JTF)	89
Total	657

Komplementaritet med den danske genopretningsplan

Genopretningsplanen komplementerer i Danmark investeringerne fra fondene omfattet af partnerskabsaftalen gennem skattetiltag, der styrker den grønne omstilling. Genopretningsplanens grønne skattereform fremmer bl.a. et mere bæredygtigt landbrug, mens regionalfondsprogrammet kan investere i forretningsudvikling og primærsektorens samarbejde med andre sektorer om fx grøn innovation. Socialfondsprogrammet komplementerer genopretningsplanen ved bl.a. at investere i kompetencer, som efterspørges af virksomhederne i forbindelse med den grønne og digitale omstilling.

Genopretningsplanen finansierer bl.a. også en digitaliseringsfond, der skal udmøntes i 2022-2025 på baggrund af anbefalinger fra regeringens digitaliseringspartnerskab. Digitaliseringspartnerskabet har bl.a. leveret anbefalinger til, hvordan regeringen bringer danske virksomheder styrket ind i en digital fremtid, og hvordan Danmark som samfund understøtter fremtidens digitale erhverv og arbejdsplad-

ser. Anbefalingernes formål er således at fastholde Danmark som et digitalt foregangsland og udstillingsvindue, som kan understøtte fremtidig dansk eksport af digitale løsninger og teknologi. Indsatserne under digitaliseringsfonden vil følge op på anbefalingerne og forventes at skabe synergi med regionalfondsprogrammet, som kan støtte spredningen af digitale teknologier og udviklingen af nye digitale løsninger, mens socialfondsprogrammet bidrager med at udbrede de digitale kompetencer i arbejdsstyrken.

Sikring mod dobbeltfinansiering

Danmark modtager midler fra både EU's genopretningsfacilitet og øvrige EU-fonde på tre områder. For at imødegå risikoen for dobbeltfinansiering er der på disse områder implementeret sikringer og kontroller, så midler fra flere EU-fonde ikke tildeles til samme projekt.

For udtagning af lavbundsjerne modtager Danmark midler under genopretningsplanen samt fra EU's landdistriktsstøtte. Der er i Landbrugsstyrelsen, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen indbygget demarkation, hvorved der i sagsbehandlingen ud fra et kortgrundlag undersøges, om der er givet tilsagn eller ansøgt om tilskud i øvrige ordninger med tilsvarende formål. Alle kortlag opdateres løbende.

For så vidt angår digitaliseringsstrategien, medfinansieres initiativerne Automatisk Erhvervsrapportering og SMV-venligt udbudssystem (MitUdbud) af regionalfondsprogrammet. De støttede omkostninger vedrører IT-udvikling af systemer og digital infrastruktur. Hertil finansierer genopretningsplanen bl.a. digitaliseringsfonden, *jf. ovenfor*, der på Finansloven for 2022 blev udmøntet til en række særskilte digitale initiativer under digitaliseringsstrategien. Der er ikke finansieringsoverlap mellem de initiativer, der finansieres af genopretningsplanen, og de initiativer, der medfinansieres af regionalfondsprogrammet.

Tilsagn om tilskud til virksomheder under programmet SMV:Digital finansieres aktuelt af genopretningsplanen. Som led i tilskudsforvaltningen, kontrolleres der i sagsbehandlingen af ansøgninger for, at der ikke er sammenfald med en virksomheds øvrige projekter i SMV:Digital, hvorved der undgås dobbeltfinansiering med tidligere finansiering fra EU-programmerne REACT-EU og Brexit-tilpasningsreserven.

6. Institutionelle spørgsmål og interessentinddragelse

Der er i Danmark en fast procedure for Folketingets inddragelse i den danske og europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden. Det sker som en prioriteret del af den danske EU-beslutningsprocedure, når det europæiske semester er på dagsordenen i EU, i de enkelte rådsformationer og i Det Europæiske Råd.

Regeringen og Folketinget har aftalt en udvidet inddragelse af Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg i forhold til drøftelserne om det europæiske semester. Dette indebærer, at regeringen (i tillæg til de løbende drøftelser af den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden) orienterer og drøfter de vigtigste spørgsmål med Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg. Der er bl.a. den 28. april 2023 afholdt et fælles samråd om Danmarks Nationale Reformprogram og Konvergensprogrammet, *jf. boks 6.1.*

Kontaktudvalget for europæisk vækst og beskæftigelse (oprindeligt *Kontaktudvalget for Europa 2020-strategien*) er omdrejningspunktet for den nationale forankring af det europæiske semester i Danmark. Udvalget blev nedsat i 2001 i forbindelse med vedtagelsen af Lissabonstrategien og blev fortsat efter udløbet af Europa 2020-strategien. Udvalget består af en bred vifte af organisationer med interesse for den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden samt regionale og lokale myndigheder. De regionale og lokale myndigheder er centrale for den nationale udmøntning af vækst- og beskæftigelsespolitikken. Blandt andet på grund af et øget fokus på klimadagsordenen er udvalget blevet udvidet med organisationer, der fokuserer på dette område.

Kontaktudvalget træder ikke i stedet for de forskellige EU-specialudvalg inden for rammerne af den danske EU-beslutningsprocedure, men fungerer som et parallelt hørings- og konsultationsled på vækst- og beskæftigelsesområdet. Udvalget er et vigtigt forum for dialog mellem beslutningstagere og interesseorganisationerne om den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden og er centralt i forhold til at skabe konsensus om danske prioriteter på vækst- og beskæftigelsesområdet.

Udvalget mødes i udgangspunktet hvert år, dels på ministerniveau og dels på embedsmandsniveau. Kontaktudvalget informeres om forløbet af det europæiske semester, den aktuelle europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden samt udarbejdelsen af Danmarks Nationale Reformprogram. Fx blev der i januar 2022 afholdt et møde ledet af den daværende udenrigsminister med fokus på regeringens europapolitiske prioriteter, herunder særligt hvad angår håndteringen af udfordringer med unfair konkurrence, sårbare forsyningskæder og afhængighed af tredjelande for visse kritiske teknologier for vækst- og beskæftigelse i Danmark og EU.

Udkastet til Danmarks Nationale Reformprogram 2023 blev sendt i høring i Kontaktudvalget og drøftet på et møde i udvalget den 29. marts 2023 med efterfølgende mulighed for udvalget til at afgive skriftlige bemærkninger. Udvalgets bemærkninger er så vidt muligt søgt afspejlet og indarbejdet i reformprogrammet.

Boks 6.1**Regeringens udvidede orientering af Folketinget om det europæiske semester i 2023**

Januar 2023: Fælles samråd i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om Kommissionens årlige strategi for bæredygtig vækst 2023 og Kommissionens varslingsrapport 2023 under proceduren for makroøkonomiske ubalancer.

April 2023: Fælles samråd i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om Danmarks nationale reformprogram og Konvergensprogrammet.

Juni 2023: Fælles samråd i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger.

Interessentinddragelse i udarbejdelsen af den danske EU-genopretningsplan

Der har været en bred inddragelse af både Folketinget og en række interessenter i forbindelse med udarbejdelsen af den danske EU-genopretningsplan.

Først og fremmest består den danske genopretningsplan af en række initiativer, der er besluttet i aftaler mellem regeringen og Folketingets partier. Det gælder for eksempel aftalerne om grøn skattereform og grøn vejtransport samt aftale om stimuli og grøn genopretning. Dermed har Folketinget været med til at beslutte, hvilke initiativer der skulle finansieres af midler fra EU's genopretningsfacilitet.

De politiske aftaler, der ligger til grund for den danske genopretningsplan, bygger blandt andet på anbefalinger fra de 13 klimapartnerskaber, som den daværende regering nedsatte. Klimapartnerskaberne består af en række centrale interessenter og virksomheder, der udarbejder anbefalinger til regeringen. Derudover nedsatte den daværende regering i august 2020 en række grønne genstartsteams til at rådgive om, hvordan danske styrkepositioner inden for eksporten bedst kan understøttes gennem pandemien.

Selve udarbejdelsen af den danske genopretningsplan er koordineret i Finansministeriet. I den forbindelse har både finansministeren og Finansministeriet modtaget en lang række henvendelser fra centrale interessenter med input til indholdet i genopretningsplanen. Finansministeriet har ligeledes afholdt et informationsmøde for flere end 100 interessenter, hvor der blev orienteret om indholdet i genopretningsplanen, og der var mulighed for at stille spørgsmål til planen.

Endelig er genopretningsplanen udformet på en måde, hvor interessenter og borgere selv har indflydelse på, hvordan midlerne anvendes. Planen indeholder flere initiativer, hvor der indgår puljer eller skattefradrag, og som det derfor i vidt omfang er de enkelte tilskudsmodtagere, der beslutter den konkrete udmøntning af.

Bilag 1. Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022, 2021, 2020 og 2019

2022-anbefalinger

Bilagstabel 1

Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022

2022-anbefalinger	Status og tiltag
<p>1) Sikre i 2023, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine; være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation; øge de offentlige investeringer i den grønne omstilling og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde; for perioden efter 2023, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt; gennemføre det nye boligskaftesystem med henblik på at genoprette forbindelsen mellem markedspriser og skatter og sikre en mere retfærdig beskatning; stimulere investeringer i opførelsen af boliger til overkommelige priser for at dække de mest presserende behov; øge den finansielle modstandsdygtighed hos højt forgældede låntagere.</p>	<p>Sikre i 2023, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine; være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation...</p> <p><u>Status:</u> Genopretningen af dansk økonomi efter pandemien skete hurtigt. Allerede i sommeren 2021 var økonomien på samme niveau som før pandemien, og der er stadig høj aktivitet. Finanslovsforslaget for 2023 indeholder en opstramning af finanspolitikken i 2023. Et bredt flertal i Folketinget har indgåede aftaler om en række initiativer i medfør af den høje inflation og for at sikre finansiering af støtte til Ukraine og til fordrevne fra Ukraine.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 24. april 2023:</u> Finanslovaftalen for 2023 blev indgået d. 24. april 2023. Finanspolitikken for 2023 dæmper efterspørgslen i dansk økonomi.</p> <p>...øge de offentlige investeringer i den grønne omstilling og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde</p> <p><u>Status (grøn omstilling):</u></p>

Bilagstabel 1**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022**

2022-anbefalinger	Status og tiltag
	<p>Danmark har fortsat sin ambitiøse indsats for at nå målsætningen om en 70 pct. CO₂e-reduktion i 2030. Regeringen har vedtaget et mål om klimaneutralitet i 2045 og en 110 pct. reduktion i 2050. For at sikre opfyldelsen af disse mål, er der bl.a. blevet etableret en grøn fond.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 24. juni 2022:</u> Der er indgået en politisk aftale mellem den tidligere regering og et bredt flertal i Folketinget om at kompensere husholdningerne for den markante stigning i energipriserne med i alt 3,1 mia. kr. Aftalen indeholder blandt andet en ældrecheck på 5.000 kr. og en midlertidig nedsættelse af elafgiften.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 24. juni 2022:</u> Politisk aftale om etablering af en ny grøn fond. Målet med den grønne fond er at fremskynde Danmarks grønne omstilling samt udfasningen af fossile brændsler. Der afsættes i alt 53,5 mia. kr. til investeringer fra 2024 til 2040.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 23. september 2022:</u> Aftale om vinterhjælp: På baggrund af krigen i Ukraine og energikrisen har et bredt flertal i Folketinget vedtaget en politisk aftale om vinterhjælp til husholdningerne. Pakken indeholder blandt andet en indfrysningsordning for udgifter til el, gas og varme samt en midlertidig lempelse af elafgiften.</p> <p><u>Status (digitalisering):</u> Regeringen arbejder for at vedligeholde og udvikle Danmark som et digitalt forgangsland. Digitalisering skal bruges til at skabe værdi for borger, virksomheder, velfærdspersonale, og samfundet som helhed. Derfor vil regeringen fortsætte den ambitiøse investering i digitalisering og automatisering på tværs af både den offentlige og private sektor. Samtidig vil regeringen arbejde på at sikre at alle kan være med, uanset deres digitale evner.</p> <p><u>Tiltag – offentliggjort – 5. maj 2022:</u> Den tidligere regering annoncerede i maj 2022 en ny National Strategi for Digitalisering 2022-2026, som fastlagde investeringer på tværs af en række digitale prioriteringer inklusiv brug af digitalisering i den grønne omstilling.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 16. maj 2022:</u> Staten, regionerne og kommunerne blev enige om en ny Fællesoffentlig Digital Strategi 2022-2025. Strategien inkluderer initiativer som skal modvirke mangel på arbejdskraft, støtte afbødning af klimaændringer samt digital inklusion.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 1. november 2022:</u> I et forsøg på at forbedre adgangen til data i den danske offentlige sektor etablerede den regering en ny national dataportal. Dataportalen vil hjælpe databrueren ved at give forklaringer af og links til vigtige offentlige data.</p>

Bilagstabel 1**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022**

2022-anbefalinger	Status og tiltag
	<p data-bbox="766 533 1286 607">...for perioden efter 2023, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellem-langt sigt</p> <p data-bbox="766 607 1286 680"><u>Status:</u> De danske offentlige finanser er sunde med offentlige overskud, lav offentlig gæld og finanspolitisk holdbarhed.</p> <p data-bbox="766 680 1286 754"><u>Tiltag – annonceret – 30. september 2022:</u> På mellemlangt sigt planlægges efter et strukturelt balancekrav på -0,5 pct. af BNP i 2030.</p> <p data-bbox="766 754 1286 828">...gennemføre det nye boligskattesystem med henblik på at genoprette forbindelsen mellem markedspriser og skatter og sikre en mere retfærdig beskatning</p> <p data-bbox="766 828 1286 902"><u>Status:</u> Fra og med 2024 skal det nye boligbeskatningssystem søge at påvirke boligprisvæksten. Det nye boligbeskatningssystem skal resultere i kraftigere beskatning af boliger i storbyer, hvor boligprisvæksten har været markant siden de seneste ejendomsvurderinger i 2011, hvis de sælges efter implementeringen.</p> <p data-bbox="766 902 1286 976"><u>Tiltag – vedtaget – 18. november 2016:</u> I 2013 blev ejendomsvurderingerne, som boligbeskatningssystemet benytter som udskrivningsgrundlag, sat i bero. De nye ejendomsvurderinger skal gradvist indføres fra 2018 ved brug af et nyt system, som har til formål at sikre harmoniserede og transparente ejendomsvurderinger.</p> <p data-bbox="766 976 1286 1050"><u>Tiltag – vedtaget – 2. maj 2017:</u> Et nyt boligbeskatningssystem offentliggøres, hvor boligbeskatningen er sammenhængende med markedsværdien af boligen.</p> <p data-bbox="766 1050 1286 1124">For at sikre, at ingen eksisterende boligejere beskattes hårdere under det nye boligbeskatningssystem, indføres en skatterabat. Indtil 2021 kan stigninger i boligskatten indefrys af boligejere, uden at der påløber renter på det indefrosne beløb.</p> <p data-bbox="766 1124 1286 1198">Den indefrosne skat skal tilbagebetales, hvis boligen senere sælges med fortjeneste. Fra 2021 kan boligskattestigninger indefrys med renter.</p> <p data-bbox="766 1198 1286 1272"><u>Tiltag – vedtaget – 15. maj 2020:</u> Implementeringen af det nye boligbeskatningssystem udskydes til 2024 og boligejere kompenseres samtidig for bebyrdende skattevirkninger af denne udskydelse. Kompensationsvirkninger er</p> <p data-bbox="766 1272 1286 1346">1. Udskydningen af skattereformen må ikke medføre højere boligskatter</p>

Bilagstabel 1**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022****2022-anbefalinger****Status og tiltag**

2. Boligskatterne må ikke stige mere fra 2021 til 2024, end det i forvejen var forudsat med eksisterende skattemæssige tiltag.

...stimulere investeringer i opførelsen af boliger til overkommelige priser for at dække de mest presserende behov

Status:

Den tidligere regering og et flertal i Folketinget indgik den 26. november 2021 en politisk aftale *Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed*, som tildeler 5 mia. kr. til en række nye initiativer, som øger byggeriet af billige boliger markant. Initiativerne er primært målrettet boliger i hovedstadsområdet og større byer, hvor der kan være mangel på billige boliger. Fonden vil tildele yderligere 5 mia. kr. i perioden 2031-2035, som endnu ikke er blevet fastlagt til specifikke projekter.

Tiltag – implementeret – 1. juli 2022:

Lovforslaget for de forskellige initiativer trådte i kraft den 1. juli 2022. Opførelsen af nye billige boliger kommer til at ske i de følgende år og forventes færdig i 2035.

...øge den finansielle modstandsdygtighed hos højt for-gældede låntagere.

Status:

Der er løbende fokus på boliglån og de risici, der er forbundet med højt gældsatte husholdninger, da de udgør en strukturel sårbarhed i det finansielle system. I perioden efter finanskrisen er gældskvoten imidlertid faldet støt, og den ligger nu et godt stykke under niveauet i perioden op til finanskrisen. Denne tendens er sammenfaldende med en moderat vækst i kreditinstitutternes udlån i modsætning til kreditinstitutternes omfattende udlån før krisen.

Tiltag – implementeret – marts 2013:

Lånere skal kunne servicere et 30-årigt fastforrentet lån med afdrag uafhængigt af den valgte låntype.

Tiltag – implementeret – november 2015:

Købere af fast ejendom skal betale en passende udbetaling, når de indgår i en handel. Udbetalingens størrelse er fastsat til minimum 5 pct. af boligens værdi.

Tiltag – implementeret – 29. januar 2016:

Områder med høje niveauer eller høj vækst i boligpriser (København og Aarhus): Boligkøbere underlægges stresstest overfor højere renter og, såfremt gæld overstiger indkomst med en faktor 4, særlige krav til nettoformuen.

Tiltag – implementeret – januar 2018:

Lånebegrænsning for husholdninger med en gælds faktor på over 4 og belåningsgrad på over 60 pct.: (a) minimum 5

Bilagstabel 1**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022**

2022-anbefalinger	Status og tiltag
	<p>års fast rente ved lån med variabel renter og (b) afdragsfrihed er kun en mulighed ved fastforrentede lån med en løbetid på 30 år.</p>
<p>2) Fortsætte gennemførelsen af sin genopretnings- og resiliensplan i overensstemmelse med de milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021; hurtigt afslutte forhandlingerne med Kommissionen angående programmerne under samhørighedspolitikken for 2021-2027 og påbegynde gennemførelsen</p>	<p>Fortsætte gennemførelsen af sin genopretnings- og resiliensplan i overensstemmelse med de milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021.</p> <p><u>Status:</u> Implementeringen af den danske genopretningsplan forløber som planlagt. Den danske genopretningsplan omfatter reformer og investeringer for 11,6 mia. kr. Disse reformer og investeringer vil blive implementeret via 77 milepæle og mål i perioden 2021-2026.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 4. august 2022:</u> Den operationelle aftale mellem Europa-Kommissionen og Danmark blev underskrevet den 4. august 2022. Den operationelle aftale indeholder detaljerede krav til implementeringen af de 77 milepæle og mål i den danske genopretningsplan.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 16. december 2022:</u> Den første betalingsanmodning blev indsendt den 16. januar 2022. Betalingsanmodningen indeholder dokumentation for opfyldelse af 25 af de 77 milepæle og mål, der skal implementeres i den danske genopretningsplan.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 13. april 2023</u> D. 13. april 2023 vedtog Kommissionen beslutningen om udbetalingen af ca. 2,2 mia. kr., på baggrund af den første danske betalingsanmodning. Danmark modtog efterfølgende midlerne d. 27. april 2023.</p> <p>Hurtigt afslutte forhandlingerne med Kommissionen angående programmerne under samhørighedspolitikken for 2021-2027 og påbegynde gennemførelsen.</p> <p><u>Status:</u> Kommissionen har i 2022 vedtaget alle danske programmer for samhørighedspolitikken i 2021-2027. Implementeringen af disse programmer er i gang.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 20. juli 2022:</u> Det danske operationelle program for Den Europæiske Socialfond Plus blev vedtaget den 20. juli 2022, og implementeringen begyndte i første kvartal af 2022. De første bevillinger under programmet blev udstedt i december 2022.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 3. august 2022:</u> Det danske operationelle program for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling blev vedtaget den 3. august 2022, og implementeringen begyndte i første kvartal af 2022. De første bevillinger under programmet blev udstedt i december 2022.</p>

Bilagstabel 1**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022**

2022-anbefalinger	Status og tiltag
	<p><u>Tiltag – vedtaget – 24. november 2022:</u> Det danske operationelle program for Just Transition Fund blev vedtaget den 24. november 2022, og implementeringen er planlagt til 2023.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 5. december 2022:</u> Det danske operationelle program for Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond blev vedtaget den 5. december 2022, og implementeringen er i god gænge.</p>
<p>3) Styrke politikkerne vedrørende cirkulær økonomi og affaldshåndtering, bl.a. ved at fremme affaldsforebyggelse og genbrug, øge genanvendelsen og gradvist skifte væk fra forbrænding af kommunalt affald og over til grønnere kilder til varmeproduktion</p>	<p>Styrke politikkerne vedrørende cirkulær økonomi og affaldshåndtering, bl.a. ved at fremme affaldsforebyggelse og genbrug, øge genanvendelsen og gradvist skifte væk fra forbrænding af kommunalt affald og over til grønnere kilder til varmeproduktion.</p> <p><u>Status:</u> Den danske regering har et mål om at sikre en klimaneutral affaldssektor i 2030. I 2022 vedtog den daværende regering derfor flere initiativer, som skal sikre opfyldelsen af dette mål. Derudover er der løbende blevet investeret i nye politikker, der har til formål at fremskynde overgangen til grøn opvarmning.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 16. juni 2020:</u> Den daværende regering og et bredt flertal i Folketinget indgik en politisk aftale om at sikre en grøn dansk affaldssektor. Aftalen indebærer øget genanvendelse af affald, herunder øget affaldssortering. Desuden skal Danmarks forbrændingsanlæg importere og forbrænde væsentligt mindre.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 22. juni 2020:</u> Klimaaftale for energi og industri: Aftalen indeholder en plan om at udskifte olie- og gasfyr med grøn varme. Det anslås, at den samlede indsats for at udphase olie- og gasfyr vil reducere CO₂e-emissionerne med 0,5 mio. t. i 2025 og 0,7 mio. t. i 2030.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 28. september 2020:</u> En ny grøn forskningsstrategi blev lanceret i september 2020. Strategien indebærer en styrket forskningsindsats inden for plastreduktion og genanvendelse.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 1. januar 2021:</u> Klimaaftale for energi og industri: Aftalen indebærer en forhøjet sats for rumvarmeafgiften og en nedsat sats for elafgiften. Denne foranstaltning har til formål at fremskynde overgangen til grøn varme.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 25. juni 2022:</u> Klimaaftale om grøn strøm og varme: Aftalen indeholder initiativer, som skal understøtte implementeringen af fjernvarme. Fjernvarmeprojekter skal være godkendt inden udgangen af 2023 og udrullet inden udgangen af 2028. Den politiske ambition er, at ingen boliger i Danmark skal opvarmes med gasfyr i 2035.</p>

Bilagstabel 1**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022**

2022-anbefalinger	Status og tiltag
	<p><u>Tiltag – vedtaget – 30. august 2022:</u> Der blev vedtaget en politisk aftale om udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter. Aftalen bidrager til en CO₂-reduktion på ca. 0,12 mio. t. i affaldssektoren i 2030.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 30. august 2022:</u> Der er indgået en politisk aftale om at styrke affaldstilsyn og kontrol med affaldsimport og -eksport for at sikre, at affald behandles på en miljø- og sundhedsvenlig måde.</p> <p>Mindske afhængigheden af fossile brændstoffer generelt; yderligere diversificere energiforsyningen og</p> <p><u>Status:</u> I lyset af den nuværende energikrise er det blevet nødvendigt at fremskynde udfasningen af russisk gas og andre fossile brændstoffer. Dette forhold har haft indvirkning på en række brede politiske grønne aftaler det seneste år.</p> <p><u>Tiltag – annonceret – 14. december 2022:</u> Regeringen har udarbejdet et nyt regeringsgrundlag med mere ambitiøse klimamål, som lægger særlig vægt på uafhængighed af fossile brændstoffer. Dette indebærer blandt andet etableringen af en ny national energikrisestab (NEKST) og igangsættelsen af en udbygningsplan for elnettet, herunder tiltag til at understøtte rettidige og effektive investeringer i elnettet.</p>
<p>4) Mindske afhængigheden af fossile brændstoffer generelt; yderligere diversificere energiforsyningen og hjælpe med at dekarbonisere økonomien ved at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, bl.a. ved at vedtage reformer for at forenkle og fremskynde de administrative procedurer og tilladelsesprocedurerne, opgradere energitransmissionsnettene, øge sammenkoblingerne med nabolandene og forbedre energieffektiviteten.</p>	<p>...hjælpe med at dekarbonisere økonomien ved at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, bl.a. ved at vedtage reformer for at forenkle og fremskynde de administrative procedurer og tilladelsesprocedurerne,</p> <p><u>Status:</u> Den grønne omstilling har været en høj prioritet de sidste mange år. Den danske regering har fastholdt sit ambitiøse mål om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 pct. inden 2030. Regeringen har iværksat flere initiativer, som har til formål at dekarbonisere økonomien.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 24. juni 2022:</u> Aftale om grøn skattereform: Aftalen indeholder en ny og ambitiøs CO₂-afgift på industrien, som vil give virksomheder incitament og tid til at energieffektivisere, omstille sig og skabe forudsigelige rammevilkår. Som følge af denne aftale vil Danmarks CO₂-udledning reduceres med yderligere 4,3 mio. t. i 2030.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 24. juni 2022:</u> Kilometerbaseret og CO₂-differentieret vejafgift for lastbiler: Aftalen indebærer, at lastbiler fra 2025 skal betale vejafgift afhængig af, hvor meget CO₂ de udleder.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 25. juni 2022:</u> Klimaaftale om grøn strøm og varme: Aftalen indebærer en markant udbygning af vedvarende energikilder. Danmarks ambition er at firdoble den samlede</p>

Bilagstabel 1**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2022**

2022-anbefalinger	Status og tiltag
	<p>elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030 med potentiale for en femdobling af havvindkraft.</p> <p>...opgradere energitransmissionsnettene, øge sammenkoblingerne med nabolandene</p> <p><u>Status:</u> Regeringen prioriterer den grønne omstilling og uafhængighed af fossile brændsler. Denne prioritering kommer blandt andet til udtryk gennem et styrket fokus på udbygningen af el-transmissionsnettet.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 29. august 2022:</u> Tillægsaftale om Energiø Bornholm: Aftalen omfatter blandt andet styrkede kabelforbindelser til nabolande, herunder Tyskland.</p> <p>...og forbedre energieffektiviteten.</p> <p><u>Status:</u> Danmark har opbygget en stor ekspertise inden for energieffektivisering. Den danske regering vil sikre, at energieffektivisering prioriteres i private hjem, virksomheder og offentlige bygninger.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 24. juni 2022:</u> Aftale om grøn skattereform: Aftalen indeholder en ny og ambitiøs CO2-afgift på industrien, som vil give virksomheder incitament og tid til at energieffektivisere, omstille sig og skabe forudsigelige rammevilkår. Som følge af denne aftale vil Danmarks CO2-udledning reduceres med yderligere 4,3 mio. t. i 2030.</p>

2021-anbefalinger

Bilagstabel 2

Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2021

2021-anbefalinger	Status og tiltag
<p>Oprethold en understøttende finanspolitik i 2022, herunder også stimulans fra den danske genopretningsplan og fasthold nationalt finansierede investeringer.</p> <p>Såfremt økonomiske omstændigheder tillader det, følg en finansiel politik, der søger at opnå tilbageholdende finansielle positioner på mellemlangt sigt samt at sikre finansiel stabilitet på mellemlangt sigt. Forøg samtidig investeringer for at øge vækstpotentialet. Bemærk særligt sammensætningen af de offentlige finanser, både på indtægts- og udgiftssiden af budgettet, samt til kvaliteten af budgetmæssige tiltag for at sikre en bæredygtig og retfærdig genopretning. Prioritér bæredygtige og vækstfremmende investeringer, der især understøtter den grønne og digitale omstilling. Prioritér finanspolitiske strukturelle reformer, der vil hjælpe med at finansiere policy-prioriteringer og bidrage til holdbare offentlige finanser på langt sigt, herunder, hvor det er relevant, ved at styrke dækningen, kvaliteten og bæredygtigheden af et socialt sikringssystem for alle.</p>	<p>Oprethold en understøttende finanspolitik i 2022, herunder også stimulansen fra den danske genopretningsplan...</p> <p><u>Status:</u> Den danske genopretningsplan omfatter reformer og investeringer for 11,6 mia. kr. i perioden 2021-2026. Implementeringen er godt i gang, og den første betalingsanmodning blev indsendt den 16. december 2022.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 13. juli 2021:</u> Rådet har vedtaget den danske genopretningsplan. Planen indebærer investeringer i den grønne omstilling og tiltag på det skattepolitiske område, som skal øge den private sektors investeringer.</p>
	<p>...og fasthold nationalt finansierede investeringer.</p> <p><u>Status:</u> I 2022 blev det høje niveau af nationalt finansierede investeringer fastholdt. Niveaulet for de offentlige investeringer er opgjort til ca. 86,7 mia. kr., hvilket svarer til ca. 3,1 pct. af Danmarks BNP.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 23. november 2020:</u> Grønt investeringsvindue: Den daværende regering har implementeret en midlertidig forøgelse af afskrivningsgrundlaget med 16 pct. for investeringer i grønne driftsmidler (maskiner, inventar mv., men ekskl. maskiner, der anvender fossile brændsler). Tiltaget vedrører investeringer, der foretages i 2020 frem til 2022.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 28. juni 2021:</u> Infrastrukturplanen for 2035. Den daværende regering har i perioden 2022 til 2035 afsat 106 mia. kr. til nye investeringsprojekter for at forbedre den danske infrastruktur og dermed lette trængslen og forbinde Danmark yderligere.</p>
	<p>Såfremt økonomiske omstændigheder tillader det, følg en finansiel politik, der søger at opnå tilbageholdende finansielle positioner på mellemlangt sigt samt at sikre finansiel stabilitet på mellemlangt sigt.</p> <p><u>Status:</u> Dansk økonomi blev hurtigt genoprettet efter starten på pandemien. Allerede i sommeren 2021 var økonomien fuldt genoprettet, og Danmark var på vej ind i et økonomisk opsving. Dette muliggjorde at den daværende regering kunne fremsætte og vedtage et historisk beskedent budget for de offentlige finanser i 2022. Derudover er den finansielle politik planlagt i overensstemmelse med et mål om at have en strukturel nettobalance på 0 i 2025.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 6. december 2021:</u> Årlig lov der bestemmer budget samt allokering af offentlige finanser.</p>

Bilagstabel 2**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2021****2021-anbefalinger****Status og tiltag****Førøg samtidig investeringer for at øge vækstpotentialet.**Status:

Danmark har gennemført en række investeringer i kølvandet på COVID-19-krisen, for at sikre og styrke det økonomiske vækstpotentiale. Disse investeringer fokuserer hovedsageligt på at forbedre den danske infrastruktur (106 mia. kr. i nye investeringer) i perioden 2022-2035, samt understøtte og tilskynde til investeringer i F&U i den grønne dagsorden (10,7 mia. kr.), hvor Danmark traditionelt har haft en stærk tilstedeværelse.

Tiltag – implementeret – 28. juni 2021:

Infrastrukturplan 2035: Der afsættes yderligere 106 mia. kr. i nye investeringer i perioden 2022-2035 til at forbedre den danske infrastruktur, og derved lette trængslen og forbinde Danmark yderligere.

Tiltag – vedtaget – 13. juni 2021:

Danmarks genopretnings- og modstandsdygtighedsplan: Som en del af Next Generation EU-pakken modtog Danmark 11,6 mia. kr. som reaktion på COVID-19-krisen. Planen omfattede ca. 10,7 mia. kr. i støtte til at fremme den grønne omstilling og grønne investeringer, og dermed sikre vækstpotentiale og jobskabelse både nu og i de kommende år.

Tiltag – vedtaget – 21. januar 2021:

Aftale om at prioritere 100 mio. kr. hvert år i 2021-2022 til "grøn" omskoling (erhvervsrettet voksenuddannelse og træning).

Tiltag – annonceret – 11. november 2021:

Finansiering på 8 mio. kr. til et erhvervsknudepunkt for byggesektoren.

Tiltag – vedtaget – 13. januar 2021:

Danmark modtog 2.049 mio. kr. fra Brexit-tilpasningsreserven, hvoraf Erhvervsministeriet modtog ca. 775 mio. kr. Formålet med midlerne er, at mindske de negative konsekvenser af Brexit, især for små og mellemstore virksomheder.

Tiltag – vedtaget – 21. januar 2021:

Investeringer i forskning, uddannelse, grøn omstilling og skattelettelser. Årligt afsættes 0,8 mia. kr. til F&U, 1 mia. kr. til grøn omstilling, 1,3 mia. kr. til kvalitetsuddannelser, og 1,2 mia. kr. til forhøjet maksimal beskæftigelsesgodtgørelse.

Tiltag – annonceret – 24. juni 2022:

Etablering af et grønt råderum på 1½ mia. kr. i 2024 og 3 ¼ fra 2025-2040 (2022-PL). Heraf blev 10,6 mia. kr. afsat til finansiering af Grøn skattereform for industri mv. (2022). Midlerne i det grønne råderum skal prioriteres til større og længerevarende investeringer i klima, grøn energi og miljø.

Bilagstabel 2**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2021**

2021-anbefalinger	Status og tiltag
	<p data-bbox="766 533 1037 560"><u>Tiltag – vedtaget – 7. juni 2022</u></p> <p data-bbox="766 560 1283 712">Sammenlægning af tre statslige investeringsfonde til én fond, Danmarks Eksport- og Investeringsfond. Fonden modtager yderligere 5,6 mia. kr. i kapitalindsud som led i konsolideringen. Fonden har til formål at sikre en sammenhængende og internationalt konkurrencedygtig finansieringsindsats for danske virksomheder, eksportvirksomheder samt SMV'er og iværksættervirksomheder.</p> <p data-bbox="766 728 1283 817">Bemærk særligt sammensætningen af de offentlige finanser, både på indtægts- og udgiftssiden af budgettet, samt til kvaliteten af budgetmæssige tiltag for at sikre en bæredygtig og retfærdig genopretning.</p> <p data-bbox="766 833 837 860"><u>Status:</u></p> <p data-bbox="766 860 1283 990">Siden begyndelsen af corona-krisen har Danmark ført en ekspansiv finanspolitik for at understøtte økonomien. Tiltag har blandt andet fokuseret på 1) fremrykning af offentlige investeringer i kommuner og regioner, 2) skattejusteringer med henblik på at stimulere private investeringer og 3) tiltag med henblik på at understøtte den grønne omstilling.</p> <p data-bbox="766 1014 1283 1104">Grundet den nuværende stærke danske økonomi med lav arbejdsløshed og høj vækst, har regeringens fokus gradvist rykket mod langsigtede strukturelle forbedringer af økonomien.</p> <p data-bbox="766 1128 1093 1155"><u>Tiltag – implementeret - 7. april 2020:</u></p> <p data-bbox="766 1155 1283 1245">Kommunerne og regionerne blev i 2020 fritaget fra anlægslofterne, hvormed de fik mulighed for at fremrykke anlægsprojekter, der ellers ville have været gennemført på et senere tidspunkt.</p> <p data-bbox="766 1270 1077 1296"><u>Tiltag – annonceret – 29. maj 2020:</u></p> <p data-bbox="766 1296 1283 1386">En stor stigning i de aftalte anlægslofter for kommunerne i 2021, hvilket tillod kommunerne at øge deres samlede investeringsniveau og potentielt gennemføre anlægsprojekter, der var planlagt til et senere tidspunkt.</p> <p data-bbox="766 1411 1157 1438"><u>Tiltag – implementeret – 23. november 2020:</u></p> <p data-bbox="766 1438 1283 1541">Grønt investeringsvindue: Den daværende regering har implementeret en midlertidig forøgelse af afskrivningsgrundlaget med 16 pct. for investeringer i grønne driftsmidler (maskiner, inventar mv., men ekskl. maskiner, der anvender fossile brændsler).</p> <p data-bbox="766 1565 1283 1610">Tiltaget vedrører investeringer, der foretages i 2020 frem til 2022.</p> <p data-bbox="766 1635 1077 1662"><u>Tiltag – vedtaget – 21. januar 2022:</u></p> <p data-bbox="766 1662 1283 1747">Den daværende regering har med et flertal i Folketinget aftalt en række reformtiltag, der har til formål at forbedre den strukturelle tilstand af arbejdsmarkedet ved at øge den strukturelle beskæftigelse mv. Det indebærer bl.a. at fremme di-</p>

Bilagstabel 2**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2021**

2021-anbefalinger	Status og tiltag
	<p data-bbox="766 539 1286 607">mittenders incitament til at deltage i arbejdsmarkedet hurtigere efter endt uddannelse samt ved at fjerne modregningsregler i pension mv.</p> <p data-bbox="766 636 1286 725">Grundet den nuværende stærke danske økonomi med lav arbejdsløshed og høj vækst, har regeringens fokus gradvist rykket mod langsigtede strukturelle forbedringer af økonomien.</p> <p data-bbox="766 741 1286 808">Prioriter bæredygtige og væksthæmende investeringer, der især understøtter den grønne og digitale omstilling.</p> <p data-bbox="766 824 1286 981"><u>Status (grøn omstilling):</u> Den fortsatte daværende regering i løbet af 2021 sin ambitiøse indsats for at nå reduktionsmålet på 70 pct. i 2030 (i forhold til 1990). Den daværende regering har derfor haft fokus på implementeringen af tidligere klimaaftaler (bl.a. den danske genopretningsplan), som indeholder massive grønne investeringer fra 2020 og frem.</p> <p data-bbox="766 1005 1286 1072"><u>Tiltag – vedtaget – 18. juni 2021:</u> Den tidligere regering og et bredt flertal i Folketinget besluttede at afsætte 850 mio. kr. til PtX-projekter i regi af IPCEI.</p> <p data-bbox="766 1102 1286 1236"><u>Tiltag – vedtaget – 4. oktober 2021:</u> Den tidligere S-regering og et bredt flertal i Folketinget indgik en politisk aftale om grøn omstilling af dansk landbrug. Aftalen afsætter 27,5 mia. kr. til grønne tiltag fra 2021-2030 (inklusive CAP-støtte) og baner vejen for at reducere udledningen fra landbruget med 7,4 mio. t. CO₂e inden 2030.</p> <p data-bbox="766 1261 1286 1395"><u>Tiltag – vedtaget – 4. december 2021:</u> Den tidligere regering og et flertal i Folketinget blev i den danske finanslov for 2022 enige om at prioritere 1,3 mia. kr. i 2022-2025 til nye grønne tiltag. Dette indebærer investeringer i havvind og CCS, som skal reducere de danske udledninger med 0,5 mio. t. i 2025 og 2030.</p> <p data-bbox="766 1420 1286 1554"><u>Tiltag – annonceret – 8. februar 2022:</u> Ekspertgruppen for grøn skattereform har offentliggjort sin første rapport om, hvordan man kan udforme en ensartet CO₂-afgift i Danmark. En ensartet CO₂-afgift anses for at være afgørende, hvis det danske 2030-klimamål skal realiseres. Ekspertgruppen udgiver sin endelige rapport i 2023.</p> <p data-bbox="766 1579 1286 1713"><u>Tiltag – annonceret – 15. marts 2022:</u> Politisk aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer (Power-to-X strategi). Aftalen sigter mod at bygge en elektrolysekapacitet på 4-6 GW inden 2030. Der afsættes 1,25 mia. kr. til et offentligt udbud af brintproduktion og bedre rammevilkår for producenterne.</p> <p data-bbox="766 1738 1286 1827"><u>Status (digitalisering):</u> Danmark har længe været et forgangsløst land i digitalisering. For at bevare denne position og yderligere forbedre det digitale samfund til gavn for borger og virksomheder på tværs af</p>

Bilagstabel 2**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2021**

2021-anbefalinger	Status og tiltag
	<p data-bbox="766 533 1286 582">samfundet fortsætter regeringen med at prioriterer og arbejde målrettet med den digitale omstilling.</p> <p data-bbox="766 604 1286 716"><u>Tilta – implementeret – 1. oktober 2021:</u> Den tidligere regering har opsat et Digitaliseringspartnerskab bestående af eksperter, virksomhedsledere, fagforeninger, KL og regionerne, som har givet 46 anbefalinger til regeringen som kan hjælpe Danmark som et digitalt forgangsland</p> <p data-bbox="766 739 1286 952"><u>Tiltag – offentliggjort – 6. december 2021:</u> Den tidligere regering offentliggjorde med finansloven for 2022, at den vil lave en National Digitaliseringsstrategi i 2022. Digitaliseringsstrategien skal lægge retningen for de næste skridt i digitaliseringen af Danmark med fokus på digitale kompetencer i befolkningen, digitalisering af virksomheder og SMVer, dataetik, datasikkerhed, troværdighed og transparens, grønne digitale løsninger samt digital inkludering. Strategien vil bygge videre på de 46 anbefalinger fremsagt af Digitaliseringspartnerskabet.</p> <p data-bbox="766 974 1286 1064">Med finansloven prioriterede den tidligere regering også 500. mio. kr. i 2022-2025 til digitale initiativer så som tilgængelig offentlig data, støtte til den digitale omstilling for store og mellemstore virksomheder og digitale løsninger til klima.</p> <p data-bbox="766 1086 1286 1220"><u>Tiltag – vedtaget – 15. december 2021:</u> Den tidligere regering vedtog en ny National Strategi for Cyber- og Informationssikkerhed 2022-2024 som skaber rammerne for cyber- og informationssikkerhed i Danmark over de næste tre år. Det overordnede mål for strategien er at sikre samfundets modstandsdygtighed overfor cybertrusler.</p> <p data-bbox="766 1265 1286 1332">Priorité finanspolitiske strukturelle reformer, der vil hjælpe med at finansiere policy-prioriteringer og bidrage til holdbare offentlige finanser på langt sigt,</p> <p data-bbox="766 1355 1286 1500"><u>Status:</u> Den danske regering følger strukturelle tiltag, der skal håndtere effekterne af demografiske ændringer på de offentlige finanser. Dette indebærer at folkepensionsalderen automatisk stiger med et halvt år både i 2021 og i 2022 til hhv. 66,5 og 67 år. Herefter vil folkepensionsalderen blive indekseret relativt til den forventede levealder.</p> <p data-bbox="766 1523 1286 1590"><u>Tiltag – implementeret – 1. januar 2021:</u> En stigning i den nationale folkepensionsalder fra 66 til 66,5 år.</p> <p data-bbox="766 1612 1286 1680">...herunder, hvor det er relevant, ved at styrke dækningen, kvaliteten og bæredygtigheden af et socialt sikringssystem for alle.</p> <p data-bbox="766 1702 1286 1827"><u>Status (sociale):</u> I Danmark er det sociale sikringssystem en væsentlig del af velfærdsmodellen. Det er en prioritet for nuværende og tidligere danske regeringer at sikre gode betingelser for det sociale sikringssystem og sørge for et tilstrækkeligt sikkerhedsnet for alle borgere, samtidig med at der tages hensyn</p>

Bilagstabel 2**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2021**

2021-anbefalinger	Status og tiltag
	<p>til økonomiske incitamenter mv. Det danske sundheds- og socialsikringsystem har især vist stor styrke og pålidelighed under COVID-19-pandemien for at begrænse konsekvenserne for den danske befolknings sundheds- og socialstatus.</p> <p><u>Status (sundhed):</u> Den vigtigste langsigtede udfordring for det danske sundhedssystem er demografiske ændringer, med en stigning af ældre og flere patienter med kroniske sygdomme kombineret med en reduceret arbejdsstyrke. Finansieringsbyrden fra demografi alene er 1 mia. kr. (ca. 133 mio. Euro) hvert år til det regionale sundhedssystem med et lignende pres på langsigtet behandling.</p> <p>De nuværende og tidligere regeringer har derfor påbegyndt et omfattende reformpakken med det overordnede mål at styrke modstandsdygtigheden og bæredygtigheden af sundhedssystemet. Hovedinitiativer i reformpakken (2022) er målrettet strukturelle ændringer for at udvide den primære sundhedspleje og tage trykket af hospitalerne, sikre effektiv brug af sundhedspersonale samt bedre sundhed og forebyggelse, udvidelse af lægedækning, bedre arbejdsforhold, fastholdelse og rekruttering af sundhedspersonale.</p> <p>En kommission er planlagt for 2023 med målet om at kortlægge retninger for fremtidige strukturelle reformer for at sikre ligelig tilgang til sundhedspleje af høj kvalitet i hele landet og for at styrke primærpleje ved at flytte pleje fra sekundærpleje og sygehus.</p> <p><u>Initiativer – vedtaget – 2022:</u> Investeringsprogram for at starte op til 25 lokale hospitaler til at levere sundhedspleje tættere på patienternes hjem. Samlet investering på 4 mia. kr. (ca. 533 mio. euro).</p> <p><u>Initiativer – offentliggjort – 2021:</u> Udvidet program for akutbehandling på det regionale- og kommunale niveau med målet om at undgå unødvendige hospitalsindlæggelser, øge overlevelsen og opnå en effektiv tilgang.</p> <p><u>Initiativer – implementeret – 1. juli 2022:</u> Ny organisation med etableringen af 22 befolkningsbase-rede områder, hvor hospitaler, praktiserende læger og kommuner har et fælles ansvar for lokalbefolkningen med særligt fokus på patienter med tværsektorielle procedurer.</p>

2020-anbefalinger vedrørende COVID-19

Bilagstabel 3

Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2020 vedrørende COVID-19

2020-anbefalinger vedrørende COVID-19

Status og tiltag

Tag de nødvendige midler i brug, i overensstemmelse med den generelle flugtklausul i Stabilitets- og Vækstpagten, for at effektivt håndtere COVID-19-pandemien, opretholde økonomien og understøtte fortsat genopretning. Såfremt økonomiske omstændigheder tillader det, følg en finansiel politik, der søger at opnå tilbageholdende finansielle positioner på mellemlangt sigt samt at sikre et stabilt niveau af gæld og øge investeringer.

Tag de nødvendige midler i brug, i overensstemmelse med den generelle flugtklausul i Stabilitets- og Vækstpagten, for at effektivt håndtere COVID-19-pandemien, opretholde økonomien og understøtte fortsat genopretning. Såfremt økonomiske omstændigheder tillader det, følg en finansiel politik, der søger at opnå tilbageholdende finansielle positioner på mellemlangt sigt samt at sikre et stabilt niveau af gæld og øge investeringer.

Status:

Danmark har siden begyndelsen af coronakrisen fulgt en ekspansiv finanspolitik for at understøtte økonomien. Den danske regering har implementeret både omfattende midlertidige kompensationsordninger samt en række stimulpakker, der skal understøtte økonomisk aktivitet.

Overblik over alle de finansielle tiltag, der er taget for at håndtere coronakrisen, kan findes i Økonomisk Redegørelse, finansloven for 2021, Danmarks Konvergensprogram 2021 etc.

I august 2020 præsenterede den danske regering en opdateret målsætning for finanspolitikken frem mod 2025. Den opdaterede målsætning indebærer en ekspansiv finanspolitik i de kommende år, der skal understøtte økonomisk genopretning. Dette inkluderer øgede offentlige investeringer. I 2021 går den strukturelle offentlige saldo til grænsen, som bestemmer i den danske budgetlov, med et underskud på 0,5 pct. af BNP (store enkeltstående udgifter, som primært er relateret til COVID-19-håndtering og udbetalinger af indfrosne feriepenge er ikke inkluderet).

Finanspolitikken i 2022 er strammet op i forhold til 2021 i overensstemmelse med det økonomiske opsving.

Frem mod 2025 er finanspolitikken tilrettelagt ud fra en tilpasset profil for den strukturelle saldo, hvilket understøtter genopretningen af økonomien.

Den opdaterede målsætning indeholder et uændret mål om strukturel balance i 2025, hvilket bidrager til at stabilisere udviklingen af offentlig gæld samt til at understøtte holdbarheden af de offentlige finanser.

Grundet dette er det ikke nødvendigt at stramme finanspolitikken yderligere end planlagt for at opnå målet om strukturel balance i 2025.

I den opdaterede mellemfristede fremskrivning i Opdateret 2025-forløb, august 2021, svarer profilen af den strukturelle offentlige saldo frem mod 2025 til den planlagte profil i august 2020.

Med den opdaterede målsætning for finanspolitikken frem mod 2025, inklusiv fordeling af forventede midler (tilskud) til

Bilagstabel 3**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2020 vedrørende COVID-19****2020-anbefalinger vedrørende COVID-19****Status og tiltag**

Danmark under Genopretningsplanen, vurderes den finansielle politik at være substantielt understøttende for økonomisk aktivitet i de kommende år. Den planlagte finanspolitik vurderes at være i overensstemmelse med de cykliske betragtninger i økonomien, hvilket, ifølge Opdateret 2025-forløb, august 2021, forventes at være omtrent neutral i 2025.

Forbedre modstandsdygtigheden af sundhedssystemet, herunder ved at sikre tilstrækkelig kritisk medicin samt at adressere manglen på sundhedspersonale

Status:

I forbindelse med COVID-19 pandemien og de generelle demografiske ændringer, er det og har det tidligere været en prioritet for den nuværende og tidligere regering fortsat at arbejde for at styrke modstandsdygtigheden af sundhedssystemet med tilstrækkelig adgang til medicinalprodukter og sundhedsservice af høj kvalitet.

Beredskabsledelsen i Lægemedelstyrelsen er blevet styrket.

Desuden er der blevet taget initiativer til at adressere sygeplejerskernes forventede udfordringerne samt manglen på specialiserede læger i nogle dele af landet og i nogle medicinspecialer. Det inkluderer et initiativ til at øge antallet af praktiserende læger og sygeplejesker i overensstemmelse med regionerne.

Derudover har den nuværende og tidligere regering lovet yderligere støtte til at dække omkostningerne i forbindelse med de demografiske ændringer.

Danmark og også investeret i et stort klinisk kohortestudie der skal afdække effekter og bivirkninger af de forskellige COVID-19 vacciner. Målet er at undersøge konsekvenserne og sikkerheden af COVID-19 vaccinerne på alle befolkningstyper inklusiv langsigtede effekter og bivirkninger af den nye mRNA vaccineteknologi, som ikke er blevet brugt tidligere. Studiet forventes færdigt i 2023.

I løbet af COVID-19 pandemien er nye digitale løsninger blevet brugt til at skabe forbindelse mellem borgerne og sundhedssystemet, som har bidraget til at beskytte sårbare grupper af patienter. En strategisk digitaliseringsindsats er blevet brugt til at skabe et mere modstandsdygtigt og bæredygtigt sundhedssystem, som er mere sammenhængende og tættere på borgeren.

Den danske tilgang til at kontrollere COVID-19 har været at handle rettidigt og gennemgående med handlinger både på det nationale niveau og lokale niveau afhængig af den specifikke situation og udbrud. I den nuværende fase af pandemien er målet at undgå seriøs sygdom gennem vaccination, høj immunitet, og en særlig forebyggende indsats rettet mod de ældre og de sårbare.

Initiativ – implementeret – marts 2020:

Set i lyset af pandemien har Danmark oprettet et lager af kritiske medicinalprodukter indtil slutningen af 2021. Lageret af

Bilagstabel 3**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2020 vedrørende COVID-19**

2020-anbefalinger vedrørende COVID-19	Status og tiltag
	<p>kritiske medicinalprodukter dækker en periode af 2 til 9 måneder afhængig af alvorligheden.</p> <p><u>Initiativ – implementeret – marts 2020:</u> En indsatsstyrke for hospitalskapacitet er blevet etableret i Sundhedsstyrelsen for at rådgive omkring planlægningen af hospitalskapacitet. Det er gjort for at sikre kapacitet til at behandle COVID-19 patienter sideløbende med den regelmæssige behandling af patienter.</p> <p><u>Initiativ – implementeret – april 2020:</u> Yderligere tilskud blev givet til regionerne – 3,1 mia. kr. (ca. 413 mio. euro) - og kommunerne – 2,7 mia. kr. (ca. 360 mio. euro) – for at dække udgifter i forbindelse med COVID-19 så som tests, beskyttelsesudstyr etc.</p> <p><u>Initiativ – implementeret – november 2020:</u> Yderligere tilskud blev givet til regionerne – 1,7 mia. kr. (ca. 226 mio. euro) - og kommunerne – 1 mia. kr. (ca. 133 mio. euro) – for at dække udgifter i forbindelse med COVID-19 så som tests, beskyttelsesudstyr etc.</p> <p><u>Initiativ – implementeret – november 2021:</u> Yderligere tilskud blev givet til regionerne – 4,0 mia. kr. (ca. 533 mio. euro) - og kommunerne – 1,3 mia. kr. (ca. 173 mio. euro) – for at dække udgifter i forbindelse med COVID-19 så som tests, beskyttelsesudstyr etc.</p>

2020- og 2019-anbefalinger vedrørende investeringer

Bilagstabel 4

Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 vedrørende investeringer

2020- og 2019-anbefalinger vedrørende investeringer	Status og tiltag
<p>2020-anbefalinger: Fremryk ældre offentlige investeringsprojekter og promovér private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning.</p> <p>Fokusér på investeringer i den grønne og digitale omstilling, med særligt fokus på ren og effektiv produktion samt brug af energi, bæredygtig transport og forskning og udvikling. Støt en integreret innovationsstrategi med et bredere investeringsgrundlag</p>	<p>Fremryk ældre offentlige investeringsprojekter</p> <p><u>Status:</u> Siden coronakrisen ramte, har Danmark ført en målrettet og ekspansiv finanspolitik for at understøtte og stimulere dansk økonomi. Det indebærer også en indsats for at fremrykke offentlige investeringer for at stimulere økonomien – særligt i kommuner og regioner.</p> <p>I 2020 var det muligt at fremrykke investeringsprojekter, som skulle være udført i kommuner og regioner i de kommende år. Det har betydet, at de samlede offentlige investeringer har været 2 mia. kr. større end skønnet i prognosen i 2019.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 7. april 2020:</u> Den daværende regering har fritog regioner og kommuner fra deres anlægsloft i 2020, og har på den måde givet dem mulighed for at fremrykke offentlige investeringsprojekter, som ellers skulle være udført i kommuner og regioner i de efterfølgende år.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 29. maj 2020:</u> Kommuner og regioner har fået øget deres anlægslofter i 2021, hvilket giver dem mulighed for at øge deres samlede offentlige investeringer og fremrykke investeringer, som ellers ville være udført i de efterfølgende år.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 31. august 2020:</u> Den daværende regering præsenterede en opdateret mellemfristet fremskrivning for dansk økonomi frem mod 2025. Fremskrivningen lægger op til at føre en ekspansiv finanspolitik for at understøtte den danske genopretning. Det har bl.a. inkluderet et betydeligt løft af de offentlige investeringer på i alt 15 mia. kr. i perioden 2021-2025 med henblik på at understøtte den økonomiske aktivitet.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 28. juni 2021:</u> Infrastrukturplanen for 2035. Den daværende regering afsatte i perioden 2022 til 2035 106 mia. kr. til nye investeringsprojekter for at forbedre den danske infrastruktur og dermed lette trængslen og forbinde Danmark yderligere.</p> <p>...og promovér private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning.</p> <p><u>Status:</u> Den tidligere regering har implementeret fire politikker med potentiale til at fremme private investeringer: 1) investeringsvindue med fremskyndet afskrivning 2) øget loft for øjeblikkelig afskrivning 3) øget fradrag for investeringer i F&U og 4) afsat ca. 100 mio. kr. fra 2022-2024 til at støtte grønne tiltag og forbedret energieffektiviteten.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 13. april 2021:</u> Grønt investeringsvindue: Den tidligere regering har implementeret et øget afskrivningsgrundlag for investeringer i</p>

Bilagstabel 4**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 vedrørende investeringer****2020- og 2019-anbefalinger vedrørende investeringer****Status og tiltag**

grønne anlægsaktiver (maskiner, inventar, software mv. ekskl. fossile maskiner) med yderligere 16 pct. af investeringsomkostningerne. Det drejer sig om investeringer foretaget i 2020 (fra tidspunktet for forslaget) frem til 2022.

Fradraget vil betyde, at selskabernes kapitalomkostninger til investeringer i anlægsaktiver midlertidigt bliver lavere, og forventes derfor at medføre en stigning i investeringerne i 2020, 2021 og 2022. Herudover forventes det, at virksomhederne fremrykker og frontload-investeringer, der ellers er planlagt til 2023 og senere.

En fremrykning af investeringer kan forventes at øge beskæftigelsen (efterspørgselseffekten) i et vist omfang i de kommende år, især i en situation, hvor Danmark er ramt af en markant nedtur. Endvidere vil en midlertidig forhøjelse af afskrivningsgrundlaget forbedre selskabernes likviditet på kort og mellemlang sigt.

Dermed efterlever initiativet anbefalingerne til Danmark i CSR om at frontlade investeringer i en grøn og digital omstilling, og samtidig sikre en retfærdig omstilling for de hårdest ramte virksomheder ved implementering af en grøn skattereform.

Tiltag – implementeret – 13. april 2021:

En permanent forhøjelse af tærsklen for øjeblikkelig afskrivning: Efter gældende regler kan virksomheders investeringer i anlægsaktiver (maskiner, udstyr, software mv) med en anskaffelsessum under 14.100 kr. (2020-priser) straks afskrives. Det foreslås, at denne nedre grænse hæves til 30.000 kr. (2020-priser).

En forhøjelse af tærsklen vil især styrke incitamentet til at investere i IKT, og kan være med til at styrke likviditeten blandt virksomheder, der tjener overskud. Forhøjes tærsklen til 30.000 kr. skønnes det med en vis usikkerhed at øge omfanget af investeringer, der umiddelbart kan afskrives, med ca. 3 mia. kr.

Dermed efterlever initiativet anbefalingerne til Danmark i CSR om at frontlade investeringer i en grøn og digital omstilling, og samtidig sikre en retfærdig omstilling for de hårdest ramte virksomheder ved implementering af en grøn skattereform.

Tiltag – implementeret – 13. april 2021:

Øgede skatteincitamenter til F&U: Den tidligere regering har øget selskabsskattefradraget for F&U til 130 pct. i hele 2020-2022.

Initiativet efterlever anbefalingerne til Danmark i CSR om at frontlade investeringer i en grøn og digital omstilling, og samtidig sikre en retfærdig omstilling for de hårdest ramte virksomheder ved implementering af en grøn skattereform.

Tiltag – vedtaget – 12. december 2020:

Øget opbakning til grønne initiativer og forbedret energiefektivitet: Den tidligere regering har afsat yderligere 100 mio. kr. årligt i 2022 og 2023, 105 mio. kr. i 2024 og 10 mio. kr. i 2025 til at støtte investeringer i den grønne omstilling

Bilagstabel 4**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 vedrørende investeringer**

2020- og 2019-anbefalinger vedrørende investeringer	Status og tiltag
	<p>og øget energieffektivitet i produktionen af fossile brændsler.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 14. december 2022:</u> Øgede skattemæssige incitamenter til F&U: Regeringen har meddelt, at den vil prioritere 1 mia. kr. i skattefradrag for bl.a. virksomhedernes F&U-udgifter.</p> <p>Fokusér på investeringer i den grønne og digitale omstilling, med særligt fokus på ren og effektiv produktion samt brug af energi.</p> <p><u>Status (grøn omstilling):</u> Den tidligere regering har investeret massivt i den grønne omstilling i løbet af 2020.</p> <p><u>Tiltag – implementeret – 19. maj 2020</u> Politisk aftale om grøn renovering af almene boliger. Aftalen øremærker 30,2 mia. kr. fra Landsbyggefonden til renovering i den almene boligsektor i perioden 2020-2026.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 22. juni 2020</u> Klimaafnate for energi og industri: Aftalen afsætter 22,5 mia. kr. til den grønne omstilling frem mod 2030.</p> <p>Dele af aftalen er allerede implementeret, herunder investeringer i elektrificering af industrien og grøn varme. Andre store projekter, såsom investeringer i CC(U)S, PtX og offshore vind (energigør), er ved at blive implementeret. Derudover indebærer aftalen øgede investeringer i den grønne omstilling af transportsektoren.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 6. december 2020</u> Aftale om stimuli og grøn genopretning: Med det aftalte budget for 2021 (finanslovsafnate 2021) prioriteres der 3. mia. kr. til grøn genopretning (2021-2025). Dette omfatter investeringer i CCS, grønne boligrenoveringer, grøn varme og øgede midler til den grønne transportordning. Initiativerne træder i kraft fra 2021.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 8. december 2020</u> Aftale om grøn skattereform – fase 1: Som led i reformen er der afsat 5,8 mia. kr. til ordninger og skattefradrag til øgede investeringer i grønne og digitale produktionsmuligheder samt sikring af, at virksomheder har incitament og mulighed for at forberede sig på øget og ensartet CO₂-beskatning.</p> <p><u>Tiltag – vedtaget – 4. november 2020</u> Aftale om fordeling af forskningsreserve 2021. Aftalen øremærker 2,7 mia. kr. til grøn forskning, inklusiv 0,7 mia. kr. til missionsdrevet grøn forskning i blandt andet PtX og CCS. Foranstaltningen træder i kraft fra 2021.</p>

Bilagstabel 4**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 vedrørende investeringer****2020- og 2019-anbefalinger vedrørende investeringer****Status og tiltag**Status (digitalisering):

Digitalisering er en vigtig prioritet for den nuværende og tidligere regeringer og Danmark er generelt et forgangslan i internationale sammenligninger inden for digitalisering. For eksempel er Danmark rangeret imellem de fem bedste OECD-lande med hensyn til digitalisering i den offentlige sektor. Rapporter fra den Europæiske Kommission viser desuden at Danmark er blandt de bedste EU-lande inden for digitalisering. Danmark rangerer på tredjepladsen i The Digital Economic and Society Index (DESI), et indeks fra den Europæiske Kommission, som rangerer EU-medlemslandenes digitale evne.

Regeringen ønsker at fortsætte indsatsen i forhold til digitalisering.

Blandt andet er den tidligere regering begyndt på en ny national digitaliseringsstrategi og er påbegyndt en ny national strategi for cyber- og informationssikkerhed, som har til mål at øge den digitale sikkerhed i det danske samfund og styrke forsvaret mod cybertrusler.

Tiltag – offentliggjort – 17. september 2020:

Ny national strategi for cyber- og informationssikkerhed.

Tiltag – offentliggjort – 6. oktober 2020:

Ny national digitaliseringsstrategi.

Tiltag – vedtaget – 6. december 2020:

Digitaliseringsfond:

Ved finanslovsaftalen for 2021 blev det aftalt at prioriterer 125 mio. kr. årligt i perioden 2022-2025 til en digitaliseringsfond. Fordelingen af midlerne bliver udarbejdet senere.

Tiltag – vedtaget – 16. marts 2021:

Digitaliseringspartnerskab med industrien:

Den tidligere regering har samlet repræsentanter fra industrien, erhvervslivet, og førende eksperter til at blive en del af et digitaliseringspartnerskab. Partnerskabet har som mål at levere anbefalinger på en række emner relateret til digitalisering. Anbefalingerne vil lægge grund til en ny regeringsstrategi om digitalisering.

...bæredygtig transport Tiltag – vedtaget – 28. juni 2021:

Der er med Aftale om Infrastrukturplan 2035 af 28. juni 2021 og Rådets godkendelse af den danske genopretningsplan af 13. juli 2021 afsat flere midler til grønne transportordninger, offentlig transport, ladeinfrastruktur og øget vejkapacitet, ligesom investeringerne er fremrykket

...og forskning og udvikling. Status:

Investeringer i forskning er en prioritet for Danmark. Det offentlige forsknings- og udviklingsbudget har udgjort ca. 1 pct. af BNP siden 2009. Det offentlige forsknings- og udviklingsbudget udgjorde ca. 25,3 milliarder kroner i 2021, svarende

Bilagstabel 4**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 vedrørende investeringer****2020- og 2019-anbefalinger vedrørende investeringer****Status og tiltag**

til mere end 1 pct. af BNP, hvilket gør Danmark til et af de europæiske lande, der bruger mest på forskning og innovation målt i procent af BNP.

I 2022 udgjorde Danmarks øremærkede offentlige udgifter til grøn forskning og innovation 2,4 mia. kr.

Tiltag – vedtaget - 22. december 2021:

I 2022 udgjorde det danske offentlige budget til forskning og innovation 1,00 procent af BNP.

Tiltag – vedtaget - 28. september 2020:

Den daværende regering præsenterede i september 2020 en ny grøn forskningsstrategi, der sætter en klar retning for grøn forskning og innovation i Danmark

Støt en integreret innovationsstrategi med et bredere investeringsgrundlag Status:

Danmark er et af de lande i Europa, der investerer mest i forskning og innovation målt i procent af BNP. Den offentlige investering i forskning og udvikling udgør omkring 1 pct. af BNP, mens den private sektor investerer for omkring 2 pct. af BNP. Den tidligere danske regering har i 2020 iværksat flere initiativer med potentiale til at understøtte en integreret innovationsstrategi og udvide investeringsgrundlaget.

Tiltag – vedtaget – 8. december 2020:

Den daværende regering øgede forsknings- og udviklingsfradraget i 2020, 2021 og 2022 for at styrke forskning og innovation i den private sektor, hvilket sænker omkostningerne til F&U og dermed vil kunne udvide investeringsgrundlaget.

Tiltag – annonceret – 28. september 2020:

I september 2020 fremlagde den tidligere regering en ny grøn forskningsstrategi. Den grønne forskningsstrategi sætter en klar retning for den grønne forskning og innovation i Danmark og dækker hele innovationsværdikæden. Et af de nye tiltag i strategien er det grønne forsknings- og innovationspartnerskab. De grønne partnerskaber styrker samarbejdet mellem private og offentlige institutioner, ved at hjælpe dem med at dele viden og bedste praksis, for at fokusere og accelerere innovationer rettet mod specifikke udfordringer i den grønne omstilling. Partnerskaberne dækker hele værdikæden, fra grundvidenskab til store demonstrationsprojekter.

Folketinget og den daværende regering er blevet enige om at afsætte 700 mio. kr. i 2021 til de nye grønne forsknings- og innovationspartnerskaber. Finansieringen af programmet er en del af en ekstraordinær prioritering af forskning i grøn innovation og løsninger.

Tiltag – annonceret – 14. september 2020:

Aftale om oprettelse af Danmarks grønne fremtidsfond (DGF). Aftalen omfattede en investeringskapacitet på 25

Bilagstabel 4**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 vedrørende investeringer****2020- og 2019-anbefalinger vedrørende investeringer****Status og tiltag**

mia. kr. til at investere i grønne løsninger i Danmark. Investeringerne fra DGF kommer med et krav om private medinvesteringer. Det forventes, at DGF kan være med til at bane vejen for private investeringer svarende til 85 mia. kr.

Tiltag – annonceret – 15. juni 2020:

Aftale om at lave en 3 mia. kr. offentlig genstartsfond administreret gennem Vækstfonden. Fonden yder soliditet til sunde SMV'er, hvilket er med til at fremme et fortsat innovativt erhvervmiljø.

Tiltag – annonceret – 14. december 2022:

Øgede skattemæssige incitamenter til F&U. Regeringen har meddelt, at den vil prioritere 1 mia. kr. i skattefradrag til bl.a. virksomhedernes F&U-udgifter.

Fokusér på investeringsrelateret økonomisk politik på uddannelse og kvalifikationer**Status:**

Den nuværende og forhenværende danske regeringer har løbende investeret i nye politikker rettet mod uddannelse og færdigheder og har øget midlerne til disse områder betydeligt.

Dagtilbud: I 2021 vedtog Danmark en lov om minimumsnormeringer for pædagoger pr. barn i daginstitutioner. Med denne lov vil Danmark fra 2024 og frem investere yderligere 1,8 mia. kr. årligt i ekstra pædagogisk personale.

Grundskole: Midlerne til grundskolen blev øget med 275 mio. kr. i 2020, 400 mio. kr. i 2021, 550 mio. kr. i 2022 og 807 mio. kr. årligt i 2023 og frem. Midlerne bruges til at ansætte flere lærere.

2019-anbefalinger:

Fokusér på investeringsrelateret økonomisk politik på uddannelse og kvalifikationer samt forskning og innovation for at udvide innovationsgrundlaget til at omfatte flere virksomheder og til bæredygtig transport til at håndtere trængsel.

Desuden er der med finanslovsaftalen for 2022 prioriteret 109 mio. kr. i 2023 og 200 mio. kr. årligt fra 2024 og frem til bedre muligheder for at starte i grundskolen et år senere. Derudover er der med finanslovsaftalen for 2022 prioriteret 65 mio. kr. i 2022 og 125 mio. kr. fra 2023 og fremefter til styrkelse af læreruddannelsen.

Endelig er midlerne til efterskoleophold øget med mere end 400 mio. kr. i 2022-2025 for at støtte udsatte børn og unges udvikling og trivsel hele dagen igennem.

Ungdoms- og videregående uddannelser: Fra 2020 og fremefter er det eksisterende omprioriteringsbidrag blevet annulleret.

Med finanslovsaftalen for 2021 er erhvervsuddannelsessystemet (EUD) blevet styrket med 160 mio. kr. årligt fra 2021-2024. Desuden er der afsat yderligere midler til erhvervsuddannelsessystemet via følgende initiativer:

- 144 mio. kr. årligt fra 2020-2024 til "videnscentre".
- 168 mio. kr. årligt fra 2020-2023 til at øge kvaliteten af erhvervsuddannelsessystemet.
- 100 mio. kr. årligt fra 2021-2022 til grøn efteruddannelse

Bilagstabel 4**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 vedrørende investeringer**

2020- og 2019-anbefalinger vedrørende investeringer	Status og tiltag
	og opkvalificering – og yderligere 100 mio. kr. årligt fra 2025-2026.
	Derudover er der prioriteret mere end 200 mio. kr. om året til styrkelse af de gymnasiale uddannelser i 2021-2024. Desuden er det midlertidigt øgede budget på ca. 300 mio. kr. årligt til universitetsuddannelser inden for humaniora og samfundsvidenskab blevet forlænget til 2023, og loftet over "dobbeluddannelser" er blevet fjernet fra 2020 og frem, hvilket betyder yderligere 170 mio. kr. årligt i merudgifter til videregående uddannelser fra 2023 og frem.
	Desuden indgik den daværende regering og de danske lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer en række treparts-aftaler i 2020 om erhvervsuddannelser. Med disse aftaler er der i alt investeret 6,1 mia. kr. i erhvervsuddannelser i 2020, og yderligere 500 mio. kr. årligt er øremærket til nye initiativer fra 2021 og fremefter.
	<i>Forskning:</i> I 2022 blev der af den forhenværende regering afsat ca. 18,8 mia. kr. til forskning og udvikling, hvoraf 2,4 mia. kr. var målrettet forskningsområder inden for grøn omstilling og klimaforandringer.
	<u>Tiltag – implementeret – 1. januar 2020</u> Annullering af omprioriteringsbidraget.
	<u>Tiltag – vedtaget – 28. december 2021</u> Lov om minimumsnormeringer for pædagoger pr. barn i daginstitutioner.
	<u>Tiltag – vedtaget – 1. januar 2020</u> Højere bevilling til folkeskolen.
	<u>Tiltag – vedtaget – 28. maj 2020 og 21. november 2021</u> Trepartsaftaler om erhvervsuddannelser.
	<u>Tiltag – annonceret – 6. december 2021</u> Med finanslovsaftalen for 2022 er der afsat 95 mio. kr. i 2023, 146 mio. kr. in 2024, 199 mio. kr. i 2025 og 154 mio. kr. årligt fra 2026 og frem med henblik på at sænke klasseloftet fra 28 til 26 elever i 0.-2. klasse i folkeskolen.
	...samt forskning og innovation for at udvide innovationsgrundlaget til at omfatte flere virksomheder
	<u>Status:</u> Den daværende regering har i 2020 iværksat flere initiativer med formålet om at understøtte en integreret innovationsstrategi, der skal udvide investeringsgrundlaget. Den daværende regering har øget forsknings- og udviklingskattefradraget i 2020, 2021 og 2022 for at styrke forskning og innovation i den private sektor, hvilket kan udvide investeringsgrundlaget. Med Den Danske Genopretningsplan fremlagde regeringen desuden planer om at diversificere forskningen

Bilagstabel 4**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 vedrørende investeringer****2020- og 2019-anbefalinger vedrørende investeringer****Status og tiltag**

ved at understøtte den grønne og digitale omstilling, langsigtet vækst og øge incitamenterne til forskning og udvikling i virksomhederne.

...og til bæredygtig transport til at håndtere trængsel.

Tiltag – vedtaget – 28. juni 2021:

Der er med Aftale om Infrastrukturplan 2035 af 28. juni 2021 og Rådets godkendelse af den danske genopretningsplan af 13. juli 2021 afsat flere midler til grønne transportordninger, offentlig transport, ladeinfrastruktur og øget vejkapacitet, ligesom investeringerne er fremrykket.

2020- og 2019-anbefalinger om bekæmpelse af hvidvask

Bilagstabel 5

Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 om bekæmpelse af hvidvask

2020- og 2019-anbefalinger om bekæmpelse af hvidvask

Status og tiltag

Forbedre effektiviteten af overvågningen mod hvidvaskning af penge og effektivt håndhæve rammerne for bekæmpelse af hvidvask.

Status:

Bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terror har høj prioritet for den danske regering. Danmark har gjort betydelige fremskridt i indsatsen mod hvidvask og finansiering af terror i de seneste år. Et bredt flertal i Folketinget har vedtaget flere tiltag til at styrke AML og CTF-rammen og intensivere AML/CTF tilsynet, som beskrevet nedenfor. Den danske regering vil fortsætte indsatsen mod hvidvask og finansiering af terror og træffe de nødvendige foranstaltninger til yderligere at forbedre effektiviteten af hvidvasktilsynet og effektivt håndhæve rammerne for bekæmpelse af hvidvask.

Tiltag – vedtaget – juli 2022:

National strategi for forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering blev vedtaget for at forstærke indsatsen imod hvidvask og terrorfinansiering

Tiltag – vedtaget – juli 2021:

Forslaget om at sænke den lovlige grænse på kontantoverførsler fra 50.000 kr. til 20.000 kr. blev implementeret i hvidvaskloven.

Tiltag – vedtaget – juni 2021:

I juni 2021 blev der offentliggjort et katalog om mulighederne for udvikling af et effektivt fælles system til overvågning af pengestrømme på tværs af bankerne i kampen mod hvidvask, terrorfinansiering og momssvig. En indledende undersøgelse, der blev afsluttet i 2020, har vist, at myndighederne ved at sammenligne bankernes transaktionsdata med moms-, virksomheds- og indberetningsdata bedre kan identificere mistænkelig adfærd, træffe mere proaktive foranstaltninger mod kriminelle og frasortere ikke-relevante sager.

Projektgruppen fremlagde sin rapport i juli 2021. Rapporten bestod af tre hovedanbefalinger:

- En ny model for risikoklassificering (vedtaget i november 2020, jf. nedenfor, og offentliggjort i oktober 2022)
- En ny model for digital registrering
- En vejledning om de formelle rammer, som organisationer skal agere inden for, når de interagerer med finansielle institutioner

Tiltag – vedtaget - juni 2021:

I juni 2021 introducerede den daværende regering en ekspertgruppe med henblik på at analysere mulighederne for at styrke lovgivningen gældende for almennyttige fonde i en styrket indsats i bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme.

Tiltag – vedtaget – april 2020:

Et bredt flertal i Folketinget blev enige om at styrke AMLF med 1.000 årsværk og otte nye skattekontorer på tværs af

2020-anbefalinger:

Forbedre effektiviteten af overvågningen mod hvidvaskning af penge og effektivt håndhæve rammerne for bekæmpelse af hvidvask.

Bilagstabel 5**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 om bekæmpelse af hvidvask****2020- og 2019-anbefalinger om bekæmpelse af hvidvask****Status og tiltag**

landet i fire etaper fra 2020-2030 med en øjeblikkelig stigning på 250 årsværk og to nye skattekontorer.

De initiale 250 årsværk vil hjælpe med

- Indsatsen i AML og retshåndhævelse
- Bekæmpelse af skatteunddragelse og skattesvig
- Yderligere styring af moms

I marts 2021 nåede parterne til enighed om anden etape. Denne inkluderer yderligere 250 årsværk og to nye skattekontorer. De yderligere 250 årsværk skal hjælpe med:

- Governanceindsats med hensyn til SMV'er
- Fokus på store virksomheder og organiseret kriminalitet
- Governance af nye forretningsmodeller

Tiltag – vedtaget – 10. januar 2020:

I marts 2019 blev der indgået en bred politisk aftale om yderligere initiativer til styrkelse af indsatsen mod finansiel kriminalitet. Aftalen indeholder 16 omfattende initiativer, som skærper reguleringen om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og terrorfinansiering samt initiativer til styrkelse af hvidvasktilsynet. Alle tiltag går ud over kravene i fjerde og femte AMLD.

Initiativerne inkluderer:

- 1) Markant styrkelse af kontrol- og indgrebsbeføjelser
- 2) Betydelig skærpelse af sanktionsmulighederne
- 3) Øgede ressourcer og klarere organisatorisk fokus

Den første kategori omfatter bl.a. at Finanstilsynet får en bred adgang til at udstede administrative bødeforelæg for overtrædelser af hvidvaskloven.

Dette tiltag vil sikre en mere effektiv håndhævelse af loven. Derudover får tilsynet mulighed for at indsætte en særlig sagkyndig person til at følge en virksomhed i en periode med henblik på at sikre opfølgning på påbud og generel sikring af overholdelse af lovgivningen. I februar 2021 har Finanstilsynet indsat uafhængige eksperter i Danske Bank til overvågningen af bankens udførelse af sin plan for at bekæmpe finansiel kriminalitet.

Den anden kategori indebærer væsentlig højere sanktioner for bl.a. grove overtrædelser af hvidvaskloven og indberetning af forkerte oplysninger til Finanstilsynet, hvor strafferammen forhøjes til fængsel indtil 2 år, og 3 år for ledelsesmedlemmer i SIFI-institutter. Det inkluderer også at forældelsesfristen for seriøse overtrædelser af hvidvaskloven og loven om finansiel virksomhed er blevet udvidet til 10 år.

Som en del af den tredje kategori er der tilført Finanstilsynet væsentligt øgede ressourcer fra 2019 og frem. Det har bl.a. medført at Kontoret for Hvidvask og Terrorfinansiering har kunnet øge medarbejderantallet med 60 pct. Dette har gjort det muligt at betragteligt øge antallet af inspektioner fra 35 i 2019 til 45 i 2020. I 2010 var antallet af inspektioner 0-5 per år.

Bilagstabel 5**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 om bekæmpelse af hvidvask****2020- og 2019-anbefalinger om bekæmpelse af hvidvask****Status og tiltag**

Lovrammen, der implementerede disse initiativer, trådte i kraft i januar 2020.

Tiltag – implementeret – januar 2023:

I november 2019 opsatte den daværende regering Operativt Myndighedsforum som led i den nationale strategi for bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terror. Forummet er oprettet i et forsøg på at styrke det operative samarbejde og koordinering mellem danske politimyndigheder, skattemyndigheder og andre myndigheder, der er involveret i bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. Medlemmerne mødes månedligt for at dele multi- og bilateral information, emner, tendenser og koordinering af specifikke sager

Tiltag – vedtaget – 10. januar 2020:

Finanstilsynet har opbygget en ny risikovurderingsmodel til at understøtte den risikobaserede tilgang, og i 2020 blev lovgrundlaget for Finanstilsynet til at indhente data, der er nødvendig for den individuelle risikovurdering af forpligtede enheder, gennemført. Modellen styrker den risikobaserede tilgang ved at tillade Finanstilsynets afdeling for bekæmpelse af hvidvask/bekæmpelse af terrorfinansiering at målrette sine aktiviteter mod højrisikoområder. Resultattavlemodellen estimerer den iboende risiko på en række datapunkter baseret på data indsendt af de forpligtede enheder. Derudover foretager den en vurdering af den resterende risiko ved at bruge forskellige indikatorer som proxyer for kontroleffektivitet. Risikovurderingen er baseret på kvartals-/årsrapporter fra alle 1.900 forpligtede finansielle enheder. De vil rapportere om 26 parametre. Den nye databaserede risikovurdering starter med det første datasæt i maj 2021 og modellen vil blive brugt i Finanstilsynets tilsynsplan fra 2021.

Tiltag – annonceret – 1. juli 2021:

I 2020 fremsatte den daværende danske regering et udkast til et lovforslag, der indeholder et forslag om, at udbydere af børstjenester vedrørende virtuelle valutaer, overførsel af virtuelle aktiver og udbydere af administrationsydelser i forbindelse med virtuel formueaktivitet omfattes af anti-hvidvaskloven i overensstemmelse med Financial Action Task Force-definitionen af udbydere af virtuelle aktiver. Udkastet til lovforslaget indeholder desuden et forslag om at sænke den lovmæssige grænse for størrelsen af kontante transaktioner fra 50.000 kr. til 20.000 kr.

Tiltag – vedtaget – 2020:

Den Danske Finansielle Efterretningsenhed har siden 2018 fået tildelt yderligere ressourcer. Antallet af medarbejdere er steget fra 28 i 2019 til 35 årsværk ved udgangen af 2020. Siden 2017 er antallet af medarbejdere mere end fordoblet. Antallet af anmeldelser af mistænkelige transaktioner, indberetninger om mistænkelige aktiviteter og terrorfinansieringsrapporter videregivet fra Finanstilsynet til politiet og Statsadvokaten for alvorlig økonomisk og international kriminalitet er steget markant fra 5.234 i 2019 til 8.499 i 2020. Til sammenligning var antallet af anmeldelser til politiet og statsanklageren for alvorlig økonomisk og international kriminalitet 1.588 i 2017.

Bilagstabel 5**Status på EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2019 og 2020 om bekæmpelse af hvidvask**

2020- og 2019-anbefalinger om bekæmpelse af hvidvask

Status og tiltag

Sikre effektivt tilsyn og håndhævelse af rammerne for bekæmpelse af hvidvaskning af penge.

Status:

Se venligst status rapporteret i relation til 2020-CSR3.

2019-anbefalinger:

Sikre effektivt tilsyn og håndhævelse af rammerne for bekæmpelse af hvidvaskning af penge.

Tiltag – vedtaget – januar 2020

I marts 2019 vedtog et bredt flertal i Folketinget ny lovgivning som inkluderer 16 nye omfattende initiativer, som skal styrke AML og CTF rammerne og intensivere AML/CTF tilsynet. Alle tiltag går ud over kravene i fjerde og femte AMLD. For yderlig beskrivelse, se venligst ovenstående svar til 2020-anbefalingen.

Bilag 2. Status på milepæle og mål i genopretningsplanen

Bilagstabel 6

Status på milepæle og mål i genopretningsplanen

CSR Subpart	Measure name	Milestone name	Due date	Progress status ¹
2020.CSR1.subpart2	Measures to ensure stocks of critical drugs	Report of the assessment of stocks of critical drugs by the Danish Medicines Agency to be made available aiming to avoid situations with a shortage of important drugs in Denmark.	Q4/2021	Completed
2020.CSR1.subpart2	Digital solutions in the healthcare sector	Evaluation of patient involvement and wide-spread use of telemedicine to be made available by the Danish Ministry of Health in close collaboration with Danish Regions.	Q4/2021	Completed
2020.CSR1.subpart2	Digital solutions in the healthcare sector	Develop and make available facilities for telemedicine consultation (KontaktLæge) for multiple platforms.	Q4/2021	Completed
2020.CSR1.subpart2	Digital solutions in the healthcare sector	Implementation of a digital questionnaire in the app "MinLæge" ("My Doctor")	Q1/2022	Not completed
2020.CSR1.subpart2	Clinical study on effect of COVID-19 vaccines	Report on a study conducted by Trial Nation and Aarhus University Hospital on the effects and side effects of COVID-19 vaccines to be made available to the Danish Ministry of Health.	Q3/2023	Delayed
2020.CSR2.subpart3	Emergency management & monitoring of critical medical products	Implement an optional IT-system to report on the side effects of the COVID-19 vaccines into 1 250 general practitioners' local digital platforms.	Q3/2021	Completed
2020.CSR2.subpart3	Organic Farming	At least 40 projects under The Foundation for Organic Farming completed	Q4/2025	Not completed
-	Organic transition of Public Kitchens	Increase the share of organic products used in public kitchens to at least 35%	Q4/2025	Not completed
2020.CSR2.subpart5	Organic innovation Centre	At least 6 projects supporting organic innovation have been complete	Q4/2025	Not completed
2020.CSR2.subpart5	Plant-based Organic projects	At least 10 projects that aims to support the development of more organic, plant-based food is completed	Q4/2025	Not completed
2020.CSR2.subpart5	Climate technologies in agriculture	Call for applications for the subsidy schemes for climate technologies in agriculture (brown biorefineries) is completed	Q4/2021	Completed
2020.CSR2.subpart5	Climate technologies in agriculture	Setup of 1 full-scale biorefinery	Q4/2025	Not completed

¹Det bemærkes, at dataudtræk til bilagstabel 6 fra FENIX er foretaget på baggrund af seneste opdatering med frist ultimo november 2022.

Bilagstabel 6**Status på milepæle og mål i genopretningsplanen**

CSR Subpart	Measure name	Milestone name	Due date	Progress status ¹
-	Carbon rich soils	Call for applications for the subsidy scheme for rewetting and taking out carbon rich soils out of production is completed	Q4/2021	Completed
-	Carbon rich soils	Projects that represent taking 2350 hectares of carbon rich soil out of production have had undertakings providing a halfway mark on the removal.	Q4/2024	Not completed
-	Carbon rich soils	Projects that represent taking 4 700 hectares of carbon rich soil out of production have been awarded.	Q2/2026	Not completed
-	Rehabilitation of industrial sites and contaminated land	Minimum 4 project application to rehabilitate an industrial site or contaminated land have been approved.	Q1/2022	Completed
-	Rehabilitation of industrial sites and contaminated land	Report on midway status for work realised on approved projects and corrective action taken where needed	Q4/2023	Not completed
-	Rehabilitation of industrial sites and contaminated land	The remediation of at least 4 different contaminated sites is initiated.	Q2/2026	Not completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2	Replacing oil burners and gas furnaces	Political agreement has been adopted on the allocation of the funds for the schemes for replacing oil burners and gas furnaces with electric heat pumps and district heating.	Q2/2021	Completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2	Replacing oil burners and gas furnaces	Selection of recipients of funds for replacing oil burners and gas furnaces.	Q1/2025	Not completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2	Replacing oil burners and gas furnaces	At least 10 100 individual oil burners or gas furnaces have been replaced with district heating or heat pumps	Q2/2026	Not completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Energy efficiency in industry	Entry into force of the legal framework for a subsidy scheme for energy efficiency in industry.	Q3/2021	Completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Energy efficiency in industry	The annual application rounds for the subsidy scheme to achieve energy savings in the industry are completed.	Q4/2022	On track

Bilagstabel 6**Status på milepæle og mål i genopretningsplanen**

CSR Subpart	Measure name	Milestone name	Due date	Progress status ¹
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Energy efficiency in industry	At least 16 PJ (Peta Joule) of energy saved in the industry thanks to the energy efficiency scheme.	Q4/2024	Not completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart1 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Energy renovations in public buildings	The government issues statutory order establishing a subsidy scheme for energy renovations in public buildings.	Q4/2021	Completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart1 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Energy renovations in public buildings	Improvement of energy rating for 40% of supported municipal and regional buildings with D-G rating	Q4/2025	Not completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	CCS-storage potential	Award of contracts for selected applicants for the CCS feasibility study	Q4/2021	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	CCS-storage potential	Completion of feasibility study for CCS-storage. The government takes a decision for follow-up.	Q4/2023	Not completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Energy efficiency in households	Selection of beneficiaries of funds for energy renovation in private households.	Q1/2025	Not completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Energy efficiency in households	At least 6125 energy renovation projects in private households have been completed	Q2/2026	Not completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR4.subpart1	Investment window	A political agreement on an investment window has been adopted by the Danish Parliament and the relevant legislative procedures in the Parliament have been launched.	Q4/2020	Completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR4.subpart1	Investment window	The bill on the green tax reform including the investment window is adopted by the Danish parliament and the initiative enters into force.	Q2/2021	Completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart2	Investment window	1 000 companies have used the tax deduction provided by the investment window	Q2/2024	Not completed

Bilagstabel 6**Status på milepæle og mål i genopretningsplanen**

CSR Subpart	Measure name	Milestone name	Due date	Progress status ¹
2022.CSR4.subpart1				
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR4.subpart1	Accelerated depreciation	A political agreement on an accelerated depreciation has been adopted by the Danish Parliament and the relevant legislative procedures in the Parliament have been launched.	Q4/2020	Completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR4.subpart1	Accelerated depreciation	Milestone 2: The bill on the green tax reform including the accelerated depreciation is adopted by the Danish parliament and the initiative enters into force	Q2/2021	Completed
2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR4.subpart1	Accelerated depreciation	1 000 companies have used the tax deduction provided by the accelerated depreciation.	Q2/2024	Not completed
2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR4.subpart1	Expert group to prepare proposals for a CO2e-tax	In line with the conclusions of the report by the expert group for a uniform CO2e tax regulation, the government shall convene the parties behind the green tax reform to agree on next steps.	Q1/2023	Completed
2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Emission taxes on industries	A political agreement on an increase in the emissions tax on industry has been adopted by the Danish parliament.	Q4/2021	Completed
2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Emission taxes on industries	The bill on the green tax reform including the increased emissions tax on industry is adopted by the Danish parliament and the initiative enters into force for all industries except agriculture and mineral proc.	Q1/2023	On track
2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Emission taxes on industries	Tax increase on emissions from industry enter into force for all industries including agriculture and mineral proc.	Q1/2025	Not completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Re-prioritisation of the registration tax of vehicles and low electricity tax on charging electric vehicles	Entry into force of legal act to re-prioritise the registration tax of vehicles and low electricity tax on charging electric vehicles	Q1/2021	Completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Temporary increase in the scrapping premium for old diesel cars	36 000 old diesel cars are scrapped due to the raised scrapping premium	Q1/2022	Not completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Re-prioritisation of the registration tax of vehicles and low electricity tax on charging electric vehicles	At least 225 000 zero- and low emission cars in the Danish car stock.	Q4/2025	Not completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4	Development test of road-pricing	Political agreement between has been adopted by the government and a majority of the parliament on the conduction of the test scheme	Q4/2021	Completed

Bilagstabel 6**Status på milepæle og mål i genopretningsplanen**

CSR Subpart	Measure name	Milestone name	Due date	Progress status ¹
2022.CSR4.subpart1				
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Development test of road-pricing	Publication of the results from the test scheme on road pricing.	Q1/2024	Not completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Analysis of the regulation on weight and dimensions to optimise heavy haulage	Publication of a report on the analysis of the national regulation on weight and dimensions.	Q4/2021	Completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2022.CSR4.subpart1	Car sharing and carpooling (awareness)	Information campaigns regarding transportation congestion and car sharing has been exposed at least 30 000 000 times.	Q4/2022	Delayed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4	Analysis of test scheme with double trailers	Publication of an analysis on double trailers analysing road safety, vehicle engineering, road engineering and environmental conditions.	Q4/2021	Completed
2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Subsidy scheme to green ferries	A political agreement has been adopted among a majority of parties in the Danish Parliament on green transition of ferries.	Q2/2021	Completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Subsidy scheme to green ferries	At least 15 ferries has been exchanged or retrofitted to green ferries.	Q4/2025	Not completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Investments in bike paths in state roads and bicycle subsidy scheme for municipalities	The construction of at least 45km of new bike paths has been initiated.	Q4/2024	Not completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Investments in bike paths in state roads and bicycle subsidy scheme for municipalities	40 % of supported projects have been completed	Q4/2025	Not completed
2019.CSR1.subpart3 2020.CSR2.subpart4 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1	Scheme to infrastructure for electric bicycles	At least 75 bike charging stations have been built	Q4/2024	Not completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart6 2020.CSR2.subpart5	Digital strategy	Adoption of a new "Digital Strategy" in the Finance Act 2022 and of the implementation plan.	Q1/2022	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart6 2020.CSR2.subpart5	Digital strategy	Implementation of the digital strategy into relevant regulatory and legislative acts.	Q4/2023	Not completed
2019.CSR1.subpart2	Digital strategy	Independent report on the achievements of the digital strategy	Q4/2025	Not completed

Bilagstabel 6**Status på milepæle og mål i genopretningsplanen**

CSR Subpart	Measure name	Milestone name	Due date	Progress status ¹
2020.CSR2.subpart6				
2020.CSR2.subpart5				
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart6 2020.CSR2.subpart5	Strategy for the digital public sector and services of the future (Sub-reform A)	At least 7 public authorities have received funding for AI projects	Q4/2025	Not completed
2020.CSR2.subpart2 2020.CSR2.subpart1	Strategy for the digital professions and jobs of the future (Sub-reform B)	At least 550 SMEs have received funding for digital projects	Q4/2025	Not completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart6 2020.CSR2.subpart5	Framework for innovation, public-private partnerships and use of new technology (Sub-reform C)	At least 30% of public innovations is done in public-private partnerships	Q4/2025	Not completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart6 2020.CSR2.subpart5	Framework for data data-driven society (Sub-reform D)	At least 4 public institutions have developed or received support to develop solutions to store and reuse personal information	Q4/2025	Not completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart6 2020.CSR2.subpart5	Framework for Denmark fit for a digital future (Sub-reform E)	Adoption of a new National Cybersecurity strategy	Q4/2022	Completed
2020.CSR2.subpart2	Broadband pool	At least 3500 households and/or businesses covered with very high speed internet (at least 100 Mbps connection).	Q1/2022	Not completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart6 2020.CSR2.subpart5	SME's digital transition and trade	At least 500 SME's have received funding for digital projects	Q4/2023	Not completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	Selection of mission roadmaps for 'carbon capture and storage or use of CO2'.	Q3/2021	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	Selection of partnerships for 'carbon capture and storage or use of CO2'.	Q1/2022	Completed

Bilagstabel 6**Status på milepæle og mål i genopretningsplanen**

CSR Subpart	Measure name	Milestone name	Due date	Progress status ¹
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	At least one research and innovation partnership(s) has received funding on 'carbon capture and storage or use of CO2'	Q4/2022	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	Selection of mission roadmaps for 'green fuels for transport and industry'.	Q3/2021	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	Selection of partnerships for 'green fuels for transport and industry'.	Q1/2022	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	At least one research and innovation partnership(s) has received funding on 'green fuels for transport and industry'.	Q4/2022	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	Selection of mission roadmaps for 'climate- and environment friendly agriculture and food production'.	Q3/2021	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	Selection of partnerships for 'climate- and environment friendly agriculture and food production'.	Q1/2022	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3	Research in green solutions	At least one research and innovation partnership(s) has received funding on 'climate- and environment friendly agriculture and food production'.	Q4/2022	Completed

Bilagstabel 6**Status på milepæle og mål i genopretningsplanen**

CSR Subpart	Measure name	Milestone name	Due date	Progress status ¹
2022.CSR4.subpart1				
2022.CSR4.subpart2				
2022.CSR3.subpart1				
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	Selection of mission roadmaps for 'circular economy focusing on reuse and reduction of plastic and textile waste'.	Q3/2021	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	Selection of partnerships for 'circular economy focusing on reuse and reduction of plastic and textile waste'.	Q1/2022	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart3 2022.CSR4.subpart1 2022.CSR4.subpart2 2022.CSR3.subpart1	Research in green solutions	At least one research and innovation partnership(s) has received funding on 'circular economy focusing on reuse and reduction of plastic and textile waste'.	Q4/2022	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart6	Incentives to boost R&D in companies	The bill on deductions for research and development work enters into force	Q2/2021	Completed
2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart5 2020.CSR2.subpart6	Incentives to boost R&D in companies	500 firms have used the tax deduction provided by the deductions for research and development work	Q3/2023	On track

Maj 2023

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

Tlf. : +45 3392 3333
E-mail: fm@fm.dk

ISBN 978-87-94224-45-1
2022/23:06

Publikationen kan hentes på
www.fm.dk
www.regeringen.dk

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Tlf.: +45 3392 3333
E-mail: fm@fm.dk